

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

NYILVÁNOS VÁLTOZAT

Vj-174/2007/332.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa

- a V. L. végelszámoló (Törökbálint) által képviselt **CELLVASÚT Építőipari Kft. va.** (Celldömölk), I. rendű,
- a Dr. Mátyus Ádám Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. M. Á., értesítési cím: Andrékó Kinstellar Ügyvédi iroda) által képviselt **Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt.** (Zalaegerszeg), II. rendű,
- a dr. V. J. ügyvéd (Varga Ügyvédi Iroda) által képviselt **„GRANIT” HUNGÁRIA Építőipari és Szolgáltató Kft.** (Mosonmagyaróvár), III. rendű,
- a Kajtár Takács Hegymegi-Barakonyi Baker & Mckenzie Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt **Hídépítő Zrt.** (Budapest) IV. rendű,
- a Kajtár Takács Hegymegi-Barakonyi Baker & Mckenzie Ügyvédi Iroda (Budapest) által képviselt **„HÍDÉPÍTŐ SPECIÁL” Vízi és Robbantási Munkák Kft.** (Budapest), V. rendű,
- a Horváth és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sz. I.) által képviselt **HOCHTIEF Construction AG Magyarországi Fióktelepe** (Budapest), VI. rendű,
- a dr. S. Z. ügyvéd által képviselt **KELET-ÚT Építőipari, Beruházó és Szállítványozó Kft.** (Nyíregyháza), VII. rendű,
- a Jutasi és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. B. I.) által képviselt **„KÖZÉPSZOLG” Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budapest), VIII. rendű,
- a Dr. Sárvári Tamás Ügyvédi Iroda által képviselt **KÖZGÉP Építő- és Fémszerkezetgyártó Zrt.** (Budapest), IX. rendű,
- a Bán-S.Szabó&Partners Ügyvédi Iroda által képviselt **MÁVÉPCELL Mély-Magas és Vasútépítő Kft.** (Celldömölk), X. rendű,
- a Kossuth Holding Válságkezelő és Felszámoló Zrt. (felszámolóbiztos: Cs. G.) által képviselt **MAV MTM Mélyépítő Tervező Magasépítő Kereskedelmi és Ügyviteli Szolgáltató Rt. f.a.** (Esztergom), XI. rendű,
- a dr. P. K. jogtanácsos által képviselt **Resonator Vállalkozási és Kereskedelmi Kft.** (Budapest), XII. rendű,

- az Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **STRABAG Zrt.** (Budapest), XIII. rendű,
- az Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **Szentesi Vasútépítő Kft.** (Szentes), XIV. rendű,
- a Réczicza White & Case LLP Ügyvédi Iroda, illetve a bnt Szabó Tom Burmeister Ügyvédi iroda által képviselt **Vasútépítők Pályatervező, Kivitelező és Iparvágányfenntartó Kft.** (Győr), XV. rendű,
- a Hontvári és Társa Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. V. dr. H. Zs. ügyvéd), illetve a Szerencsés és Társa Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Sz. A.) által képviselt **Vegyépszer Építő és Szerelő Zrt.** (Budapest), XVI. rendű,
- a Réczicza White & Case LLP Ügyvédi Iroda által képviselt **Wiebe Hungaria Vasútépítő Kft.** (Győr), XVII. rendű,

eljárás alá vontak ellen versenykorlátozó megállapodás és összehangolt magatartás miatt folyó versenyfelügyeleti eljárás során tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács megállapítja, hogy a COLAS-HUNGÁRIA Kft. által irányított vállalkozás-csoporthoz tartozó II. rendű Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt., a SWIETELSKY Baugesellschaft m.b.H. által irányított vállalkozás-csoporthoz tartozó X. rendű MÁVÉPCCELL Mély-Magas és Vasútépítő Kft., a XI. rendű MÁV MTM Mélyépítő Tervező Magasépítő Kereskedelmi és Ügyviteli Szolgáltató Rt. f.a., a Strabag SE által irányított vállalkozás-csoporthoz tartozó XIV. rendű Szentesi Vasútépítő Kft. és a XV. rendű Vasútépítők Pályatervező, Kivitelező és Iparvágányfenntartó Kft. eljárás alá vont vállalkozások a 2004. és 2005 során kiírt

- Kecskemét-Városföld-elágazás (kiz)-Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítési munkái (II. ütem), nyílt közbeszerzési eljárás
- Rákospalota - Újpest vasútállomás vágányépítési munkái közbeszerzési eljárás
- Cegléd (kiz.) - Szolnok elágazás (kiz.) vonalszakasz rekonstrukció, nyílt közbeszerzési eljárás
- Győr állomás pályaépítési munkái közbeszerzési eljárás
- Zalaegerszeg deltavágány (kiz) - Ukk (kiz) vonalszakasz vágányrehabilitációs munkái közbeszerzési eljárás

kapcsán a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsítottak.

A Versenytanács kötelezi

- a II. rendű Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt.-t 1.500.000.000.-, azaz egymilliárd-ötszázmillió forint,

- a X. rendű MÁVÉPCELL Mély-Magas és Vasútépítő Kft-t. 2.100.000.000.-, azaz kettőmilliárd-százmillió forint,
- a XI. rendű MÁV MTM Mélyépítő Tervező Magasépítő Kereskedelmi és Ügyviteli Szolgáltató Rt. f.a.-t 178.000.000.-, azaz százhetvennyolcmillió forint, és
- a XIV. rendű Szentesi Vasútépítő Kft-t 3.400.000.000.-, azaz hárommilliárd-négyszázmillió forint

bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal bírságbevételi számlája javára kötelesek megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított harminc napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2007. november 20-án versenyfelügyeleti eljárást indított a „GRANIT” HUNGÁRIA Építőipari és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: III. rendű eljárás alá vont), a Hídépítő Zrt. (a továbbiakban: IV. rendű eljárás alá vont), a „HÍDÉPÍTŐ SPECIÁL” Vízi és Robbantási Munkák Kft. (a továbbiakban: V. rendű eljárás alá vont), a HOCHTIEF Construction AG Magyarországi Fióktelepe (a továbbiakban: VI. rendű eljárás alá vont), a KELET-ÚT Építőipari, Beruházó és Szállítmányozó Kft. (a továbbiakban: VII. rendű eljárás alá vont), a „KÖZÉPSZOLG” Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: „KÖZÉPSZOLG” vagy VIII. rendű eljárás alá vont), a Resonator Vállalkozási és Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: XII. rendű eljárás alá vont), a STRABAG Zrt. (a továbbiakban: STRABAG vagy XIII. rendű eljárás alá vont), a SWIETELSY-MÁVÉPCELL Vasútépítő Kft. (jelenlegi nevén CELLVASÚT Építőipari Kft. va., a továbbiakban: I. rendű eljárás alá vont), a Szentesi Vasútépítő Kft. (a továbbiakban: Szentesi Vasútépítő vagy XIV. rendű eljárás alá vont), a Vegyészter Építő és Szerelő Zrt. (a továbbiakban: XVI. Rendű eljárás alá vont), a Wiebe Hungaria Vasútépítő Kft. (a továbbiakban: Wiebe Hungaria vagy XVII. rendű eljárás alá vont) ellen, mert a rendelkezésre álló adatok alapján alaposan feltehető volt, hogy az eljárás alá vont vállalkozások 2006-2007-ben a MÁV Zrt. és a Nemzeti Autópálya Zrt., valamint jogutódja a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt. által a magyarországi vasútvonalak (egyes szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt közbeszerzési eljárások során – különös tekintettel a Zalaegerszeg deltavágány - Ukk vonalszakasz vágány rehabilitációs munkái, a Mezőtúr - Gyoma vonalszakasz átépítése a Bajánsenye oh. - Zalalövő - Zalaegerszeg - Ukk - Boba közötti szakaszának villamosítása, villamos alállomás építése Zalaegerszeg - Dél térségében kiírt közbeszerzési eljárásokra – előzetesen megállapodtak a várható győztes személyéről és a támogatók, alvállalkozói és pénzügyi kompenzálásáról.

2. A GVH a versenyfelügyeleti eljárást 2008. március 25-én kiterjesztette a 2004-2005-ben a MÁV Zrt. által a magyarországi vasútvonalak (szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt közbeszerzési eljárásokra is, mivel az eljárás megindítását követően birtokába került adatok alapján valószínűsíthető volt, hogy a versenykorlátozó magatartások ezen közbeszerzési eljárások során is megvalósulhattak. (Vj-174/2007/27.)
3. A GVH az eljárás kiterjesztésével egyidejűleg a kiterjesztett eljárásba ügyfélként bevonta a Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt.-t (a továbbiakban: Colas vagy II. rendű eljárás alá vont), a MÁVÉPCCELL Mély-Magas és Vasútépítő Kft.-t (a továbbiakban: MÁVÉPCCELL vagy X. rendű eljárás alá vont), a MÁV MTM Mélyépítő Tervező Magasépítő Kereskedelmi és Ügyviteli Szolgáltató Rt. f.a.-t (a továbbiakban: MÁV MTM vagy XI. rendű eljárás alá vont) és a Vasútépítők Pályatervező, Kivitelező és Iparvágányfenntartó Kft.-t (a továbbiakban: Vasútépítők vagy XV. rendű eljárás alá vont), mivel valószínűsíthető volt, hogy ezen vállalkozások képviselői olyan versenytársak közötti megbeszéléseken vettek részt a vizsgált időszakban, amelyek a vizsgálat tárgyául szolgáló közbeszerzéseken való indulások, együttműködések, várható nyertesek, kompenzálások fő- és alvállalkozói munkaelosztásáról szóltak.
4. A versenyfelügyeleti eljárás megindításával egyidejűleg a GVH a Tpv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot tartott a „GRANIT” HUNGÁRIA, a MÁVÉPCCELL, a Resonator, a STRABAG, a Vegyész, és a Wiebe Hungaria üzleti helyiségeiben.
5. A GVH 2008. március 25-én a Colas, március 26-án pedig a Szentesi Vasútépítő üzleti helyiségében a Tpv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot tartott.
6. A GVH a kiterjesztett eljárásba 2008. október 7-én ügyfélként bevonta a KÖZGÉP Építő- és Fémszerkezetgyártó Zrt.-t (a továbbiakban: IX. rendű eljárás alá vont) (Vj-174/2007/107), tekintettel arra, hogy a fentiekben kifejtett magatartásoknak valószínűsíthetően az említett vállalkozás is részese volt. A GVH a vállalkozás üzleti helyiségében 2008. október 7-8-án tartott a Tpv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatot.
7. A Versenytanács a 2010. május 14-én meghozott, Vj-174/2007/299. számú végzésével a versenyfelügyeleti eljárást az I. III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., XII., XIII., XVI. és a XVII. rendű szemben megszüntette. Ugyancsak megszüntette ezen végzésével az eljárást a II., X., XI., XIV. és XV. rendű eljárás alá vontakkal szemben a 2006-2007-ben a MÁV Zrt. és a Nemzeti Autópálya Zrt., valamint jogutódja a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt. által a magyarországi vasútvonalak (egyes szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán vizsgált magatartások tekintetében.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

II.1. Colas

8. A Colas az egyik legnagyobb tagvállalat a francia tulajdonú Bouygues csoporton belül. A Colas-csoport a világ legnagyobb útépítő cégeinek egyike, amely 40 országban van jelen. A Colas-csoport magyarországi csoportja árbevételét tekintve a magyar piac egyik legnagyobb építőipari vállalkozása. Építő tevékenysége kiterjed az út-, vasútépítésre, a közmű-, csatornahálózat, nagy ipari létesítmények kivitelezésére és kőbányászatra az ország teljes területén. A Colas-csoporthoz tartozó magyarországi vállalkozásokat irányító vállalkozás a COLAS-HUNGÁRIA Kft (a továbbiakban: COLAS-HUNGÁRIA).
9. A Colas részvényeinek jelenlegi tulajdonosa a COLAS-HUNGÁRIA és a COLAS Északkő Bányászati Kft.
10. A Colas jogelődje a Hoffmann Építőipari Zrt. volt, amely részvényeit a COLAS-HUNGÁRIA 2005. április 12-én vette meg. Ezt követően, 2006. május 22-én lett a társaság neve Colas Dunántúli Út- és Vasútépítő Zrt.
11. A Hoffmann Rt. 2002-ben indította el vasútépítési ágazatát. Kezdetekben (2004-től) a Wittfield GmbH-val próbált együtt pályázni, 2004-ben el is nyert egy vasútépítési munkát. A Colas tulajdonszerzését követően (2005-től) azonban a Colas-csoporton belüli SECO-RAIL vasútépítő szervezet lett a társuk a pályázatokon. A Colas 2006-ban nyerte el a Ferencváros - Vecsés tendert, amely munkával a korábbi MÁV-os társaságok mellett meghatározó szereplőjévé vált a piacnak. (Vj-174/2007/95.)
12. A Colas a vasútépítési munkák fővállalkozóként történő elvégzésére megfelelő szakembergárdával és felszereltséggel rendelkezik. Ugyanakkor nyilatkozata szerint több oka is lehet annak (pl. kapacitáshiány, referenciák hiánya, speciális eszközök hiánya, szükséges know-how hiánya), ha a vállalkozás konzorciumi indulás vagy alvállalkozók bevonása mellett dönt. (Vj-174/2007/74.)
13. A Colas 2005-től a Magyar Vasútépítők Szövetségének tagja. (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.)
14. A Colas a vizsgált időszakban a jelen határozat szempontjából releváns Zalaegerszeg deltavágány (kiz) – Ukk (kiz) vonalszakasz vágányrehabilitációs munkáira a NIF Zrt. által kiírt nyílt közbeszerzés eljárásban indult ajánlattevőként. A vállalkozás jogelődje, a Hoffmann Zrt.¹ pedig az alábbi projekteken nyújtott be ajánlatot: Kecskemét-Városföld elágazás (kiz) – Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítési munkái, II. ütem, Rákospalota-Újpest vasútállomás vágányépítési munkái.
15. A Colas 2008-ban realizált nettó árbevétele 6.964.474.000.- Ft volt (Vj-74/2007/218.), míg a COLAS-HUNGÁRIA, mint a magyarországi Colas-csoportot végső soron irányító vállalkozás 2008. évi árbevétele 49.452.678.000.- Ft volt.
16. A Versenytanács két korábbi versenyfelügyeleti eljárást lezáró jogerős határozatban - a Vj-56/2004. és a Vj-130/2006. számú ügyekben - megállapította,

¹ A tényállás leírásánál a vizsgált cselekményekben részt vevő Hoffmann Zrt., illetve a jogutódlás bekövetkezését követően a Colas nevet használja a Versenytanács, azonban mindkét esetben a COLAS Zrt.-vel, mint jelenleg létező jogi személlyel szemben fogalmazódik meg a hatóság döntése.

hogy a Colas, illetve annak jogelődje, a Hoffmann Zrt. a Tpvt. 11. §-ba ütköző magatartást tanúsítottak és emiatt a bírságot is kiszabott.

II.2. MÁVÉPCELL

17. A MÁVÉPCELL közvetlen tulajdonosa Cell-Bahn Bau Danubia Kft. vagyonekezelő vállalkozás, melynek többségi tulajdonosa 2005 novemberétől a Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.
18. A MÁVÉPCELL a MÁV területi építési főnökségéből 1993-ban alakult vállalkozás, mely így közel öt évtizedes tapasztalattal rendelkezik a vasúti infrastruktúra építés, felújítás és karbantartás terén.
19. A MÁVÉPCELL a vizsgált időszakban a Magyar Vasútépítők Szövetségének tagja volt. (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.)
20. A MÁVÉPCELL a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgyának minősülő valamennyi közbeszerzési eljárásban indult konzorciumban ajánlattevőként.
21. A MÁVÉPCELL arra irányuló nyilatkozata, hogy képes-e saját kapacitás alapján egyes munkákat elvégezni, üzleti titoknak minősül. (Vj-174/2007/62.)
22. A vállalkozás 2008-as nettó árbevétele 10.759.500.000.- Ft. volt. (Vj-74/2007/229.)
23. A MÁVÉPCELL ellen nem volt még folyamatban versenyfelügyeleti eljárás. A vállalkozáscsoporton belüli Swietelsky Építőipari Kft.-t ugyanakkor – mely a Swietelsky Baugesellschaft m.b.H.. leányvállalataként szintén a Swietelsky csoportba tartozik – több versenyfelügyeleti eljárásban elmarasztalta a GVH a Tpvt. 11. §-ának megsértése miatt.
24. A Swietelsky csoport osztrák központtal Európa több országában jelen levő, építőipari – többek között vasút-, út, mély- és magasépítési – tevékenységekkel foglalkozó konszern. Jelen van Németországban is több helyen, többek között Hannover tartományban Isernhagen székhellyel a Swietelsky Baugesellschaft mbH, amelynek egyik vezetői tisztségét tölti be 2010-ben W. Z. (Vj-174/2007/270. és Vj-174/2007/331.).

II.3. MÁV MTM

25. A MÁV MTM Rt. 2005. augusztus 4. óta felszámolás alatt áll. A felszámolás a határozat meghozatalának napjáig nem fejeződött be. A MÁV MTM f.a.-t az eljárásban a Kossuth Holding Válságkezelő és Felszámoló Részvénytársaság részéről Csorba Gábor felszámoló képviseli. Az eljárás nyilatkozata szerint várhatóan 2010. végéig lezárul, a felszámolási vagyont a felszámolási költség hitelezők részbeni kielégítésére nyújt fedezetet. (Vj-174/2007/243.)
26. A MÁV MTM 2004-2005-ben a Magyar Vasútépítők Szövetségének tagja volt. (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.). G. I., aki 2006 májusáig a MÁV MTM vezérigazgatója volt, 2004. október 27. – 2006. május 2. között a Magyar Vasútépítők Szövetségének elnöke volt.

27. A MÁV MTM a jelen határozat szempontjából releváns Kecskemét-Városföld elágazás (kiz) – Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz építésének II. ütemére és a Rákospalota - Újpest vasútállomás vágányépítési munkáira kiírt projekteken indult konzorciumi ajánlattevőként.
28. A vállalkozás 2008 márciusi, a bírósághoz benyújtott közbenső felszámolói jelentése tartalmazza az utolsó hitelesen lezárt – nem teljes (2005. január 1. és augusztus 3. közötti) – üzleti évében elért nettó árbevételét 1.789.856.000.- Ft volt. (Vj-74/2007/243)
29. A MÁV MTM ellen korábban nem indult versenyfelügyeleti eljárás.

II.4. Szentesi Vasútépítő

30. A Szentesi Vasútépítő a Magyarországon – és Európa egyéb államaiban is – széleskörű építőipari – többek között vasút- és útépítési – tevékenységekkel foglalkozó STRABAG vállalkozás-csoport tagja, közvetlenül a STRABAG AG, közvetve a STRABAG SE irányítása alatt álló vállalkozás. (Vj-174/2007/237.)
31. A vállalkozás működési területe Magyarország teljes területe. Fő tevékenysége a vasútépítés, teljes vertikumban, beleértve bármilyen vasútépítési beruházás teljes körű lebonyolítását biztosítóberendezési, felsővezeték építési, műtárgyépítési és tervezési munkákkal együtt. Fennállása óta kb. 1600 km vasutat épített. 2000-tól a vasútépítési munkákat 2007 januárjáig (teljesen önállóan) a STRABAG csoport vasútépítési szakágaként a Szentesi Vasútépítő képviselte. (Vj-174/2007/114.)
32. A Szentesi Vasútépítő a vizsgált időszakban a Magyar Vasútépítők Szövetségének tagja volt. F. F., a vállalkozás alkalmazottja tölti be a Szövetség elnöki tisztét 2006. augusztus 9. óta. (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.)
33. A Szentesi Vasútépítő a vizsgált időszakban a jelen határozat szempontjából releváns következő projekteken indult konzorciumban ajánlattevőként: Kecskemét - Városföld elágazás (kiz) – Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítési munkái, II. ütem, Rákospalota - Újpest vasútállomás vágányépítési munkái, Cegléd (kiz.) - Szolnok elágazás (kiz.) vonalszakasz rekonstrukció, Zalaegerszeg deltavágány (kiz) – Ukk (kiz) vonalszakasz vágányrehabilitációs munkái, Mezőtúr (bez.) – Gyoma (bez.) vonalszakasz átépítése és biztosító-berendezés átépítési munkái. Az utolsó két felsorolt közbeszerzési eljárás esetében mind a MÁV Rt., mind pedig a NIF Zrt. által ismételt kiírt tendereken indult a vállalkozás.
34. A Szentesi Vasútépítő arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a vállalkozás egyes tendereken az adott munkálatokat önállóan, alvállalkozók bevonása nélkül képes-e elvégezni, üzleti titoknak minősül. (Vj-174/2007/67.)
35. A Szentesi Vasútépítő 2008. évi nettó árbevétele 6.797.126.000.- Ft volt. (Vj-74/2007/225.), míg a STRABAG csoport 2008. évi magyarországi nettó árbevétele – a www.strabag.hu honlap tanúsága szerint – 208,267 milliárd forint volt.
36. A Szentesi Vasútépítő ellen korábban nem indult versenyfelügyeleti eljárás. Korábbi (2009 márciusig) anyavállalatát, a szintén a STRABAG csoportba tartozó STRABAG-ot azonban a Vj-138/2002., Vj-27/2003., Vj-25/2004., Vj-56/2004. és

Vj-130/2006. számú versenyfelügyeleti eljárásokban is elmarasztalta a GVH a Tpv. 11. §-ának megsértése miatt.

II.5. Vasútépítők

37. A Vasútépítőkben a Sz. I. által képviselt tulajdonközösség a társaság üzletrészeinek 25%-ával, a Wiebe Hungaria pedig az üzletrészek 75%-ával rendelkezik. Ebből következően a Vasútépítők és a Wiebe Hungaria a Tpv. 15. §-a értelmében egymástól nem független vállalkozások. 2004 utolsó és 2005 első negyedévében három ügyvezetője volt a Vasútépítőknek Sz. I., Ulrich Förster és R. S. személyében (Vj-174/2007/237.).
38. A Vasútépítők többségi tulajdonosa a Wiebe Hungaria, amely a Wiebe International GmbH (a továbbiakban: Wiebe International) vállalkozás kizárólagos tulajdonában áll. A határozat meghozatalakor, 2010. júniusában a Wiebe International ügyvezetői tisztségét W. K. és R. S. töltik be (Vj-174/2007/331.), míg utóbbi személy egyben a Wiebe Hungaria ügyvezetője is (Vj-174/2007/238.). Mindezen vállalkozások a Wiebe Holding tulajdonában vannak, hasonlóan a Németországban bejegyzett, önálló eszközparkkal és szakemberekkel rendelkező H.F. Wiebe GmbH-hoz. A Wiebe csoport részéről Magyarországon elsősorban a Vasútépítők vett (és vesz) részt vasútépítési tendereken, eseti jelleggel fordult elő, hogy a H.F. Wiebe GmbH önállóan indult pályázaton. A XV. rendű eljárás alá vont nyilatkozata szerint a H.F. Wiebe ügyvezetői jellemzően a Wiebe Hungaria felügyelőbizottsági tagjai voltak (2007. október 15-től nincs felügyelőbizottsága a cégnek). Mindennek megfelelően 2002. október 15. és 2007. október 15. között W. Z., a H.F. Wiebe akkori ügyvezetője is tagja volt a felügyelőbizottságnak (Vj-174/2007/237.). W. Z. 2009. júniusa óta nem áll a H.F. Wiebe alkalmazásában (Vj-174/2007/270.).
39. A Vasútépítők a vizsgált időszakban a Magyar Vasútépítők Szövetségének tagja volt. (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.)
40. A vállalkozás főtevékenysége a vasúti vágányok építése, felújítása, bontása, útátjárók, kiterők beépítése, teljes körű vasútépítési szolgáltatás, meglévő vasúti pályák fenntartása, karbantartása. A teljes körűségbe beletartozik a biztosító berendezés és a vasúti felsővezeték építés is, továbbá az alépitmény (vízelvezető árkok, rendszerek, hidak, földmunkák) munkák végzése. (Vj-174/2007/82.)
41. A vállalkozás magát, tudása és piaci helyzete alapján a negyedik-ötödik helyre helyezné a magyarországi vasútépítő vállalkozások között. (Vj-174/2007/82.)
42. A vállalkozás a jelen versenyfelügyeleti eljárás szempontjából lényeges közbeszerzési eljárások közül a MÁV Rt. által a Kecskemét - Városföld elágazás (kiz) – Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítésének II. ütemére, a Rákospalota-Újpest vasútállomás vágányépítési munkáira és a Győr állomás pályaépítési munkáira kiírt közbeszerzési eljárásokon indult konzorciumban ajánlattevőként.
43. A Vasútépítők arra vonatkozó nyilatkozata, hogy a vállalkozás egyes tendereken az adott munkálatokat önállóan, alvállalkozók bevonása nélkül képes-e elvégezni, üzleti titoknak minősül. (Vj-174/2007/60.)

44. A Vasútépítők 2008. évi nettó árbevétele 964.887.000.- Ft volt. (Vj-74/2007/223.)
 45. A Vasútépítők ellen korábban nem indult versenyfelüyeleti eljárás.

II.6. Az eljárás alá vontak részéről a vizsgált magatartások kapcsán eljáró személyek

46. Az eljárás alá vont vállalkozások nevében a vizsgált projektek kapcsán az érintett időszakban az alábbi személyek jártak el tárgyalási folyamatokban:

ELJÁRÁS ALÁ VONT	A VÁLLALKOZÁS NEVÉBEN ELJÁRÓ SZEMÉLYEK
Colas	H. Zs. (2004-2005. területi főmérnök; 2005. vége–2006 területi igazgató, 2006. novembertől vezérigazgató)
MÁVÉPCELL	S. J. (2005. okt. előtt résztulajdonos; 2005. okt. - 2006. máj. ügyvezető, 2006. máj.-2008. résztulajdonos) Ó. I. (2003. júl.-2005. szept. ügyvezető) V. M. S. (2006 májusától ügyvezető igazgató) H. Zsi. (kalkulációvezető)
MÁV MTM	G. I. (2003. aug.-2005. febr. vezérigazgató)
Szentesi Vasútépítő	F. F. (2005 márciusáig ügyvezető, 2005. márc.-2006. dec. között nem ügyvezetőként részt vesz a cég irányításában)
Vasútépítők	Sz. I. (ügyvezető)

III.

A vizsgált közbeszerzési eljárások

III.1. Kecskemét-Városföld-elágazás (kiz)-Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítési munkái (II. ütem), nyílt közbeszerzési eljárás (a továbbiakban: Kecskemét-Kiskunfélegyháza tender)

47. A Kecskemét-Városföld-elágazás (kiz)-Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz felújítására a rendelkezésre álló pénzügyi források miatt az eredetileg tervezett egy ütem helyett két tender keretében került sor. A CS 110708.1 számon kiírt I. ütem nyertes pályázója, a WIVA 2004-1 Konzorcium (Vasútépítők, Wiebe) 2004 májusában került kiválasztásra. A jelen versenyfelüyeleti eljárás szempontjából a II. ütem a releváns.
48. A közbeszerzési eljárásra benyújtott pályázatokat a kiíró, pénzügyi, műszaki és jogi-kereskedelmi szempontok alapján mérlegelte, majd az eredményt a műszaki és pénzügyi értékelés eredményeként megállapított összpontszám alapján állapította meg.
49. A közbeszerzési eljárás II. ütemének leglényegesebb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze (Vj-174/2007/76.):

1. táblázat: Kecskemét -Városföld-elágazás (kiz)-Kiskunfélegyháza (kiz) vonalszakasz átépítési munkái (II. ütem)

Kiírás száma	CS 110809.1 (II. ütem)
Kiíró	Máv Rt. Vezérigazgatóság EU Program Igazgatóság
Előminősítés	<p>Az ajánlatkérő 2004 januárjában 8 indulót, köztük öt konzorciumot minősített elő a pályázaton való indulásra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Alföldi Vasútépítő Konzorcium (MÁVÉPCELL, Szentesi Vasútépítő) 2) Kecskemét 2004 (MÁV MTM, Deutsche Gleis und Tiefbau GmbH) 3) Leonard Weiss GmbH & CO 4) MÁVÉPCELL 5) Pannon - Žs Brno a.s. Konzorcium (Pannon Vasútépítő Kft., Žs Brno a.s.) 6) Szentesi Vasútépítő Kft. 7) Wiettfeld-Hoffmann Konzorcium (Hoffmann Rt., Wiettfeld GmbH), 8) Wiva 2004-1 Konzorcium (Vasútépítők, Wiebe) <p>Az előminősítést a finanszírozó Európai Beruházási Bank 2004. március 3-án hagyta jóvá.</p>
Kiírás dátuma	2004. november 2.
Beadás /Bontás	2004. december 8.
Ajánlattevők	<p>A kiírást hét előminősített vállalkozó vásárolta meg, közülük kettő nyújtott be ajánlatot:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alföld Vasútépítő Konzorcium, konzorciumvezető: Szentesi Vasútépítő 2. Kecskemét 2004 Konzorcium
Eredményhirdetés	2004. december 15.
Nyertes ajánlattevő	Alföld Vasútépítő Konzorcium
Nyertes ár	5.792.320.409.- Ft (nettó)
Alvállalkozók	<p>A nyertes konzorcium eredetileg - az előminősítés, majd a pályázat benyújtása során - nem jelölt meg más eljárás alá vontat a projekt kivitelezésébe bevonni kívánt 10 % alatti vagy feletti alvállalkozóként.</p> <p>A nyertes konzorcium azonban az eljárás alá vontak közül jelentősebb mértékben , bevonta a kivitelezésbe a Hoffmann Rt-t alvállalkozóként, a Vasútépítőket fővállalkozóként. Az egyéb, az alvállalkozói bevonásra vonatkozó adatok nem relevánsak a feltételezett jogsértés értékelése szempontjából.</p>

50. Bár a közbeszerzési eljárásan nyolc előminősített konzorcium nyújthatott be ajánlatot, ezek közül csak két konzorcium indult az eljárásan.
51. A közbeszerzési eljárás nyertese a MÁVÉPCELL és a Szentesi Vasútépítők alkotta (és az utóbbi cég által vezetett) Alföld Vasútépítő Konzorcium lett a szintén eljárás alá vont MÁV MTM és egy német vállalkozás által közösen létrehozott Kecskemét 2004 Konzorciumot megelőzve.
52. A nyertes konzorcium később alvállalkozóként bevonta a munka kivitelezésébe a Hoffmann Rt-t alvállalkozóként és a Vasútépítőket fővállalkozóként.

III.2. Rákospalota - Újpest vasútállomás vágányépítési munkái

53. A közbeszerzési eljárás jelen eljárás tekintetében releváns II. ütemének leglényegesebb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze (Vj-174/2007/54. és Vj-174/2007/234.):

2. táblázat: Rákospalota-Újpest vasútállomás vágányépítési munkái

Kiírás száma	BS 010100.1
Kiíró	MÁV Rt. Vezérigazgatóság EU Program Igazgatóság
Kiírás dátuma	2004. december 4.
Beadás /Bontás	2005. január 27.
Előminősített vállalkozások	A kiírást tizenhét vállalkozás vásárolta meg, melyek közül az alábbi hét pályázó nyújtott be pályázatot és került 2005 februárjában előminősítésre: 1. Északi Kapu Konzorcium („KÖZÉPSZOLG”, ŽS BRNO a.s) 2. MTM – Hajdú Konzorcium (MÁV Hajdú- Vasútépítő és Mélyépítő Kft., MÁV MTM) 3. Szentesi Vasútépítő Kft. 4. Leonhard Weiss / Betonút Rt. Konzorcium 5. MÁVÉPCCELL 6. Wiettfeld-Hoffmann Konzorcium (Hoffmann Rt, Wiettfeld GmbH) 7. Wiva 2005-1 Rákospalota Konzorcium (Wiebe, Vasútépítők)
A projekt folytatása	Az előminősítést követően a tender nem folytatódott, mivel a projekt forráshiányossá vált azt követően, hogy a MÁV Rt. részére biztosított 10 md. Ft-os tőkeemelés – mely a munka finanszírozásának háttéréül szolgált volna – részben csökkentésre, részben átcsoportosításra került.

54. A tenderre számos, a jelen eljárásban eljárás alá vont vállalkozás minősítette elő magát, azonban konkrét árajánlat benyújtására nem kerülhetett sor, mert a projekt forráshiányossá vált és a közbeszerzési eljárás kiírására nem került sor.

III.3. Cegléd (kiz.) — Szolnok elágazás (kiz.) vonalszakasz rekonstrukció, nyílt közbeszerzési eljárás

55. Az eljárás leglényegesebb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze (Vj-174/2007/50.):

3. táblázat: Cegléd (kiz.) — Szolnok elágazás (kiz.) vonalszakasz rekonstrukció

Kiírás száma	BL 112325.1
Kiíró	MÁV Rt. Vezérigazgatóság EU Program Igazgatóság
Kiírás dátuma	2005. június 17.
Beadás /Bontás	2005. augusztus 11.

Ajánlattevők	1. M-F-M Konzorcium (MOTA-ENGIL Engenharia e Construção sa, Montavia Kft, Ferrovias Construções sa) 2. Cegléd Railway 2005 Konzorcium (MÁVÉPCCELL, Szentesi Vasútépítő, Swietelsky Baugesellschaft mbH), 3. Brno-Debrecen Konzorcium (Žs Brno a.s., MÁV Hajdú Vasútépítő).
Eredményhirdetés	2005. szeptember 5
Nyertes ajánlattevő	Cegléd Railway 2005 Konzorcium
Nyertes ár	47.998.523,48 EUR (nettó)
Alvállalkozók	A nyertes ajánlattevő egy – a jelen eljárásban eljárás alá nem vont - vállalkozást jelölt meg pályázatában 10 % felett igénybe veendő alvállalkozóként. A pályázat egyetlen eljárás alá vontat sem jelölt meg igénybe venni kívánt alvállalkozóként. A nyertes konzorcium ténylegesen alvállalkozóként vonta be a projekt kivitelezésébe a Hoffmann Rt.-t, illetve a Colast. Az egyéb, az alvállalkozói bevonásra vonatkozó adatok nem relevánsak a feltételezett jogsértés értékelése szempontjából.

56. Az eljárás alá vontak közül csak a MÁVÉPCCELL és a Szentesi Vasútépítő adott be ajánlatot és a közös konzorciumuk meg is nyerte a közbeszerzési eljárást.

III.4. Győr állomás pályaépítési munkái (a továbbiakban: győri tender)

57. A közbeszerzési eljárás bírálati szempontja az ajánlati felhívás szerint a legalacsonyabb ár volt.
58. Az eljárás leglényegesebb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze (Vj-174/2007/54. és Vj-174/2004/234.).

4. táblázat: Győr állomás pályaépítési munkái

Kiírás száma	BH 112900.1
Kiíró	MÁV Zrt. Vezérigazgatóság EU Program Igazgatóság
Kiírás dátuma	2005. szeptember 3.
Beadás /Bontás	2005. november 10.
Ajánlattevők	1. Arabona 2005 Konzorcium (MÉVÉPCCELL, Montavia), 2. Wiva 2005-3 Konzorcium (Wiebe, Vasútépítők)
Eredményhirdetés	2005. november 23.
Nyertes ajánlattevő	Arabona 2005 Konzorcium
Nyertes ár	24 124 088,84 EUR (nettó)

Megjegyzés	<p>A kiíró által a vizsgálat rendelkezésére bocsátott elektronikus ajánlati dokumentáció szerint az Arabona 2005 Konzorcium esetében a nettó ajánlati ár 26.421.621,11 EUR volt. A tartalék keret esetében a meghatározott 5% helyett azonban a számítás 15%-os tartalékkal történt. Az Ajánlattevő által a kiírásnak megfelelő tartalékkeret módosításával alakult ki a végleges ár.</p> <p>A Wiva 2005-3 Konzorcium esetében a beadott nettó ajánlati ár 26.048.603.- EUR volt. Ez az ár az Arabona eredeti beadott ajánlati áránál alacsonyabb volt.</p>
-------------------	---

59. A közbeszerzési eljárás dokumentációja szerint a pályázatok benyújtásakor beadott ajánlatok szerint a Vasútépítők ajánlata volt alacsonyabb, azonban a kiíró utólagos korrekciója folytán a MÁVÉPCCELL ajánlata nyert.

III.5. Zalaegerszeg deltavágány (kiz) - Ukk (kiz) vonalszakasz vágányrehabilitációs munkái (a továbbiakban: 2005-ös Zalaegerszeg - Ukk tender)

60. A 2005-ben kiírt, 2006-ban zárult közbeszerzési eljárás eredménytelen lett, mivel minden pályázó ajánlata érvénytelenné lett nyilvánítva. A projekt megismétlésére 2007-ben került sor.
61. Az eljárás leglényegesebb jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze (Vj-174/2007/50.):

5. táblázat: Zalaegerszeg deltavágány (kiz) - Ukk (kiz) vonalszakasz vágányrehabilitációs munkái

Kiírás száma	BB 111117.1
Kiíró	MÁV Zrt. Vezérigazgatóság EU Programigazgatóság
Kiírás dátuma	2005. december 2.
Beadás /Bontás	2006. március 30.
Ajánlattevők	<ol style="list-style-type: none"> 1) SVG Konzorcium (Subterra A.s, Bauunternehmung Granit GmbH, Viadom Zrt.) 2) Swietelsky Baugesellschaft mbH 3) ZalaUkk Konzorcium (ŽS Brno A.s, Swietelksy Építő Kft.) 4) Zalavasút Konzorcium (Vegyépszer, MÁVÉPCCELL, KÖZGÉP) 5) Zalavasút 2006-2007 Konzorcium (Betonút, Wiebe) 6) ZEG-UKK 2006 Konzorcium (STRABAG, Szentesi Vasútépítő, Magyar Aszfalt Kft.)
Érvénytelenné nyilvánítás	Az Ajánlatkérő közbeszerzési szakértői véleményekre való hivatkozással, 2006. május 26-ai döntésével minden pályázó ajánlatát érvénytelennek nyilvánított.

IV.

A vizsgált magatartással kapcsolatos bizonyítékok

IV.1. A 2004. november 29-i vasutas egyeztetésről készült feljegyzés

62. A Vasútépítők becsatolt egy feljegyzést (Vj-174/2007/253.), amely szerint 2004. november 29-én (hétfőn) a budapesti Atrium Hyatt szállodában a „magyar vasútépítésben résztvevő komoly cégek” tárgyaltak egymással több, a közeljövőben kiírandó vasúti projekt sorsáról (a továbbiakban: 2004. novemberi feljegyzés):

„Tisztelt W. Z. Úr !

A 2004-11-29 .-én megtartott tárgyalásról az alábbi bizalmas feljegyzést küldöm Önnek.

<i>Tárgyalás helye:</i>	<i>Budapest, Atrium Hayet (sic!) szálloda</i>
<i>Tárgyaláson résztvevők:</i>	<i>G. I. MÁV MTM (Miskolc) vezérigazgató</i>
	<i>S. J. MÁVÉPCCELL Kft. részéről</i>
	<i>F. F. Szentesi Vasútépítő Kft (STRABAG)</i>
	<i>ügyvezető ig</i>
	<i>H. Zs. Witfeld-Hoffmann Konzorcium</i>
	<i>részéről</i>
	<i>Sz. I. WIEBE-VASÚTÉPÍTŐK ügyvez. ig</i>

A tárgyalás konkrét helyéről és időpontjáról S. J. tájékoztatott hétfőn reggel. A tárgyalást G. I. Úr és F. F. Úr érdeklődésével kezdődött arra vonatkozóan, hogy hogyan állunk a Kecskemét-Városföldi munkával műszakilag és pénzügyileg. Válaszaiban általánosságokat mondtam, de kiemeltem az RPM által készített talajjavítóréteg (PSS) minőségét és teherbírási eredményeket (pId, 200 Mpa). Nagyon érdeklődtek a pótmunkák nagysága iránt. Erre a kérdésre kitérő választ adtam.

Ezután G. I. Úr rátért az összejevetel valódi céljára. Elmondta hogy az idén nagyon alacsonyáron történtek a munkák elvállalása. (az MTM három munkát is nyert nagyon alacsony áron). Ez a metodika senkinek sem jó. A Vállalkozók nem tudnak fejlődni mert nem marad haszon az elvégzett munkán. A pénz ott marad a Megbízónál (MÁV-nál), és a mérnök árak is egyre lejjebb csúsznak. Összességében ez motiválta őt arra, hogy a magyar vasútépítésben résztvevő komoly cégek (pénzzel és gépekkel rendelkező cégek) akik ez idáig talpon maradtak fogjanak össze és beszéljék meg a jövőbeni munkákat hogyan lehetne felosztani és nyereséget tartalmazó árat képezni a mérnöki ár alatt vagy felett.

Ezzel mindenki egyetértett.

F. F. Úr szerint az alábbi projektek kerülnek rövidesen kiírásra még az idén (??) ezekről lehetne tárgyalni.

Városföld-Kiskunfélegyháza átépítés (a kidolgozás alatt álló tender)

Zalai tenderek ebből kettő látszik kiírásra

Cegléd -Szolnoki vonalon egy tender

Újpest-Rákospalota vonalon egy tender

Győr állomás részleges átépítése tender

A felosztásra két megoldást vezettek elő.

1.a terület alapú felosztás

2. minden munkából mindenki arányosan részesüljön

A két megoldásról vita alakult ki. Végül a 2. változatot fogadtuk el azzal a rugalmassággal, hogy a szereplők egymásközt cserélhetnek feladatokat.

Ezután a konkrét munka (a Városvölgy- Kiskunfélegyháza átépítés) felosztása következett. F. F. Úr kijelentette, hogy Ő mindenáron ragaszkodik a munkához.

S. J. is kijelentette, hogy ő is részt szeretne venni a munkában

H. Zs. úr is kijelentette, hogy szeretne részt venni a kivitelezésben az arányos részével(1/5)

G. I. úr kijelentette, hogy az Ő kapacitása 2005 első félévében le van kötve Ő csak ezután szeretne részt venni a munkában.

Mivel a kivitelezési munka időben elhúzódik, és a technológia nekünk nem nagyon felel meg, valamint reményünk van a Győri aluljáró építés vasútépítési munkáiban résztvenni ami egyidőben futna a Városvölgy-Kiskunfélegyháza átépítéssel úgy nyilatkoztam .hogy nem kívánunk részt venni a mostani munkában azzal a feltétellel, hogy a jövőre induló (2005 június 30.-tól) Győri állomás átépítésében (kb 1,5 milliárd HUF értékű munka) teljes mértékben részt kívánunk venni.

F. F. Úr, G. I. Úr közölték, hogy Ők lemondanak Győri munkáról. S. J. vel és H. Zs. úrral még kell majd tárgyalnunk, hogy a többi projektek ránk eső részének átengedése fejében hajlandók-e lemondani a Győri munka rájuk eső részéről vagy mi is dolgozunk a többi projektben is. A tárgyalást későbbre halasztottuk a konkrét számok ismeretében, de az elvet elfogadták ők is ..

Ezután súlyos vita alakult ki a F. F. Úr és S. J. között, arról hogy konzorciumban vagy fővállalkozó-alvállalkozó viszonyban kerülne a munka kivitelezésre. Egyórás személyeskedésektől sem mentes komoly vita után megállapodtak, hogy a Szentesi Vasútépítő Kft vezeti a konzorciumot, konzorciumi tag a MÁVÉPCCELL Kft a többi résztvevő, mint alvállalkozó fog részt venni a munkában.

Tárgyalás folyt még arról is, hogy későbbi tendereken konzorciumban vagy fővállalkozó - alvállalkozó munkamegosztás legyen, és hogy mindenki legyen egyszer konzorciumvezető is. Erről majd a feladatok konkrét ismeretében döntünk.

Összefoglalva:

Az öt nagy vasútépítő cég tárgyaláson résztvett képviselői megállapodtak abban, hogy a kiadásra kerülő tenderek beadása előtt egyeztetnek az árról és felosztják a munkát egymásközt az ésszerűség és a gazdaságosság szempontjait figyelembe véve úgy, hogy mindenki közel egyforma arányban részesüljön belőle.

A tárgyalás 15 órától 18 óra 10 percre tartott.

Tisztelt W. Z. Úr !

Amennyiben kérdés merülne fel a jelentéssel kérem hívjon illetve várom véleményét az elhangzottakról.

Tisztelettel:

Sz. I.”

63. A Versenytanács megjegyzi, hogy a feljegyzést írásos formában a Tpvt. 65/A. § szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni rajtaütés alkalmával a GVH vizsgálói „Sz. I., mint a Wiebe Hungaria kézbesítési megbízottja irodájában” talált iratként lefoglalták (Vj-174/2007/151.), annak felhasználáshoz azonban a Tpvt. 65/A. § (9) bekezdése szerinti utólagos engedélyt nem kértek. A Versenytanács értékelése szerint erre ugyanakkor nem is volt szükség, hiszen a feljegyzést a XV. rendű eljárás alá vont engedékenységi kérelmében becsatolta.
64. A GVH megvizsgálta a feljegyzés elkészültének körülményeit, ezzel kapcsolatosan az alábbiak váltak ismertté:

A) Vallomások, nyilatkozatok

- A feljegyzést – amely tartalmilag egy beszámolót tartalmaz egy tárgyalásról – nyilatkozata szerint Sz. I. azért készítette, hogy a Wiebe ügyvezetőjének beszámoljon a fejleményekről (Vj-174/2007/82.). A feljegyzés címzettje W. Z., aki az adott időszakban az anyavállalat részéről műszaki kérdésekben volt a közvetlen felettese (felügyelője) a magyarországi működésnek (Vj-174/2007/305., illetve 38. pont).
- A feljegyzést Sz. I. készítette el magyarul és átadta az adott időpontban a Vasútépítők alkalmazásában álló, tolmács-fordító munkakörben dolgozó – jelenleg ugyancsak a vállalkozással munkaviszonyban álló, ám gyermekgondozási segélyt igénybe véve fizetés nélküli szabadságát töltő – B. B. r.nek, hogy azt fordítsa le németre (Vj-174/2007/241., 305., 306., 322.).
- Sz. I. és B. B. R. vallomása (Vj-174/2007/305, 306.) szerint a feljegyzés elküldését követően, 2005. február-március környékén W. Z. egy magyarországi megbeszélésen – amelyen hárman, azaz a két tanú és W. Z. vettek részt – indulatosan közölte, hogy ilyen leveleket ne küldjenek neki. Vallomásukban egyezően használt fordulat szerint W. Z. a megbeszélésen „dohányzott, mint mindig”. Sz. I. vallomása szerint W. Z. erős dohányos volt.
- X. rendű eljárás alá vont becsatolt két nyilatkozatot, amelyeket W. Z. tett német közjegyző előtt. 2010. május 11-én tett, kétnyelvű nyilatkozatában W. Z. kijelentette, hogy „a Sz. I. által részemre címzett állítólagos beszámolót egy 2004. november 29-i megbeszélésről soha semmilyen formában nem kaptam meg”. Nyilatkozatában leszögezi, hogy az a „...teljes igazságot tartalmazza. Lényeges körülményt nem hallgattam el.” A nyilatkozathoz csatolt közjegyzői záradék szerint a nyilatkozatot tevő személy W. Z. volt.
- A X. rendű eljárás alá vont által csatolt, 2010. június 1-jén tett nyilatkozatában W. Z. rögzíti, hogy azt „a Wiebe International GmbH ügyvezetői minőségében adja, annak tudatában, hogy azt a magyar Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárásban fogják felhasználni.”. Kijelenti, hogy „Sz. I. úr nyilvánvalóan feljegyzést készített a 2004. november 29-i megbeszélésről. Ezek a feljegyzések láthatóan nekem vannak címezve. Ez a feljegyzés előttem ismeretlen. Soha nem kaptam meg ezt a feljegyzést, sem

írásban, sem pedig e-mailben. Más módon sem értesítettek engem ezen feljegyzés tartalmáról. Ezért a Sz. I. úrral folytatott megbeszélések során ezt a feljegyzést soha nem említhettem, vagy nem hivatkozhattam erre. Először ezt a feljegyzést Sz. I. úr egyik munkatársa hozta szóba nekem, amikor közölte velem, hogy Sz. I. úrnál a cégnél házkutatást tartottak, amelynek során egy merevlemez került lefoglalásra, amelyen többek között a 2004. november 29-i feljegyzés is szerepel.” A nyilatkozathoz csatolt közjegyzői záradék szerint a nyilatkozatot tevő személy W. Z. volt.

- X. rendű eljárás alá vont nem ismeri ugyanakkor a nyilatkozatok keletkezésének részletes körülményeit, arról sem tud nyilatkozni, hogy milyen cég alkalmazásában állt a 2010. májusi és júniusi nyilatkozatok megtételekor W. Z. (lásd 24. pont).

B) Irati bizonyítékok – elektronikus adathordozók

- A Vasútépítők által becsatolt, B. B. R. korábbi munkavégzéséhez kapcsolódó, ám saját használatában levő USB pendrive (pendrive – Vj-174/2007/241.), illetve az ugyancsak a Vasútépítők által becsatolt, eseti mentéseket tartalmazó USB hard disk drive (HDD – Vj-174/2007/322.) egyes állományaiban szerepel a kérdéses feljegyzés magyar és német nyelvű verziója word formátumban.
- A pendrive-on, illetve a HDD-n található állományokról a GVH-hoz beérkezését követően a GVH vizsgálói az AccessData FTK Imager 2.5.5.22 szoftver és a Tableau Forensic USB Bridge írás-blokkoló eszközök segítségével fizikai tükörmásolatot készítettek.
- A pendrive kapcsán a GVH vizsgálója megállapította, hogy valószínűsíthetően 2004. elejétől ezt a pendrive-ot folyamatosan használták, majd 2006. szeptemberében nagy mennyiségű adatot másoltak rá, amelyek folyamatosan egymásutániságban készültek az ezt megelőző időszakban.
- A pendrive-on szereplő, a feljegyzést word formában tartalmazó file-hoz – amely a tanúvallomása szerint (Vj-174/2007/306) B. B. R. számítógépéről került lementésre – kapcsolódó ún. metaadatok, vagyis a program által rögzített információk szerint a feljegyzés magyar nyelvű verziójának „létrehozó” (author) sorában Sz. I. szerepel, 2004. november 30-án 13:06:00-kor hozták létre és a dokumentum a pendrive-ra 2006. szeptember 18-án került.
- A XV. rendű eljárás alá vont nyilatkozata szerint a cégnél vannak biztonsági mentések, ezek között vannak rendszeres heti mentések, illetve eseti mentések. A levelezőrendszerre nem vonatkozik a rendszeres mentés, itt eseti jelleggel mentenek lényeges állományokat, ún. exmerge programmal. 2007. végén szereztek be egy 80 GB-os winchestert, ez a beadott HDD. Ez a lemez nem a rendszeres mentésekhez kapcsolódott és ennek következményeként, amikor megtelt a lemez nem használták tovább. Nyilatkozata szerint szerepel rajta olyan állomány, amely a GVH által rajtaütés során átvizsgált állományokat tartalmazza az ügyvezetői laptopról történt átmásolást

követően, és erre a winchesterre másolt egyéb olyan dolgokat is a rendszergazda, amelyek más tároló helyen voltak – korábbi mentések révén –, de szintén kapcsolatban álltak az ügyvezető munkáival. 2005-ös adatok is így kerülhettek rá, mert egy másik, korábban mentett állományban szerepeltek. 2007. februárban került sor az ügyvezető laptopjának lecserélésére is és akkor mentettek eseti jelleggel fontosabbnak tartott állományokat egy másik tárolóra és azokat is erre a – becsatolt – tárolóra mentették át.

- A HDD vizsgálatokor a használt Forensic Toolkit 1.81.5 összesen 217.889 fájlt/töredéket talált a lemezen, ezek a létrehozásának (creation date) dátumai (azaz, hogy mikor kerültek a lemezre) legnagyobb részt 1999-2010 közöttiek. Néhány file és könyvtár (pl. a recycled mappában) 2010. májusában kerültek a lemezre. Az utolsó hozzáférés dátumait vizsgálva egyenletes az eloszlás 1999-2008 között, majd sok fájlhoz fértek hozzá 2010 május 14-én (5271 fájlhoz), majd 2010. május 26-27-én aztán újabb 16747 fájlhoz fért hozzá a rendszer. 2010 májusi módosítások 75 fáj esetében találhatóak a lemezen.
- A HDD-n szereplő állományok között szerepel egy e-mail (Vj-174/2007/322. – Message 0041), amelynek adatai szerint a levelet Bíró Réka címzettként küldte a wzitz@wiebe.de e-mail címre, míg másolatban Sz. I.nak 2004. november 30-án 16:53:15-kor. Az adott levélhez tartozott egy csatolt állomány, amely a „2004.11.30_Besprechung am 29.11.2004 in Budapest_Übersetzung_de.doc” nevet viselte, ám a csatolt file nem volt elérhető. Az e-mail az ún. „fonok.pst.” file-ban – amely a Microsoft Exchange exmerge eszközével keletkezett – volt található, amelyhez a vizsgálat megállapítása szerint 2010. május 26-án fértek hozzá utoljára.
- Ugyancsak megtalálható a HDD-n fenti e-mail az ún. „outlook-ost” file-ban – amelyhez a vizsgálat megállapítása szerint ugyancsak 2010. május 26-án fértek hozzá utoljára – is, amelyhez elérhető volt a csatolmány is. A csatolt word file a feljegyzés német nyelvű fordítását tartalmazza, metaadatai szerint a létrehozó (author) a Vasútépítők Kft., létrehozatal időpontja 2004. november 30 14:41:00.
- Szerepelt továbbá az „outlook-.ost” file-ban a HDD-n egy másik e-mail (Message 0059), amelyet adatai szerint Sz. I. küldött Bíró Rékának címezve 2004. november 30-án 12:32:00-kor. Az e-mailhez csatolt állományként megtalálható volt a feljegyzés magyar nyelvű verziója, amelynek metaadatai szerint a készítő Sz. I. és 2004. november 30-án 11:29:00-kor készült. A GVH vizsgálójának megállapítása szerint „az e-mail esetében a „modification time” 2010 május 24., feltehetően a keresés közben valami kisebb módosítást ejtettek a levélen (a csatolmányon nem). Az is elképzelhető, hogy továbbították a levelet, hiszen ez is módosítja a „modification date”-et. A csatolmányon nincs semmilyen közelmúltbeli módosítás nyoma.” (Vj-174/2007/322.)
- A két adathordozón megtalált és részletesen megvizsgált elektronikus állományokhoz, file-okhoz nem kapcsolódik időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírás.

IV.2. A 2004. november 29-i találkozóval kapcsolatban tett nyilatkozatok és egyéb általános jellegű nyilatkozatok

A) Sz. I. ügyfélként tett nyilatkozatai

65. A Vasútépítők Kft. ügyfél képviselőjében Sz. I. ügyvezető tett nyilatkozatot (Vj-174/2007/82.). Előadása szerint 2004. november 29. és 2006. között négy olyan megbeszélésen vett részt, ahol egyeztetésekről, projektekről volt szó. Úgy nyilatkozott, hogy volt egy ötödik informális megbeszélés is 2004-2005 között, ahol csak a piac elemzése történt, de konkrét projektről nem beszéltek.
66. A találkozóról Szijjártó Istvánt S. J. értesítette. Sz. I. a találkozón a Vasútépítők nevében vett részt. A feljegyzésben csak azért szerepel Wiebe-Vasútépítők, mert a vállalkozást a korábbi közbeszerzési eljárási (Kecskemét-Kiskunfélegyháza tender I. ütem) konzorciumi indulásuknak megfelelően így ismerték.
67. Szijjártó István előadása szerint köztudott volt 2004-ben, hogy a MÁV-nál és a MÁV volt főmérnökségeinél a MÁV elosztása alapján elkezdik a vasúti pályák átépítéseit, továbbá EU pénzek is megjelentek a közbeszerzésekben. A Vasútépítők 2004-ben nyerte az első nagy munkáját (Kecskemét-Kiskunfélegyháza tender, I. ütem), amivel piaci szereplővé vált. Sz. I. szerint tudta mindenki, hogy „jönnek a nagy pénzek.
68. Nyilatkozatában előadta, hogy az Atrium Hyatt-ben tartott 2004. november 29-i találkozón a feljegyzésben szereplő vállalkozások és képviselőik vettek részt. 2004-ben ezen cégek voltak a meghatározó vállalkozások a korábbi tenderek alapján.
69. A Wittfielddel tudomása szerint a Hoffmann annak eszközhiánya miatt állt össze; a Hoffmann gépeket bérelt tőle.
70. A megbeszélésen tárgyalt projektek közül a(z)
 - Városföld-Kiskunfélegyháza projekt kiírásra került,
 - Zalai tenderek (2) kiírásra kerültek,
 - Cegléd-Szolnok projekt kiírásra került,
 - Újpest-Rákospalota projektre kiírták az előminősítést, de megállt a projekt
 - Győr állomás projekt kiírásra került.

A zalai tenderek a Zalaegerszeg –Ukk, Ukk-Boba tenderek voltak.

71. Ezek a tenderek szerepeltek a MÁV EU Program Igazgatóság terveiben és nyilvánosak voltak.
72. A Vasútépítők nevében nyilatkozó meghallgatott szerint a megbeszélésen történtek úgy hangzottak el, ahogy az a 2004. novemberi feljegyzésben rögzítésre került. Elmondta, hogy a tárgyalás indító jellegű megbeszélés volt. Kőbe vésett szabályok nem kerültek kialakításra. A tárgyalt tenderek csak azért kényszerültek a megbeszélés tárgyát, mert ezek esetében már látszottak a kiírás lehetőségei. A továbbiakra vonatkozóan a tárgyaláson résztvevők abban állapodtak meg, hogy a

konkrét tenderekről később még tárgyalnak. A 2004. november 29-i megállapodás nem volt egy általános, minden későbbi tenderre kiterjedő megállapodás.

73. Arra a kérdésre, hogy a korábbi vallomásában említett vállalkozások közötti megbeszélések a Magyar Vasútépítő Szövetség keretén belül történtek-e, a Magyar Vasútépítők Szövetség szervezésével, vagy pedig azok kizárólag a vállalkozások megbeszélései voltak, Sz. I. második meghallgatásán elmondta, hogy az Atrium Hyatt-ban tartott találkozón ismerte meg a G. I. urat, ezen a találkozón szóba kerülhetett a vasútépítési piac helyzete. Emlékezete szerint volt egy írásos anyag is, amelyet G. I. készített és benyújtott a GKM felé. Sz. I. kiemelte ugyanakkor, a piac általános helyzetéről szóló egyeztetés mellett, a megbeszéléseken azok a tények is elhangzottak, amelyek a 2004. november 29-i feljegyzésében szerepelnek. Ezen a találkozón nem volt ott a Magyar Vasútépítők Szövetségének teljes tagsága, amely lényegesen meghaladja a találkozón ténylegesen jelen lévő vállalkozások számát.
74. Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a 2004. novemberi feljegyzésben nem érintett, de a vizsgált időszakban kiírásra került vasútépítéshez kapcsolódó közbeszerzések esetén a Vasútépítők miért nem folytatott az említettekhez hasonló tárgyalásokat, elmondta, hogy Érd esetén jellemzően nem vasútépítési munkákról volt szó, ott jellemezően al- és felépítményi kivitelezések történtek. Gönyű nem MÁV tender volt. A 2005. évi Bagod - Zalaegerszeg tenderen a Vasútépítők nem indult, ezért erről senkivel nem tárgyaltak. Szajol-Tiszatenyő esetében a Vasútépítők a Betonúttal közösen indult, de vállalkozók közötti előzetes megbeszélésen a Bögötei 2006. március 22-i megbeszélést követően már nem vettek részt. (Vj-174/2007/126.)
75. Sz. I. arra a kérdésre, hogy a 2004. november 29-i megbeszélésen mely két zalai projekt került beemelésre a tárgyalandó témák közé és ezek a későbbiekben mi módon kerültek tárgyalásra azt nyilatkozta, hogy ez a két tender a Zalaegerszeg (delta) – Ukk és az Ukk – Boba tender voltak, mivel ezek látszottak akkor kiírásra.
76. A 2005-ös Zalaegerszeg - Bagod tenderen a Vasútépítők nem is indult, mivel az jellemzően alépítményi munka volt és abban a vállalkozás nem volt érdekelt.
77. A Vasútépítők a 2004. november 29-i találkozó tényének alátámasztására a fentebbieken túl becsatolta Sz. I. 2004-es határidőnaplóját, amelyben a november 29-i dátum alatt a találkozó tényére utaló bejegyzés látható. (Vj-174/2007/253.)

B) Védett tanú vallomása

78. A tanú a 2004. november 29-i találkozón elhangzott zalai tenderek megbeszélésével kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy emlékezete szerint arról beszéltek, hogy a még át nem épített 4-es korridor Zalaegerszeg (delta) – Boba szakaszát két részben fogják kiírni (főleg vágányzári gondok miatt). Ezekről, a tenderekről akkor még más konkrétumok nem voltak ismertek, ezért részletekben nem beszéltek róluk. A kiírás várható ténye a MÁV EU Program Igazgatóság részéről adott előzetes tájékoztatások alapján ismert volt a vállalkozások számára. Ez minden év elején egy konferencián került ismertetésre.

C) G. I. tanúvallomásai

79. A GVH előtt tanúként nyilatkozó G. I. (korábban a MÁV MTM ügyvezetője) nyilatkozatában (Vj-174/2007/87.) elismerte, hogy 2004. november 29-én volt találkozó, de nyilatkozata szerint a találkozó oka az volt, hogy az akkor általa elnökölt Magyar Vasútépítők Szövetsége a GKM részére anyagokat készített, és több tárcaközi egyeztetésen vett részt. Ezen anyagok, ajánlatok elkészítése céljából több ilyen összejövetel volt. Az eljárás alá vont cégek mindegyike tagja volt ennek a Szövetségnek, a H. Zs. által képviselt Wiettfeld-Hoffmann konzorcium kivételével, amely csak később 2005-2006 környékén lett tag. A tanú a találkozó konkrét dátumára nem emlékezett, de állítása szerint a fenti cégek részvételével több találkozó volt. Emlékezete szerint a találkozó helyszíne is mindig változott, néha az Atrium Hyattban, néha a „KÖZÉPSZOLG”-nál találkoztak, de volt összejövetel a STRABAG-nál is a Szegedi úton. Nyilatkozata szerint a találkozón konkrét projektekről nem beszéltek.
80. *G. I., második, tanúkénti meghallgatása alkalmával* (Vj-174/2007/187.) előadta, hogy a 2004. november 29-i találkozón emlékezete szerint F. F., Sz. I., H. Zs. biztosan részt vettek. Szalay Zsolt nem volt ott. S. J.re nem emlékszik, de lehet hogy ő is volt (50-50%). Nyilatkozata szerint négy-öt fő volt ott, azoknak kellett ott lenniük, akik akkor a Vasútépítők Szövetségének voltak tagjai.
81. A tanú a GVH kérdésére elmondta, hogy emlékezete szerint 2000-ben a Magyar Állam szerződéseket írt alá az EU-val a vasútfejlesztést érintő ISPA támogatásokról, de ennek a felhasználása nagyon nehezen indult. A MÁV Kontrollingtól kapott olyan kimutatást, hogy 2000-2005-ig milyen fejlesztések indultak el és milyen források kerültek felhasználásra. A tanú, mint a Magyar Vasútépítők Szövetségének az elnöke, egy prezentációt tartott Kóka úr számára, aki ezután összehívott egy vasútépítési érdekegyeztető kerek asztalt. A megbeszélések egyik alapja a tanú által már egy korábbi nyilatkozatában is említett, általa készített prezentáció volt, amiben 40%-ban a MÁV adatai, 60%-ban a Szövetség tagjai által adott javaslatok, ötletek voltak. (Vj-174/2007/189.) A tanú elmondta még, hogy a közgyűléseken túl (abban az évben kettő volt, egyik a 2004. november 29-ei találkozó előtt, a másik utána), a novemberi találkozó is szövetségi találkozó volt. A közgyűlésen kívül két-három találkozó volt (ezek is a Szövetség keretein belül). A találkozók a Szövetség előbb vázolt stratégiájával függtek össze.

D) S. J. nyilatkozata

82. A tanúként nyilatkozó S. J. (Vj-174/2007/83.) a MÁVÉPCELL ügyvezetője volt 2005. október 1. és 2006. május 10. között. Előtte 1991-2003 júliusáig szintén ügyvezető volt. A közbenső időszakban nem dolgozott a MÁVÉPCELL-nél. Az ügyvezetői és a közbenső időszak alatt résztulajdonosa volt a vállalkozásnak, de ez soha nem jelentett többségi tulajdont. 2008. nyarától már nem tulajdonos.
83. A tanú nyilatkozata szerint ilyen kevés résztvevővel, ilyen témájú megbeszélésen nem vett részt. Csak olyan megbeszélésre emlékezett, amelynek az volt a célja, hogy mivel a MÁV által minden év elején kiadott tervezett tenderek rendre nem

jelennek meg, ezért ezzel kapcsolatban kitaláljanak valamit és ilyen megbeszélésen merült fel az igény, hogy a MÁV nem megfelelő tájékoztatása miatt a vállalkozások forduljanak közösen a minisztériumhoz amiatt, hogy, mikor várhatóak a tényleges tenderek. A találkozó apropóját a Dombóvári Kft. új tulajdonosának bemutatkozása jelentette. Nyilatkozata szerint a munkafelosztásról szó sem volt, hiszen inkább a kiírások hiánya volt a vállalkozások problémája. Ezen a megbeszélésen azonban lényegesen többen voltak, mint a kérdésben felsoroltak, a pontos résztvevőkre már nem emlékezett, de kizárólag a vasútépítésben közreműködő cégek tulajdonosai és/vagy azok megbízottjai voltak jelen.

E) F. F. tanúvallomása

84. A tanúként nyilatkozó F. F. elmondta (Vj-174/2007/104.), hogy 2005. márciusáig a Szentesi Vasútépítő ügyvezetője volt, majd 2005 márciusa és 2006. december 31. között nyugdíjasként tevékenykedett úgy, hogy továbbra is részt vett a cég vezetésében, de volt egy ügyvezető társa is.
85. A tanú a 2004. november 29-i megbeszéléssel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy részt vett a találkozón és emlékezete szerint a feljegyzésben felsorolt személyek is részt vettek azon. Álláspontja szerint azt a helyzetet akarták orvosolni, hogy tényleges megrendelések hiányában tönkremennek a vasútépítő cégek és ekkor született az a döntés, hogy a minisztériumhoz fordulnak a kapacitások megmentése érdekében. A tanú arra nem emlékezett, hogy ki szervezte a találkozót. A tanú nyilatkozatában elismerte, hogy a megbeszélésen valóban elhangzott az, hogy milyen munkák várhatóak és, hogy feltehetően azok kiírásra is kerülnek majd. A konkrét munkák kapcsán azonban emlékezete szerint fő- és alvállalkozói szerepekről nem tárgyaltak, mivel ezek a tenderek akkor még nem kerültek kiírásra, csak lehetőségek voltak. Álláspontja szerint a vállalkozások képviselői nem kötöttek megállapodást a későbbi tenderekre. A tanú szerint ekkor már megjelentek a külföldi vállalkozások (pl.: Mota), melyek minden tendert áron alul vittek el, ebben a helyzetben ésszerűtlen lett volna bármilyen megállapodás.

F) H. Zs. nyilatkozatai

86. A *Colas mint ügyfél nevében nyilatkozó H. Zs.* (Vj-174/2007/95.) tagadta, hogy a feljegyzésben szereplő megbeszélésen részt vett volna. Ehhez hozzátette azonban, hogy pontos időpontra nem emlékszik, csak arra, hogy a Vasútépítők Szövetsége hívott össze egy beszélgetést, amelynek a témája egy általános helyzetértékelés volt a magyar vasútépítési piac helyzetéről és arról, hogy az év elején prognosztizált projektek folyamatosan csúsznak, melyből adódóan kiszámíthatatlanná válik az ebben érdekelt vállalkozások helyzete és ennek kezelése érdekében forduljanak a minisztériumhoz. A Hoffmann Rt. egyébként 2004-ben kezdeményezte a felvételét a Magyar Vasútépítők Szövetségébe és 2005-ben fel is vették.
87. *H. Zs. tanúkénti meghallgatása során* (Vj-174/2007/188.) nem tudta megmondani, hogy a 2004. november 29-én a Hyatt szállodában megtartott találkozón részt vett-e. Nem emlékezett arra, hogy ezen a novemberi napon hol

volt. Kijelentette, hogy korábbi nyilatkozatait fenntartja, azokat kiegészíteni nem tudja.

G) A MÁVÉPCELL részéről tett egyéb nyilatkozatok: V. M. S. ügyfélként tett nyilatkozata és Ó. I. tanúvallomása

88. V. M. S. a MÁVÉPCELL nevében ügyfélként tett nyilatkozatában (Vj-174/2007/127.) előadta, hogy 2006. május 11. óta az egyik igazgatója a MÁVÉPCELL-nek. Korábban a Swietelsky Gmbh. képviselője volt. 2005 októberében, amikor tulajdonos váltás következett be a MÁVÉPCELL-nél, kezdte meg a működését a Swietelsky képviselőjeként. Az adott munkákkal kapcsolatos társasági mechanizmusokat kellett ellenőriznie.
89. Arra a kérdésre, hogy tudomása volt-e arról, hogy S. J. a MÁVÉPCELL képviseletében 2004-2006. között többször tárgyalt a versenytárs vasútépítő vállalkozások képviselőivel az aktuális vasútépítési feladatok, tenderek munkavégzéseinek elosztásáról, azt válaszolta, hogy erről nincs konkrét információja, lehet hogy voltak, de lehet hogy nem ilyen találkozók, de ezekről S. J.-től nem kapott tájékoztatást. V. M. S. nem vett részt az operatív irányítási feladatokban egészen addig, amíg át nem vette az irányítást a vállalkozásnál.
90. Ó. I. tanúként tett nyilatkozatában (Vj-174/2007/131.) elmondta, hogy 2003. július 1-től 2005. szeptember 30-ig volt a MÁVÉPCELL ügyvezető igazgatója. S. J. ebben az időszakban nem dolgozott a MÁVÉPCELL-nél, nem volt beleszólása a pályázatokba és a cégvezetésbe.

I) A Magyar Vasútépítők Szövetségének nyilatkozata a szövetségi találkozók helyéről és időpontjáról

91. A Magyar Vasútépítők Szövetsége adatszolgáltatásában (Vj-174/2007/230. és Vj-174/2007/238.) az alábbiakról tájékoztatta a GVH-t.
92. A Szövetség a 2004-2005 folyamán egyszer tartott szövetségi ülést, 2004. október 27-én.
93. A Szövetség elnökei 1997. június 11. – 2004. október 27. között Kinceli Antal, 2004. október 27. és 2006. május 2. között G. I., voltak. F. F. 2006. augusztus 8. óta tölti be ezt a pozíciót.
94. Az eljárás alá vont vállalkozások közül 2004. október 27. és 2006. augusztus 9. között a Szövetség tagja volt a „KÖZÉPSZOLG”, a MÁVÉPCELL, a MÁV MTM, a Szentesi Vasútépítő és a Vasútépítők.

J) A MÁV Zrt. adatszolgáltatása az általa szervezett beruházási tájékoztatókról

95. A MÁV Zrt. írásos adatszolgáltatásában (Vj-174/2007/115.) előadta, hogy a MÁV Zrt. EU Program Igazgatósága kb. 2000 óta minden évben tartott egy nyilvános előadást a piacon aktívan tevékenykedő cégek számára az elkövetkező évben tervezett pályarekonstrukciós munkákról, a várhatóan kiírásra kerülő tenderekről. A kivitelezői tájékoztatókra rendszerint az év elején került sor és arra az EU

Program Igazgatóság által ismert vállalkozások kaptak meghívót, illetve a tájékoztatóról szóló hirdetmény országos napilapban is megjelenik.

96. A MÁV Zrt. által becsatolt iratokból megállapítható, hogy a 2004-2006-os beruházásokról 2004, 2005 és 2006 februárjában került sor a kiírói tájékoztató megtartására, amely tájékoztatókról szóló hirdetés a Világgazdaság című napilapban jelent meg.

IV.3. A Kecskemét - Kiskunfélegyháza tenderrel kapcsolatban tett nyilatkozat

97. A Vasútépítők Kft. ügyfél nevében a GVH előtti 2008. szeptember 4-én tartott meghallgatáson nyilatkozó Sz. I. ügyvezető elmondta, hogy a Kecskemét – Kiskunfélegyháza tender kiírásra került és a Szentesi Vasútépítő nyerte meg. A Vasútépítők nem indult, a többiek szerepéről Sz. I.nak nincs pontos információja.

IV.4. A Rákospalota - Újpest tender kapcsán tett nyilatkozat

98. A Vasútépítők Kft. ügyfél nevében a GVH előtti 2008. szeptember 4-én tartott meghallgatáson nyilatkozó Sz. I. ügyvezető az Rákospalota –Újpest tender kapcsán elmondta, hogy abban csak előminősítés került kiírásra, és az azt követően megállt és a mai napig nem történt meg az eljárás folytatása. Emiatt a későbbiekben erről a tenderről már nem tárgyaltak a vállalkozások.

IV.5. ACegléd — Szolnok tender kapcsán tett nyilatkozatok

A) Sz. I. ügyfélként tett nyilatkozatai

99. A Vasútépítők Kft. ügyfél képviseletében nyilatkozó Sz. I. ügyvezető a Cegléd - Szolnok tender kapcsán elmondta, hogy 2005. június 8-án Budapesten, G. I. irodájában a Bécsi úton volt egy megbeszélés. Emlékezete szerint G. I. hívta össze ezt a megbeszélést. A megbeszélés összehívása a korábbi, 2004. év végi megbeszélésre hivatkozással történt. Ezen a találkozón S. J., F. F., H. Zs. vettek részt. Előadása szerint a találkozó célja Cegléd-Szolnok tenderen való részvétel volt, ám a Vasútépítőket ez a munka nem nagyon érdekelte a távolság és a miatt, hogy nem álltak rendelkezésükre megfelelő eszközök, de ez a többiek számára is ismert volt. A megbeszélés alapján Sz. I. – nyilatkozata szerint – azt a következtetést vont le, hogy a projektet a MÁV MTM-nek kellene megnyerni a pénzügyi helyzete miatt. Szóba kerültek vasútépítési dolgok is. Sz. I. azt is elmondta, hogy a Vasútépítők nem érintettek a tenderen, mert nem voltak erre felkészülve. A megbeszélésen Sz. I. nyilatkozata szerint azért vett részt, mert G. I. meghívta, mivel a korábbi tárgyaláson is részt vett. A bécsi úti tárgyalás a korábbi [azaz a 2004 év végi] tárgyalás szellemében zajlott, hiszen már akkor is volt szó erről a tenderről. Sz. I. a tárgyalás első húsz percén vett részt, de mivel a munka számukra nem volt megfelelő, ezért onnan eljött. Amíg ott volt, általános (műszaki) vasútépítési dolgokról volt szó – nyilatkozata szerint addig ár-, munkamegosztás, beadás egyeztetése nem hangzott el.
100. Az eredmény szerint a MÁVÉPCCELL nyert, nem a helyben lévő MÁV-MTM, akiről tudni lehetett, hogy anyagi helyzete miatt szüksége lenne a munkára.

101. Sz. I. elmondta továbbá, hogy a bécsi úti találkozó nem úgy volt meghirdetve, hogy a Szövetség tagjai vegyenek részt ezen a találkozón, elég szűk körű volt a jelenlévők köre.
102. A Vasútépítők a 2005. június 8-i találkozó tényének alátámasztására a fentebbieken túl becsatolta Sz. I. 2005-ös határidőnaplóját, amelyben a június 8-i dátum alatt a találkozó tényére utaló bejegyzés látható. (Vj-174/2007/253.)

C) G. I. tanúként tett nyilatkozata

103. A tanúként nyilatkozó G. I. (korábban a MÁV MTM ügyvezetője) nyilatkozatában (Vj-174/2007/87.) tagadta, hogy a jelenlétében lett volna ilyen találkozó. Azt elismerte, hogy a MÁV MTM-nek volt a Bécsi úton egy bérelt irodája, azonban álláspontja szerint az irodában nincs is olyan helyiség, ahol öt ember le tudott volna egyszerre ülni.
104. Ehhez hozzátette azt is, hogy ő maga 2005. március 1-jétől már nem dolgozott a MÁV MTM-nél, bár a Magyar Vasútépítők Szövetségének egy ideig elnöke volt és a Szövetség székhelyeként mindig az aktuális elnök vállalkozásának székhelye volt.

D) S. J. tanúként tett nyilatkozata

105. A tanúként nyilatkozó S. J. (Vj-174/2007/83.) tagadta a találkozón való részvételét, utalva arra, hogy azt sem tudja, hol volt G. I. irodája.

E) F. F. tanúvallomása

106. A tanúként nyilatkozó F. F. (Vj-174/2007/104.) nem emlékezett erre a megbeszélésre.
107. Elmondta, hogy a kérdéses tenderen a Szentesi Vasútépítő együtt indult a Swietelsky-vel, amire a kiírásban előírt gépek és eszközök miatt volt szükség.

F) H. Zs. ügyfélként tett nyilatkozata

108. A *Colas mint ügyfél nevében nyilatkozó H. Zs. azt nyilatkozta* (Vj-174/2007/95.), hogy ilyen megbeszélésre nem emlékszik. Elmondta, hogy a Bécsi úton nem G. I. irodájában, hanem a Kronus Kft-nél találkozott egyszer G. I. nál. Hogy a találkozóra pontosan mikor került sor — ez idő tájt vagy kicsit korábban —, nem tudta megmondani. Nyilatkozata szerint G. I. ekkor azt az anyagot ismertette vele, amit a minisztérium felé kívánt benyújtani. Emlékezete szerint a Colas ekkor már tagja volt a Magyar Vasútépítők Szövetségének.
109. Kijelentette, hogy korábbi nyilatkozatait fenntartja, azokat kiegészíteni nem tudja.

IV.6. A győri tender kapcsán tett nyilatkozatok

A) Sz. I. ügyfélként tett nyilatkozatai

110. A győri tenderrel kapcsolatban Sz. I. 2008. szeptember 4-én tett nyilatkozatában az alábbiakat adta elő.
111. Ezzel a projekttel kapcsolatban ő szervezett egy megbeszélést 2005. október közepére. A munkát szerette volna, ha a Vasútépítők kapja meg, mert itt tudta volna a legjobb ajánlatot adni, itt rendelkezett saját területtel, iparvágánnyal, mely a szervezést és bonyolítást jelentősen segítette volna. Elmondta, hogy a találkozót Budapestre szervezte a Cotton Club étterembe. Ezen rajta kívül részt vett S. J., F. F., és H. Zs.. A tender beadás először november 3-án volt, amelyet módosítottak november 10-re.
112. A találkozó témája Győr állomás átépítése volt, és ez folytatása volt a 2004-es megállapodásnak. A találkozón F. F. kijelentette, hogy ő nem kíván a győri munkában részt venni, mert a kapacitása Városföldnél van lekötve. S. J. viszont a 2004-es megállapodással ellentétben együtt akart indulni a Vasútépítőkkel. Ezt Sz. I. ellenezte, mert nem ez volt a megállapodás. H. Zs. csak tíz százalék alatti alvállalkozást kért.
113. Sz. I. felhívta a jelen lévők figyelmét a 2004. november 29-én elhangzottakra, a Vasútépítők helyismerete és helyben lévősége miatt. S. J. ezt nem akarta tudomásul venni, ami miatt a többiek figyelmeztették is a megállapodás végrehajtására. Ebből majdnem vita is lett.
114. Sz. I. elmondása szerint végül abban maradtak S. J. kérésére, hogy a projekt beadása előtt még egyszer találkoznak. Mikor elváltak, H. Zs. továbbra is csak alvállalkozói munkát kért.
115. A meghallgatott nyilatkozata szerint a győri tender kapcsán a következő megbeszélés a beadás előtt nem sokkal, november 1-jén vagy 2-án lehetett a MÁVÉPCELL celldömölki irodájában. Ezen csak ketten vettek részt S. J. vel.
116. A téma továbbra is Győr állomás volt. Itt a Vasútépítők ajánlati tendere már 90%-os készütségben volt, Sz. I. laptopján megvolt a kidolgozott főösszesítő és a megbeszélésre a laptopján vitte ezeket az adatokat; S. J. pedig kinyomtatva hozta az övékéit. Sz. I. előadta, hogy soronként végigmenve ütköztették az árakat. A végösszegben a Vasútépítők ára valamivel magasabb volt, ezeket elemezték és abban maradtak, hogy a Vasútépítők árát elfogadják és a MÁVÉPCELL magasabb árat ad be. Ezt követően S. J. kérte, hogy a Vasútépítők adjon vissza 3-400 millió Ft-ot. Ezen Sz. I. meglepődött, és ezt nem fogadta el. Végül megegyeztek a két számban és így váltak el.
117. A meghallgatott elmondása szerint a beadás előtt egy vagy két nappal 17.30 órakor felhívta telefonon S. J.-t egy utolsó áregyeztetés érdekében. Söptei Józserfné, mivel vezetett, Ó. I.-nak az ő műszaki igazgatójának adta át a telefont. Két árat egyeztettek akkor: a nettó és a bruttó beadási árat. A korábbi megállapodásnak megfelelő számok voltak. Ezután adott Sz. I. engedélyt a pályázat beadására.
118. A meghallgatott elmondása szerint megtörtént a beadás, a bontásnál kiderült, hogy a beadott és egyeztetett számok stimmeltek. A pályázatok értékelése során

azonban meglepetésként érte, hogy a kiíró átszámolta a sorokat és számítási hibát vett észre. A nettó ár előtt ugyanis van a tartalék keret, mely a kiírás szerint öt százalék volt. A MÁVÉPCELL itt tizenöt százalékot számolt ki. Ez Sz. I. véleménye szerint tudatos hiba volt S. J. részéről. Sz. I. kérdésre válaszolva elmondta, hogy ezekről a számokról általában a kalkulátorok, illetve a vállalkozásvezetők rendelkeznek információkkal, ők végzik az ellenőrzést. A MÁVÉPCELL akkori kalkulátora az eset után egy hónappal tudomása szerint felmondott.

119. A kiíró végül a MÁVÉPCELL tizenöt százalékát levette a kiírás szerinti öt százalékra, amely azt eredményezte, hogy a MÁVÉPCELL-é lett a jobb ár. A Vasútépítők a Közbeszerzési Döntőbizottságnál megtámadta a döntést, az eljárást megnyerték, aminek következtében a kiíró MÁV-ot megbüntették, de az a MÁVÉPCELL-el kötött szerződést.
120. Sz. I. szerint a Szentesi Vasútépítőkkel és a Colas-szal az árak azért nem kerültek egyeztetésre, mivel ők nem akartak indulni.
121. Sz. I. kérdésre válaszolva elmondta, hogy a pályázat beadását követően kb. egy év múlva valóban kapott a Vasútépítők munkát Győr kapcsán a MÁVÉPCELL-től, de ezt már egy új vezetéstől kapták és a MÁVÉPCELL a kivitelezési problémáik miatt vonta be a Vasútépítőket.
122. Sz. I. előadása szerint a Vasútépítők Győr elvesztését követően súlytalanná vált a piacon. Ez azt jelentette, hogy a mindenki számára láthatóvá vált (főleg a MÁV megrendelői oldalán), hogy a Vasútépítőkre már nem lehet számítani, mert nem tud nagy munkát nyerni. Ez akkor még fontos volt.
123. Sz. I. arra a kérdésre, hogy a Cotton Club étterembe szervezett és a MÁVÉPCELL celldömölki irodájában tartott megbeszélés a Magyar Vasútépítő Szövetség keretén belül történt-e, a Magyar Vasútépítők Szövetség szervezésével, vagy pedig az kizárólag a vállalkozások megbeszélése volt, elmondta, hogy a Cotton Club étterembe szervezett találkozón általános piaci helyzetről biztos volt szó. Ez egyébként jellemző bármilyen találkozóra. A találkozó azonban nem azzal indult, hogy az általános helyzetről beszéljenek. Ezt a találkozót a már korábban elmondott céllal (ld. Vj-174/2007/82.), ő maga szervezte. A celldömölki találkozó ehhez csatlakozott.
124. A Vasútépítők a 2005. októberi találkozó tényének alátámasztására a fentebbieken túl becsatolta Sz. I. 2005-ös határidőnaplóját, amelyben az október 25-i dátum alatt a találkozó tényére utaló bejegyzés látható. (Vj-174/2007/253.)

B) S. J. tanúként tett nyilatkozata

125. S. J. kérdésre válaszolva tagadta, hogy a Sz. I. által a Cotton Club étterembe szervezett megbeszélésen részt vett volna. Elmondta, hogy egy vasúti rendezvény után tartott sörözésen került szóba Győr állomás átépítése, és az összejövetel során viccesen elmondta, hogy Győr állomás átépítésére kiírt pályázatot a MÁVÉPCELL fogja nyerni a technológiájuk, tudásuk és a helyszínhez való közelségük miatt. A rendezvény helyszíne a Nyugati pályaudvar volt, ahol egy vasúti konferencián vettek részt. S. J. állítása szerint a rendezvényt követően

mentek el sörözni egy közeli sörözőbe, de arra már nem emlékezett, hogy ki vett részt ezen a sörözésen. S. J. szerint az említett sörözések a hasonló jellegű konferenciák után rendszeresen előfordultak, ezeken az összejöveteleken általában a kiíróval szembeni problémákról beszélgettek.

126. A tanú kijelentette, hogy a tenderrel kapcsolatban a cégek megállapodást nem kötöttek és konkrét indulásról soha nem tárgyaltak. Elmondása szerint ebben az időszakban abszolút belterjes volt a vasútépítés, a szakmai rendezvényeken mindig ugyanazon személyek találkoztak. S. J. állítása szerint Sz. I.nal nem voltak szakmai kapcsolatban, a két vállalkozás soha nem dolgozott közösen, éppen ezért Győr állomás átépítése kapcsán nem volt közöttük semmilyen megállapodás. A győri tender kapcsán a két cég jelentősen ellenérdekelt volt, amit a későbbi közbeszerzési döntőbizottsági jogorvoslatok is alátámasztanak.

C) Ó. I. tanúként tett nyilatkozata

127. Ó. I. tanúként tett nyilatkozatában (Vj-174/2007/131.) kérdésre válaszolva elmondta, hogy nincs tudomása arról, hogy S. J. 2004-2006-os időszakban a MÁVÉPCELL nevében részt vett volna olyan vasutas megbeszéléseken, melyek célja a közbeszerzési eljárások elosztása volt.
128. A győri tender időszakában Ó. I. vállalkozási főmérnök a MÁVÉPCELL-nél, azonban nem emlékszik arra, hogy Sz. I.nal beszélt volna a győri tender kapcsán.

D) H. Zsi. tanúvallomása

129. 2009. december 2-án H. Zsi. tanúként került meghallgatásra (Vj-174/2007/210).
130. A GVH kérdésére a tanú elmondta, hogy 2005-ben vállalkozásvezető volt a MÁVÉPCELL-nél, egészen november 30-ig. 2007. május 15-étől ismét a MÁVÉPCELL-hez került, mint kalkulációvezető. A meghallgatás idején a Swietelsky Vasúttechnika Kft-nél állt alkalmazásban. 2005-ben a feladatköréhez tartozott a kisebb nagyobb pályázati munkák előkészítése. Ezek egy része közbeszerzés volt, másik része közbeszerzés nélküli munkák voltak, amelyekre ajánlatokat adtak. A szakterülete a vasútépítés volt. A pályázati feladatok azt jelentették, hogy komplett pályázatokat készítették el műszaki tartalommal, árazással együtt.
131. Arra vonatkozóan, hogy 2005-ben a MÁVÉPCELL-nél mi volt az egyes pályázatok beadásának engedélyezési folyamata, ki döntött a pályázati árakról, al- és fővállalkozói pozíciókról, konzorciumi indulásokról, a tanú azt nyilatkozta, hogy minden kérdésben a mindenkorai igazgatónak volt végső szava. Elmondta, hogy az igazgatótól kapták meg az indulási formát és ehhez kérték meg a szükséges ajánlatokat, (pl. külső vállalkozások). Konzorcium esetében is meghatározásra került számunkra, hogy kivel dolgozzanak együtt, akikkel azután végrehajtóként együttműködtek. 2005-ben – a tanú emlékei szerint - az aktuális igazgató Ó. I. vagy S. J. voltak.
132. A tanú elmondta, hogy a 2005-ben a Győr állomás átépítése tárgyában a MÁV által kiírt közbeszerzési eljárás MÁVÉPCELL-es pályázatának elkészítésében

részt vett a korábban említett formákban, és a meghallgatáson nem emlékezett pontosan arra, hogy melyik igazgató adta meg a szükséges adatokat az induláshoz. A tanú nem tudta megmondani, hogy pályázatonként mikor kivel milyen formában (konzorcium, fő/vagy alvállalkozó) indult a MÁVÉPCCELL.

133. A tanú arra vonatkozóan, hogy a győri tender, illetve a MÁV által kiírt más projektek esetében hogyan, milyen formában kapták meg a pályázathoz elengedhetetlen műszaki tartalmat, azt nyilatkozta, hogy azt a pályázat kiírójától vásárolták meg. Mindig megkapták nyomtatott formában, és jellemzően az ártáblázatot megkapták elektronikus formában is. Emlékezete szerint ez 2005-ben is így volt.
134. Az elektronikus ártáblával kapcsolatban a tanú azt nyilatkozta, hogy az elektronikus ártábla gyakorlatilag egy üres táblázat volt, az elvégzendő munkák megnevezésével, és az egyes munkákhoz kapcsolódó egységek és mennyiségek feltüntetésével. Ez egy Excel táblázat volt, amit az ajánlattevők töltöttek fel árakkal és képletekkel. Ennek az volt az oka, hogy egyes alvállalkozói ajánlatok esetében olyan költségek is szerepeltek, amelyeket nem tudtak egy az egyben a táblázatban szerepeltetni, ezért ezeket szétszétva minden egyes tétel esetében terheltek. Ezért volt arra szükség, hogy maguk készítsék el a képleteket.
135. A tartalékkerettel kapcsolatban a tanú azt nyilatkozta, hogy a MÁV esetében nem volt jellemző tartalékkeret, mert az a munkától függött. Ezt mindig a kiíró határozta meg, és a kiíró által megadott mértéktől semmilyen irányba nem lehetett eltérni. Győr esetében konkrétan emlékszik, hogy öt százalékos tartalékkeretet írt ki a kiíró és a tanú a képlet beírásakor hibázott, így gyakorlatilag tizenöt százalékkal számolódott a tartalékkeret az öt százalék helyett. A szorzó esetében 0,05 helyett 0,15 írt véletlenül a képletbe. Ennek a hibának munkajogi következménye nem lett, mivel a pályázat elbírálásánál ez a hiba kiderült, javították. Emlékezete szerint ilyen hibát sem előtte, sem utána nem követett el. A tender több részfeladatból állt EU finanszírozással, ami többféle számítást és pontosságot igényelt.
136. A tanú nem tudott visszaemlékezni arra, hogy mikor készültek el a pályázati árakkal, azokat mikor mutatta be a megfelelő igazgató számára, illetve az első bemutatás és a tényleges beadás között milyen változtatások történtek. Elmondása szerint jellemzően a pályázati árak a beadás előtti utolsó pillanatban, beadás előtti napon készültek el, a végleges ár engedélyezését követően már nem volt jellemző az árak változtatása, mivel formába kellett önteni a pályázatot, aminek szintén volt időigénye.
137. Arra vonatkozóan, hogy S. J. és a pályázaton szintén induló Vasútépítők ügyvezetője, Sz. I., előzetesen megállapodtak a projektről, és egymással előzetesen egyeztették a pályázati árakat, a tanú nem rendelkezett információval.
138. A tanú állítása szerint a felmondása és a győri projekt között nem volt összefüggés, egyszerűen csak kapott egy jobb ajánlatot.

F) F. F. tanúként tett nyilatkozata a Cotton Club étterembe szervezett találkozóról

139. A tanúként nyilatkozó F. F. (Vj-174/2007/104.) nyilatkozata szerint egy értekezlet vagy, tájékoztató után volt egy beszélgetés, amely során alapvetően a konferencián elhangzottakról beszélgettek. (Emlékezete szerint a konferenciát a MÁV szervezte.) Az összes munka szóba került, ami az előadáson elhangzott. Egy ilyen előadáson az elkövetkező egy, két, három év programja kerül felvázolásra. A tanú arra nem emlékezett, hogy konkrétan győri tenderről beszélgettek-e, továbbá azt nyilatkozta, hogy ő személy szerint a találkozóról hamarabb jött el, mint más vállalkozások képviselői. Nyilatkozata szerint a Szentesi Vasútépítőt a győri munka egyáltalán nem érdekelte, mert abban az időben csinálták a Mezőtúr-Gyoma tendert is, ami számukra sokkal fontosabb volt.

G) H. Zs. ügyfélként tett nyilatkozata a Cotton Club étterembe szervezett találkozóról

140. A Colas mint ügyfél nevében nyilatkozó H. Zs. nyilatkozata szerint (Vj-174/2007/95.) a Nyugati-pályaudvaron volt valamilyen MÁV-os rendezvény, és ezt követően hívta meg Sz. I. úr egy pohár sörre. Az említett sörözés közben Sz. I. elmondta, hogy nagyon nehéz helyzetben van a cége, a tulajdonosa elégedetlen az elért eredményekkel, illetve beszámolt arról is, hogy számára nagyon fontos lenne a győri tender elnyerése. Ezen kijelentés kapcsán Sz. I. szóváltásba keveredett a szintén jelen lévő S. J. vel. Nyilatkozata szerint H. Zs-t ez nem igazán érdekelte, mivel az általa képviselt vállalkozás referencia hiánya miatt nem tudott megfelelni a tenderen és ezt jelezte is Sz. I. felé, továbbá felajánlotta, hogy ha esetleg nyernek, és a Colas kapacitásait esetleg tudják használni, akkor rendelkezésükre állnak alvállalkozói munka tekintetében. Később a peronépítésre kért is tőlük ajánlatot a Vasútépítők Kft. Olyan jellegű felajánlás azonban, hogy a Colas Sz. I. tendernyerését elősegítené, nem volt.
141. H. Zs. kérdésre válaszolva elmondta, hogy emlékezete szerint F. F. is részt vett a megbeszélésen.

E) A MÁV Zrt. írásban tett nyilatkozatai

142. A MÁV Zrt. Vj-174/2007/115. számon iktatott nyilatkozatában előadta, hogy a MÁV Zrt. EU Program Igazgatósága minden év elején tart kiírói tájékoztatást az év folyamán várható projektekről. 2005. októberében a MÁV Zrt. ebben a tárgyban nem tartott a vállalkozások részére tájékoztatót. Ugyanakkor a MÁV Zrt. EU Program Igazgatósága több ízben tartott előadást különféle EU-s társfinanszírozású projektekkal foglalkozó rendezvényeken, konferenciákon, melyeken esetleg részt vehettek a vállalkozói szféra tagjai is. Sor került néhány egyedi előadásra és sajtótájékoztatóra is kivitelezési munkák lezárásakor.
143. A MÁV Zrt.-nek a győri projekt tartalék-keret kalkulációjára vonatkozó nyilatkozata (Vj-174/2007/234.) szerint a közbeszerzési eljárás során a pályázók a MÁV Zrt. EU Program Igazgatóság által kiadott beárazatlan mennyiség-kimutatás

segítségével készítették árajánlatukat. A beárazatlan mennyiség-kimutatásban tételesen szerepeltek az eszközök/munkák és az azokból létrehozandó/elvégzendő mennyiségek, melyek alapján a pályázók az egységárak/átalányárak beírásával saját maguk számították ki ajánlati árukat. Az ügyben a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a MÁV Zrt. mint ajánlatkérő a közbeszerzési szabályoknak megfelelően javította ki a MÁVÉPCCELL rosszul számított ajánlati árát. (Vj-174/2007/234.)

V.

Az eljárás alá vontak előadása

V.1. Eljárásjogi kifogások

A) A Római Egyezmény megsértése

144. A II. rendű eljárás alá vont szerint sérelmet szenvedtek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) egyes rendelkezései, melyek betartására Magyarország közvetlenül kötelezettséget vállalt. Minden nemzeti hatóság – köztük a GVH is teljes eljárásában – köteles az Egyezménnyel összhangban álló ellenőrzést gyakorolni. A Versenytanács tagjainak a nemzeti jogot a jogalkalmazás során az Egyezménnyel összhangban kell értelmezniük.
145. Előadása szerint az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) állandó gyakorlata alapján a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), mint közigazgatási szerv, illetve annak döntéshozó testülete, a Versenytanács, az Egyezmény hatálya alá tartozó Bíróságnak minősül, következésképpen a tisztességes tárgyalás követelményei (6. cikk) is vonatkoznak rá. A „versenyjogi eljárás” így nézete szerint megsértette az Egyezmény 6.1 pontját, mivel (i) nem biztosított jogorvoslatot a 2007. november 20-i helyszíni kiszállást jóváhagyó, Fővárosi Bírósági végzés tekintetében és (ii) a helyszíni kiszállás során az eljárás alá vont feleknek nem volt lehetősége a helyszíni kiszállás végrehajtása ellen jogorvoslathoz folyamodni. E tekintetben a II. rendű eljárás alá vont utalt az EJEB 2008. február 21-én meghozott ítéletére a Ravon és mások vs. Franciaország ügyben. Ezen ítélet szerint az Egyezmény 6. cikk 1. pontja szerint a jogorvoslathoz való jog azt jelenti, hogy a panaszosnak konkrét és valós lehetőséggel kell rendelkeznie ahhoz, hogy bírósági felülvizsgálatot vehessen igénybe. A házkutatás esetében, a jogorvoslathoz való jog azt jelenti, hogy a panaszos számára jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani mind a házkutatást engedélyező bírósági határozat meghozatala, mind pedig a házkutatás lefolytatásának módja tekintetében. Az ilyen bírósági felülvizsgálat során biztosítani kell mind a ténybeli, mind a jogi felülvizsgálat lehetőségét. Ezen túlmenően az ilyen jogorvoslat a panaszos részére jogellenesség esetén lehetővé teszi a helyszíni kiszállás megakadályozását, vagy ha az már megtörtént, úgy a panaszosnak megfelelő jogorvoslatot biztosít.
146. Álláspontja szerint a bírósági végzés elleni jogorvoslatot világos és egyértelmű rendelkezéseknek kellett volna biztosítaniuk. Ilyen jogorvoslatot azonban sem a Tptv. 81. §-a, sem más rendelkezése nem tartalmaz. Feltételezve, de nem elfogadva, hogy a Tptv. 81. §-a lehetővé teszi a helyszíni kiszállást engedélyező

bíróági végzés elleni jogorvoslatot, ez a rendelkezés sértené a Tpvt. 65/A. §-át, amely egyértelműen kizárja az ilyen bírói végzés elleni jogorvoslat lehetőségét.

147. Mindez azt jelenti álláspontja szerint, hogy utólag nem reparálható sérelmeket okozott a Tpvt. és a konkrét kutatási cselekmények egyezménybe ütközése, így a kutatás során beszerzett bizonyítékokat nem veheti a GVH figyelembe.
148. Sérti II. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint az eljárás továbbá az Egyezmény 8. cikk 1. pontját, mely szerint "Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását, levelezését tiszteletben tartsák". Az Egyezmény idézett része egyértelműen kinyilvánítja, hogy a hatóság csak rendkívül korlátozott esetekben avatkozhat bele magánszemélyek életébe és ilyen esetekben is megfelelő indokok szükségesek. Azáltal, hogy a GVH határozatát jogszerűtlenül beszerzett dokumentumokra alapította, és hogy ezen dokumentumokat nem hagyták figyelmen kívül a határozat meghozatala során, a GVH elmulasztotta biztosítani azokat az elegendő és megfelelő garanciákat, amelyek az egyedüli alapjai lehetnek az Egyezmény 8. cikke szerinti magánlakás sérthetlenségével való szembenállásnak. Külön hivatkozott arra, hogy a rendőrségi kontroll és a rajtaütésszerű helyszíni vizsgálat módjának leírása hiányzott, miközben az EJEK gyakorlata szerint ez szükséges. A rendőrség (vagy a közigazgatási szervtől független egyéb felügyelő szerv) bevonása, jelenléte a vizsgálat során az Egyezmény 8. cikkéből – és nem a Tpvt. 65/A. § (7) bekezdésből – következő előírás. Rámutat továbbá arra, hogy a Vasútépítők Kft. által benyújtott minden bizonyíték sértette az Egyezmény 6. és 8. pontját, tekintettel arra, hogy azok a rajtaütéssel összefüggő bizonyítékkal összefüggően terjesztette elő a cég, amely az Egyezmény megsértésével került a GVH birtokába.

B) Az eljárási jogok sérelem a védett tanú következtében

149. II. rendű eljárás alá vont előadása szerint továbbá a védett tanú vallomása irreleváns, nem tartalmaz semmi olyan állítást, amely értékelhető lenne egy állítólagos versenykorlátozó megállapodás alátámasztására. Hivatkozik arra is, hogy a nemzetközi gyakorlat nagy hangsúlyt fektet a bizonyíték megbízhatóságára, e körben utal arra, hogy az Elsőfokú Bíróság egy döntésében kifejezetten hangsúlyozta, miszerint egy anonim eredetű bizonyíték önmagában nem lehet alkalmas a közösségi jog megsértésnek alátámasztására. Utal arra is, hogy a Ket. 54. §-nak magyarázata kifejezetten kiemeli, hogy a tanú adatainak zárt kezelése korlátozza az ügyfelet a eljárási jogainak gyakorlásában, hiszen nem lehet jelen a tanú meghallgatásán, kérdéseket sem intézhet hozzá és a meghallgatásról készült jegyzőkönyv teljes szövegét sem ismerheti meg.

C) Jegyzőkönyv utólagos iktatása

150. XIV. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint sértette a védekezéshez való jogát, hogy a Feljegyzés, illetve a helyszíni kutatásról készült jegyzőkönyv utólagosan került iktatásra. Nem ismert számára ugyanis, hogy erre miért kerül sor, milyen módon lehet ez összefüggésben az adott eljárási cselekmények körülményeivel. Utal arra, hogy az adott eljárási cselekmények körülményeiről viszont tisztában

kellene lennie a védekezéshez való jogának maradéktalan gyakorlása érdekében, következésképpen ezen joga sérült.

V.2. Bizonyítottság, bizonyítékok értékelése

151. XIV. rendű eljárás alá vont előadása szerint a Versenytanács nem rendelkezik a jogsértést alátámasztó közvetlen bizonyítékkal. Álláspontja szerint ugyanakkor közvetett bizonyítékok esetén a tények kétséget kizáróan bizonyított, szoros és egybefüggő logikai láncolatát kell, hogy alkossanak a bizonyítottság érdekében. Előadása szerint ez a logikai láncolat nem áll meg a jelen ügyben.

A) Feljegyzés hitelessége

152. II. rendű eljárás alá vont vitatta, hogy időbélyegző hiányában lehetséges lenne igazolni a Feljegyzés fordítását tartalmazó dokumentum elkészültének napját. Figyelemmel arra, hogy – előadása szerint – bármely számítógép operációs rendszerének belső órája tetszőleges időpontra egyszerűen átállítható, erre tekintettel a file rendszerből kinyert dátum hitelessége teljes bizonyossággal nem megállapítható – kivéve ha az érintett dokumentumot minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel látták el. Ennek alapján álláspontja szerint nem lehet kizárni, hogy az adott műveletet valaki elvégezhette mielőtt a dokumentum a GVH birtokába jutott. Álláspontja szerint a bizonyíték beszerzése kifejezetten homályos, hiszen az előzetes álláspont több alkalommal is utal arra, miszerint a Vasútépítők becsatolta a feljegyzést – illetve Sz. I. 2004-es és 2005-ös határidőnaplóját –, ám ezzel együtt a Vj-174/2007/151. számú jegyzőkönyv szerint a Wiebe-nél tartott helyszíni vizsgálat során foglalta le a dokumentumot a GVH. Előadása szerint érthetetlen számára, hogy a becsatolás és lefoglalás miképpen lehetnek szinonimák. Rámutat arra, hogy B. B. R., illetve Sz. I. vallomása ellentmondásos abban a tekintetben, hogy miképpen kerülhetett B. B. R.hoz a pendrive és ezt nem változtatja meg a 2010. május 31-én a jogi képviselőn keresztül tett nyilatkozat, mely pontosítja, hogy miért volt szüksége B. B. R.-nek a korábbi munkáira otthon. Rámutat, hogy a tanúnak erre a nyilatkozatára a meghallgatások és a jegyzőkönyvek felvételét követően került sor, így az nem vehető figyelembe. Felhívja a figyelmet arra, hogy a tanúvallomások W. Z. úrra vonatkozó részei nem életszerűek, tekintettel arra, hogy W. Z. úr kifejezetten tagadta a kérdéses feljegyzés kézhezvételét. Érthetetlennek tartja, hogy miért tiltakozott volna a feljegyzés továbbítása ellen, miközben a kérdéses megbeszélésen nem vett részt, felelősség nem terhelhette. Nem tértek ki a tanúvallomások arra, hogy W. Z. úr mit tett a feljegyzéssel. A Vasútépítők által becsatolt winchester (HDD) kapcsán rámutat, hogy ez ellentmondásban van azzal a korábbi nyilatkozattal, mely szerint a szervercserét követően nem mentették le a kimenő maileket, így nem tudják csatolni a kérdéses levelet. Rámutat, hogy a becsatolt bizonyíték továbbra sem cáfolja annak lehetőségét, hogy az egyes elektronikus állományok keletkezésének dátumait egy későbbi időpontban befolyásolták.
153. X. rendű eljárás alá vont rámutat a Vasútépítők Kft. ügyvezetőjének nyilatkozata és a védett tanú vallomása közötti állítólagos, többek között a Rákospalota-Újpest

tenderrel kapcsolatos egyeztetés megtörténtével kapcsolatos ellentmondásra is. Előadása szerint a védett tanú vallomása éppen azt támasztja alá, hogy az állítólagos résztvevők semmi olyanról nem tárgyaltak, ami versenyjogi aggályokat vetne fel.

154. X. rendű eljárás alá vont utalt továbbá W. Z. – általa csatolt – nyilatkozataira, amely szerint a kérdéses feljegyzést ő nem kapta meg. Rámutatott, hogy számos oka lehet a Sz. I. és W. Z. nyilatkozata közötti ellentmondásnak, ezek között lehet egy, hogy az elkészült feljegyzés később készült, vagy maga a készítője is túlzottnak tartotta és ezt nem küldte el. Mindez álláspontja szerint igen erőteljesen megkérdőjelezi a bizonyíték hitelességét. Megkérdőjelezi továbbá álláspontja szerint a 2010. május 17-én felvett tanúvallomások hitelességét W. Z. úr második nyilatkozata, amelyben cáfolja, hogy a kérdéses beszélgetésre a tanúvallomásokban megjelölt időben és módon sor került volna. W. Z. úr – aki a 2010. június 1-jén tett nyilatkozatában kijelenti, hogy a Wiebe International GmbH ügyvezető minőségében, büntetőjogi felelőssége tudatában teszi kijelentéseit – ugyanis e szerint a feljegyzésről csak azt követően értesült, hogy a feljegyzést is tartalmazó merevlemezt a Versenytanács helyszíni vizsgálat keretében lefoglalta. X. rendű eljárás alá vont a nyilatkozat megtételének beszerzésének pontos körülményeit megjelölni nem tudta, hivatkozása szerint a nyilatkozatokat a Swietelsky anyacég szerezte be.
155. A 2010. május 17-én felvett tanúvallomásokkal kapcsolatban X. rendű eljárás alá vont felhívta a figyelmet arra, hogy míg mindkét tanú határozottan jelezte, hogy a mintegy öt évvel ezelőtti eseményekre szinte egyáltalán nem képesek visszaemlékezni, addig mindketten, szinte szó szerint azonos módon leírva képesek voltak felidézni a feljegyzés elküldését követően W. Z. úrral történt megbeszélésüket. Ugyanígy az is elgondolkodtató álláspontja szerint, hogy mivel W. Z. úr az adott körben közismerten erős dohányos, ahogy ezt mindkét tanú meg is jegyezte, akkor az a tény, hogy „éppen dohányzott”, aligha bírhat bármi jelentőséggel, ami indokolhatná, hogy erre a mozzanatra, mint az átlagostól eltérőre, így az emlékezetben jobban megmaradóra emlékezhetne a két tanú. Azt is ellentmondásosnak tartja a tanúvallomásokkal kapcsolatban, hogy B. B. R. a 2004. november 29-i feljegyzésre elmondása szerint csupán azt követően emlékezett, hogy végignézte tavaly év végén a pendrive-ján tárolt fájlokat, míg Sz. I., szintén saját elmondása szerint, pontosan azért fordult a titkárnőjéhez tavaly év végén, mert nem emlékezett a kérdéses feljegyzésre. Nem tartja érthetőnek, vajon miért csak hónapokkal később került sor a beszélgetésre és miért nem ellenőrizték, hogy W. Z. úr megkapta-e a mailt.
156. A XV. rendű eljárás alá vont által becsatolt pendrive-val – illetve az azon található releváns állományokról készített CD másolattal – kapcsolatban X. rendű eljárás alá vont hivatkozott egy általa elkészített informatikai szakvéleményre, amely álláspontja szerint cáfolja annak a hitelességét, hogy a feljegyzés valóban a XV. rendű eljárás alá vont által megjelölt időpontban és körülmények között készülhetett volna el. A becsatolt szakvélemény főbb megállapításai szerint:
 - A feljegyzés magyar, illetve német nyelvű szövegét tartalmazó word file-hoz kapcsolódó létrehozási módosítás és nyomtatási dátumok teljes mértékben megegyeznek a CD-n szereplő, a GVH által használt forensic

szoftver (AccessDara Forensic Toolkit, FTK) jelentése által közölt adatokkal. A szakértő egy másik forensic szoftver (Sanderson Forensics OLEDeconstruct v1.0.1) segítségével vizsgálta meg az állományokat. Az időpontokban megfigyelhető kétórás eltolódás annak a következménye, hogy az FTK, illetve az általa használt szoftver eltérően kezeli az időzónákat. A létrehozás napja mindhárom esetben azonos, egyik szoftver sem kezeli a másodperceket. Magyarázata szerint ennek többek között az az oka, hogy a Word dokumentum régebbi verziójú Word alkalmazással készült, így kevesebb metaadat áll rendelkezésre.

- Az általa megvizsgált CD-n szereplő „FTK case report” egy órás különbséget mutat a metaadatokból kinyert időpont adatok tekintetében az előző szakvélemény alapjául szolgáló feljegyzéshez (Vj-174/2007/242.) képest. Különbség, hogy amíg a feljegyzésben 2006. szeptember 18-a 10:15:52 másodperc szerepelt létrehozási dátumként, úgy a CD-lemezre kiexportált – a magyar nyelvű feljegyzést tartalmazó – fájl esetében a keletkezési dátum 2004. november 30. 14:06:52. Ennek okaként jelöli meg, hogy a 2006. szeptember 18-i időpont a Word állomány USB hordozóra történő felmásolásának időpontját jelzi. Ezen kívül az utolsó módosítások időpontjában is plusz egy órás eltérés mutatkozik.
- Felhívja a figyelmet arra, hogy az „FTK case report”-ban az olvasható, hogy 2009. december 7-én 0:00:00 órakor hozzáférés volt mind a német, mind a magyar nyelvű dokumentumhoz. Ezekből az adatokból az a következtetés vonható le hogy a két állományt a megadott napokon nyitották meg utoljára, nem feltétlenül a Word szoftverrel. Rámutat, hogy a fenti adatok korántsem jelentik azt, hogy pontosan éjfélkor történt a fájlokhoz való hozzáférés. A feljegyzés és a CD-n található elemzés szerint ugyanis az adatok egy olyan adathordozóról kerültek lementésre, amely ún. FAT fájlrendszerrel rendelkezett. Ennek egyik jellemzője, hogy az utolsó hozzáféréseknek csak a dátumát tárolja, az időpontját nem, ezért napon belül nem lehet meghatározni a fájl hozzáférések időpontját.
- Rögzíti azt is, hogy a feljegyzésben és a CD-n szereplő jelentésből az is kitűnik, hogy a nyomtatás dátuma megelőzi a dokumentum keletkezésének idejét. Rámutat, hogy ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a fájlok esetében manipuláció történt. A Word jellegzetessége ugyanis, hogy ha egy meglevő, már egyszer kinyomtatott Word dokumentum „mentés másként” paranccsal kerül elmentésre, akkor a nyomtatási dátum átkerül az eredeti dokumentumból, míg a létrehozás dátuma a mentéskori rendszeridőre változik.
- A fájlrendszerből származó dátumadatok esetében megfigyelhető, hogy egy-két órás eltérések vannak az időpontok között. Másodpercre pontos felbontást – a korábban már említett okok miatt – nem lehetett mondani, így csak az állapítható meg, hogy egész órákban mérhetők az eltérések. Mindennek nagy valószínűséggel az az oka, hogy a vizsgálathoz használt szoftverek környezete eltérően kezeli az időzónákat.
- A CD-lemez nem tartalmazott semmi olyan információt, digitális aláírást, pecsétet, amely alapján keletkezési ideje és sértetlensége megállapítható

lenne. Ezen kívül továbbra nem állt rendelkezésére az eredeti adathordozó és számítógép, amelyeken a Word dokumentum eredetileg készült. (Igaz ugyanakkor, hogy az eredeti számítógépes adathordozó vizsgálata sem valószínű, hogy további eredményekkel tudna szolgálni, hiszen egy 2004-ben működő rendszert kellene rekonstruálni.) Felhívja a figyelmet arra, hogy mind a fájlokhoz tartozó dátuminformáció, mind a metaadatok interneten elérhető szoftverek segítségével manipulálhatóak. Véleménye szerint tehát a vizsgálat alá vont Word dokumentumok sértetlensége nem igazolható teljes bizonyossággal és ennek megfelelően a keletkezési időpontjukra vonatkozóan sem lehet teljes bizonyossággal kijelenteni, hogy az a feljegyzésben és a CD-n található jelentésben szereplő időpontokban jöttek létre.

157. A becsatolt HDD-vel kapcsolatban X. rendű eljárás alá vont előadta, hogy – időbélyegző hiányában – egy esetleges manipuláció ezzel kapcsolatban sem zárható ki, hiszen ha a számítógép belső órája manipulált, akkor az összes információ az lehet. Kiemeli, hogy a manipulációra utalhat az a – GVH vizsgálója által elkészített jelentésben is rögzített – körülmény, hogy 2010. május 26-27-én közel 17.00 file-hoz fértek hozzá, amelyből 75 esetben módosítást is mutat a rendszer. Utal arra is, hogy a fonok.pst file-ban szereplő információ szerint a kézbesítési oldalon a „received by” jelzés alatt kizárólag Sz. I. úr szerepel, ami W. Z. úr azon nyilatkozatát támasztja alá, hogy ő nem kapott ilyen file-t.
158. X. rendű eljárás alá vont hivatkozik az in dubio pro reo – a jelen eljárásban is alkalmazandó – elvre, ami szerint kétség esetén az eljárás alá vont javára kell dönteni. Álláspontja szerint Sz. I. nyilatkozata önmagában semmiképpen nem igazolhatja az előbb kifejtett standardoknak megfelelően, kétséget kizáróan az általa állított versenyellenes magatartást, különös tekintettel arra, hogy Sz. I. az általa állítottakat egyéb, különösen más forrásból származó bizonyítékokkal nem tudta alátámasztani. A leírtaknak megfelelően pedig, amennyiben a bizonyítottság tekintetében kétség merül fel, az az eljárás alá vont terhére nem értékelhető.
159. XIV. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint a 2004. november 29-i találkozó kapcsán versenyjogilag releváns tény a versenykorlátozó megállapodás állítólagos megkötése lehetne. Ezt ugyanakkor csak és kizárólag Sz. I. nyilatkozata és a Feljegyzés tartalmazza, más bizonyíték ilyen információt nem hordoz.
160. A találkozó tényére vonatkozó egyéb bizonyítékok XIV. rendű álláspontja szerint nem relevánsak a jogsértés szempontjából, míg a Feljegyzés keletkezésének időpontja álláspontja szerint minden kétséget kizáróan nem állapítható meg. Nem bizonyított tehát álláspontja szerint, hogy a Feljegyzést valóban a találkozó kapcsán állították össze. Előadása szerint fel kellett volna tártani, hogy a Feljegyzést Sz. I. úr elküldte-e W. Z. úrnak; ha igen, akkor mikor és milyen módon; mikért értesült róla és miként reagált a címzett; milyen gyakorisággal szokott Sz. I. úr ilyen feljegyzést küldeni, milyen más hasonló feljegyzés készült?
161. XIV. rendű eljárás alá vont egyrészt előadta, hogy álláspontja szerint az adathordozó elemzését tartalmazó Vj-174/2007/241. számú irat nem alkalmas arra, hogy abból a Feljegyzés keletkezésére vonatkozó következtetést le lehessen vonni. Vítatta, hogy hiteles lenne ez a dokumentum, és ezzel összefüggésben hivatkozott az általa felkért számítástechnikai szakértőnek a véleményére, amely

azt rögzíti, hogy bárki által manipulálható, módosítható adatokból kíván levonni következtetést a Versenytanács. Utalt arra is, hogy az adott adathordozó vizsgálatának jelentését tartalmazó irat is ellentmondásokat tartalmaz: (i) a file utolsó módosításának időpontja későbbi, mint az utolsó mentés, (ii) a file utolsó nyomtatása e szerint 2004. november 30., holott a helyszíni vizsgálat során a vizsgálok nyilván kinyomtatták, (iii) a 3. mellékletben szereplő adatok mind 00 másodpercre végződnek, ami nem életszerű, (iv) a versenyhivatali hozzáférés ideje 2009. december 15. 0 óra 0 perc 00 másodperc, ami ismét nem életszerű. Mindezek alapján nem tekinthető álláspontja szerint hitelesnek és kétséget kizáróan bizonyítottnak a feljegyzés keletkezésének az időpontja.

162. XIV. rendű eljárás alá vont utalt továbbá arra, hogy W. Z. úr nyilatkozata szerint soha nem kapta meg a feljegyzést. Nyomatékosan jelezte, hogy W. Z. úr nyilatkozatának hitelességéhez nem férhet kétség, hiszen semmilyen körülmény nem merült fel az ügyben, amely e nyilatkozat valóságtartalmát megkérdőjelezné. Így álláspontja szerint a 2010. május 17-i tanúvallomások hiteltelenek és nem használhatók fel bizonyítékként. Ezzel kapcsolatban utalt a vizsgálati kifogásában előadottakra, hogy a Ket. 54. § (2) bekezdése alapján Sz. I. nem lett volna meghallgatható ügyfélként és tanúként egy eljárásban. Előadja, hogy még figyelembe vehetősége esetén is hiteltelen a tanúvallomása, ugyanazon okokból, mint az ügyfélként tett nyilatkozata. Előadta, hogy B. B. R. is elfogultnak minősül, hiszen a mai napig a cég alkalmazottja. Rámutat továbbá, hogy Sz. I. és B. B. R. 2009. novemberében – az eljárás folyamatban léte alatt – beszélgetést folytattak a feljegyzésről, amely nyilvánvalóan befolyásolhatta B. B. R.-t, hogy miképpen emlékezik a feljegyzés készítésének körülményeire. Álláspontja szerint ez a körülmény is a vallomás hitelességét és befolyástól, illetve elfogultságtól mentességét teszi kétségessé. Utalt arra, hogy egybehangzóan emlékeznek a W. Z. úrral folytatott beszélgetésre, miközben W. Z. úr tagadja, hogy a feljegyzés tartalmát megismerte volna. A hitelességet csökkenti, hogy mindkét személy majdhogynem ugyanazon szavakkal és háttérrel emlékezett a több, mint öt évvel ezelőtti beszélgetésre. Hivatkozott XIV. rendű eljárás alá vont is az in dubio pro reo elvre, hiszen kétséges az adott körülmény bizonyítottsága.
163. XIV. rendű eljárás alá vont a Vasútépítők által benyújtott winchesterrel (HDD-vel) kapcsolatban előadta, hogy annak hitelességét jelentősen csökkenti az a körülmény, mely szerint az eljárás tárgyalásos fázisában egyre-másra kerülnek elő a cég informatikai rendszeréből újabb és újabb bizonyítékok. Ugyan egy cég informatikai rendszerének átvizsgálása hosszadalmas feladat lehet, ám álláspontja szerint itt nem érzékelhető egybefüggő kutatási folyamat, inkább „célirányosan fellobbanó kutatásnak lehetünk tanúi”. Utalt arra, hogy több helyen is eltérések figyelhetők meg a feljegyzés magyar és német nyelvű változatával kapcsolatban korábban elvégzett elemzések adatai és a mostaniak között. Utalt arra az ellentmondásra is, hogy B. B. R. elektronikus postaládájába állítólagosan 2004. november 30-án 12:32-kor érkezett meg a levél Sz. I. úrtól – „Bizalmas fordítást kérek”. Főnök” tartalommal – míg a csatolt dokumentum létrehozatalának dátuma a 241. számú irat szerint 2004. november 30. 13:06. Kiemelte továbbá, hogy a vizsgálat eredményeképpen megállapítható volt, hogy a W. Z. úrnak küldött levelet 2010. május 24-én módosították. Hivatkozott továbbá arra, hogy a levél

csupán Sz. I. úr postaládájába érkezett meg, W. Z. úrba nem, amely erősíti W. Z. úr vallomását, mely szerint nem kapta meg a levelet.

164. XIV. rendű eljárás alá vont Sz. I. 2010. május 17-i tanúvallomásával kapcsolatban utalt arra, amely szerint az ottani nyilatkozatban az szerepelt, hogy a szervercsere után nem volt mentés, szemben a jogi képviselő tárgyaláson tett nyilatkozatával, mely szerint különböző mentések történtek. Nem életszerű álláspontja szerint, hogy egy ügyvezető nem tud arról, hogy milyen típusú mentések történnek egy vállalkozásnál. Utalt XV. r. eljárás alá vont jogi képviselőjének azon kijelentésére is, mely szerint lehet, hogy most is szerepel a laptopon az az információ, azok az e-mailek, amelyek a Vj-174/2007/322. számú iratban említésre kerülnek. Felhívja a figyelmet arra, hogy ebben az esetben nem világos, hogy miért nem vizsgálták ezt a laptopot át, miért nem csatolták be.
165. XV. eljárás alá vont jogi képviselője előadta, hogy az általa becsatolt winchesteren (HDD-n) szereplő e-mailek (lásd 64. pont) lehet, hogy elérhetőek voltak a rajtaütés időpontjában a laptopon olyan állományokon, amely részletes vizsgálatot követően előkerülhetett volna. Erre vonatkozóan pontos információt viszont nem tud adni. Előadta, hogy azokat az e-maileket, amelyeket a becsatolt HDD-n megtalált a laptop mappában a GVH, azért nem lehetett egy egyszerű – felhasználói szintű – átvizsgálással megtalálni, mert olyan állományokban helyezkedik el, amely terjedelmes és technikai jellegű kutatást igényelne. Tudomása szerint továbbá a helyszíni vizsgálat során a laptop winchesteréről nem készült tükörmásolat, ezért egy egyszerű felhasználói áttekintéssel ezek az állományok nem jelenhettek meg.

B) Az egyes tenderek és a további találkozók

166. II. rendű eljárás alá vont észrevételeket tett a Kecskemét-Városföld elágazás tender kapcsán. Nyilatkozata szerint ezen nem került előminősítésre, ezért önálló részvételi szándéka nyilván nem lehetett. Előadta továbbá, hogy a Feljegyzésben foglaltak egyértelműen nem tükrözik a tenderre vonatkozó tényleges állapotot. A Rákospalota-Újpest, Cegléd-Szolnok tenderrel kapcsolatban is vitatja, hogy a megállapodás megtörténte igazolt lenne, a Feljegyzés álláspontja szerint ezt nem támasztja alá. A győri tender kapcsán is előadja, hogy a Feljegyzést egyoldalúan értelmezi a Versenytanács, ráadásul a Colas éppen, hogy alvállalkozó szeretett volna lenni, ez is igazolja, hogy nem volt megállapodás. Nem megalapozott az a megállapítás, hogy létrejött volna megállapodás, ellentmondásos Sz. I. nyilatkozata a Mávépcellel történt későbbi egyeztetései kapcsán.
167. A X. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint a Kecskemét-Kiskunfélegyháza tender kapcsán az állítólagos megállapodás és a tender tényleges eredménye sok tekintetben ütközik egymással, ez hiteltelenné teszi a megállapodásra vonatkozó bizonyítékokat. E körben kiemeli, hogy a Vasútépítők Kft-t a nyertes konzorcium nem vonta be alvállalkozóként, a Colas alvállalkozói részvétele nem egyezik meg az állítólagos megállapodásban foglaltakkal és a MÁV MTM – állítólagos nyilatkozatával szemben –mégis elindult a tenderen, alacsonyabb ajánlatot beadva, mint a nyertes konzorcium.

168. A Rákospalota-Újpest tender kapcsán X. rendű eljárás alá vont vitatja, hogy az előminősítésen való részvétel bármilyen módon igazolhatná a projektnek a megállapodást követően a „későbbi felosztás” lehetőségének fennállását. Előadása szerint az indulásuk éppen azt igazolja, hogy nyerni akartak, versenyeztek. Hivatkozik a Fővárosi Bíróság ítéletére, amely álláspontja szerint igazolja, hogy ki nem írt tenderek elvi éllel nem képezhetik alapját versenyjogi jogsértésnek.
169. A Cegléd-Szolnok tendert megelőző állítólagos bécsi úti találkozóra kapcsolatban X. rendű eljárás alá vont vitatja, hogy az megtörtént volna. Rámutat, hogy G. I. ekkor már nem volt a MÁV MTM ügyvezetője, így a helyszínre nagy eséllyel nem hívhatott össze találkozót. A helyszín ráadásul nem is lett volna alkalmas annyi ember beszélgetésére, hiszen túl kicsi volt („ott kávé főzni is alig lehet”). A MÁV MTM felszámolása ráadásul a találkozót követő két hónapon belül megindult, ami szintén nem teszi életszerűvé, hogy ezt a megbeszélést – jövőbeni munkák felosztása reményében – kezdeményezte volna a cég. Mindez együtt álláspontja szerint kételyt ébreszt Sz. I. által elmondottak valóságtartalmát illetően.
170. A győri tenderrel kapcsolatos állítólagos megállapodás kapcsán X. rendű eljárás alá vont vitatta, hogy a Cotton Club-beli találkozón bármi versenyjogi aggályt ébresztő megbeszélés megtörtént volna. Előadása szerint Sz. I. nyilatkozatával szemben három különböző forrás is cáfolja, hogy a felek kartell egyezség keretében találkoztak volna itt. Ez egy MÁV által szervezett konferenciát követő beszélgetés volt, amelyen a felek feltehetően szóba hozták az elhangzottakat és a győri projekt is szóba kerülhetett és S. J., illetve Sz. I. között esélylatolgatás folyhatott a tenderről, mindkettejük bízott a saját nyerési esélyeiben, ami éppen a (legalább) kettejük közötti versenyt támasztja alá. A győri tender beadását közvetlenül megelőző – telefonos, illetve személyes – egyeztetés kapcsán megállapítása szerint Szijjártó István saját állításán és határidőnaplóján kívül semmi nem támasztja alá, hogy az adott helyen időben és személyi körben találkozóra került volna sor illetve a kifogásolt téma felmerült volna. Kifogásolta, hogy S. J.t az állítólagos megbeszélés tárgyában nem nyilatkoztatta meg a GVH, holott azon a GVH szerint csak Sz. I. és ő vett részt.
171. A Feljegyzésben szereplő „zalai tenderek” kapcsán a X. rendű eljárás alá vont kifogásolja, hogy ugyancsak kizárólag Sz. I. nyilatkozatára támaszkodva állapítja meg ezek tárgyát, tartalmát a Versenytanács.
172. XIV. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint az egyes további tárgyalások megtörténének ténye tekintetében kizárólag „bizonyíték-morzsákra” támaszkodik a Versenytanács, azoknak a jogsértés tényéhez nincs közük. Ilyen „bizonyíték-morzsanak” minősíti Sz. I. saját határidőnaplóját, amely pusztán egy találkozó tényét támaszthatja alá. A Cotton Club étteremben tartott találkozó kapcsán is rámutat, hogy ismét csak Sz. I. határidőnaplója a bizonyíték, miközben többen is tagadták, hogy az adott találkozón bármilyen versenykorlátozó megállapodásra sor került volna. II. rendű eljárás alá vont is hivatkozott arra, hogy az állítólagos találkozókon való részvétel elismerése még nem jelentheti a jogsértés megtörténének elismerését.

C) Bizonyíték egyetlen forrásból

173. II., X. és XIV. rendű eljárás alá vontak is hivatkoztak arra, hogy álláspontjuk szerint az állítólagos jogsértést alátámasztó bizonyítékok egyetlen forrásból származnak, amelyek így nem tekinthetők hiteles bizonyítéknak. XIV. rendű eljárás alá vont rámutatott, hogy ezen egyoldalú vitatott nyilatkozatokon túl nincsenek a jogsértést valóban alátámasztó nyilatkozatok.
174. Mindhárom eljárás alá vont rámutatott, hogy az egyetlen forrásként megjelölt vállalkozásnak – XV. rendű eljárás alá vontnak – érdekében állhat, hogy a versenytársait olyan helyzetbe hozza, amelynek nyomán velük szemben magas összegű bírság kiszabására nyílik lehetőség – versenyhátrányba hozva ezáltal őket. XIV. rendű eljárás alá vont szerint a feltáró jellegű vallomás más oldalról jelentős kockázatot nem jelent az adott vállalkozás számára, figyelembe véve alacsony összegű árbevételét. Ráadásul a vállalkozás a feltáró vallomás révén akár bírság kiszabásának mellőzését is elérheti, további előnyt halmozva a maga részére ezáltal.
175. Mind X., mind XIV. rendű eljárás alá vont hivatkozik arra is, hogy Sz. I. esetében egyéb motivációs tényező is meghatározhatta azt, hogy az adott tartalmú feljegyzést elkészítette. E körben arra utalnak, hogy álláspontjuk szerint az adott időszakban – 2004 végén – a XV. rendű eljárás alá vont nehéz pénzügyi helyzetben volt, és a vállalkozás ügyvezetőjének szüksége lehetett arra, hogy a tulajdonos felé igazolni tudja, hogy a cég megfelelő fejlődési lehetőségekkel rendelkezik. XIV. rendű eljárás alá vont szerint magyarázható tehát a „felettesnek való megfelelés” körülményével a Feljegyzés, míg X. rendű eljárás alá vont szerint „elképzeltető, hogy Sz. I. úr a Vasútépítők kft. üzleti helyzetének, valamint saját ügyvezetői alkalmasságának kihangsúlyozása (sic!) érdekében túlzásokba esett, és olyat is leírt a Wiebe irányába, ami valójában nem hangzott el.”
176. A II. rendű eljárás alá vont a Vasútépítők Kft. jogsértést elismerő nyilatkozatának lehetséges céljaként jelöli meg, hogy a versenytársak közbeszerzésből való kizárását tudja elérni. Ezzel kapcsolatban utal az Egyesült Királyságban zajló Virgin/British Airways ügyre – ahol állítása szerint az eljárás során felmerült bizonyítékok arra mutatnak rá, hogy a Virgin az engedékenységi kérelmét nem a valóságnak megfelelően terjesztette elő. Utal továbbá arra, hogy az úgynevezett kávékartellel kapcsolatosan Legfelsőbb Bíróság ítéletében is szerepel az a megállapítás, mely szerint a jogsértés megállapíthatóságának feltétele, hogy az a magatartásnak egyetlen ésszerű magyarázata legyen. A jelen esetben a XV. rendű eljárás alá vont motivációt érintő egyéb irányú magyarázatai következtében ez a feltétel álláspontja szerint nem áll fenn.
177. XV. rendű eljárás alá vont az engedékenységgel kapcsolatos – több eljárás alá vont által feltételezett – motivációi kapcsán a Versenytanács tárgyalásán rögzítette, hogy nem életszerű ez a feltételezés, hogy itt egy kizorításra vonatkozó motiváció szerepelt volna. Rámutatott, hogy a jelen piaci körülmények között teljes tényérésre egy ilyen jellegű nyilatkozat révén nem lenne képes. Álláspontja szerint nem életszerű az a feltételezés, hogy saját maga úgymond akár kezdeményezzen egy eljárást, illetve a jogsértést elismerő nyilatkozatot tegyen, hiszen a következmények vele szemben is fennállnak úgy közbeszerzési, büntetőjogi, mint polgári jogi következményekkel kapcsolatban. Kifejezetten nem

tartja életszerűnek a feltételezést, hogy bizonytalan közbeszerzési eljárásokban elérhető esetleges sikerek érdekében próbáljon meg előnyöket érvényesíteni egy ilyen jellegű vállomással. Mindez nem lenne arányos az előzőekben említett hátrányokkal.

D) Jogelőd felelősség

178. X. rendű eljárás alá vont arra hivatkozott, hogy a jogsértés időszakában még egy korábbi vállalkozás tulajdonában volt az eljárás alá vont, így nem vonható felelősségre. Ezzel kapcsolatban utal arra, hogy a Rotterdami városi bíróság elsőfokon hozott egy ítéletet, amely a Clabbers nevű cég építőipari kartellben fennálló felelősségét megállapító holland versenyhatósági határozatot változtatta meg, kimondva, hogy nem bizonyított a vállalkozás felelőssége. Ennek indoka az adott ítélet szerint az volt, hogy a vállalkozás kartellben való részvétele egy engedékenységi kérelmező által tett nyilatkozaton alapult, ugyanakkor a vállalkozás a jogsértés elkövetésének időszakában még nem volt a jelenlegi tulajdonos irányítása alatt és a vásárláskor az adásvételi szerződésben az eladó tett egy szavatossági kijelentést, mely szerint a cég nem követett el – többek között – versenyjogba ütköző magatartást. Hivatkozik arra, hogy a jelen ügyben a hasonlóság fennáll, hiszen egy oldalon az engedékenységi kérelmező nyilatkozatára épülne a jogsértés bizonyítása, ugyanakkor az eladó a X. rendű eljárás alá vont vásárláskor aláírt szerződésben hasonló módon szavatolta a jelenlegi tulajdonos Swietelsky számára, hogy nem követett el versenyjogi jogsértést a cég.

E) Piaci szerep

179. A II. rendű eljárás alá vont előadta, hogy 2004-2005 során a vasútépítés piacán jelentéktelen szereplő volt, tender önálló kivitelezéséhez megfelelő eszközökkel, kapacitással, referenciával nem rendelkezett. Visszalépése tehát önmagában nem jelenthetett előnyt valamely más vállalkozás számára.

F) Bírság

180. XIV. rendű eljárás alá vont álláspontja szerint a vállalkozás-csoportba tartozó korábbi vállalkozás által elkövetett jogsértésre hivatkozva jogszerűtlen lenne az ismételt jogsértés, mint súlyosító körülmény figyelembevétele a bírság kiszabása körében.

VI.

Jogi értékelés

VI.1. Az alkalmazandó jog

181. Az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 81. és 82. cikkében foglalt versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2004. május 1. napjától hatályos

1/2003/EK tanácsi rendelet² (a továbbiakban: 1/2003/EK rendelet) 3. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amikor a tagállamok versenyhatóságai az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikk³ (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra, amelyek az ezen előírás szerinti értelemben befolyásolhatják a tagállamok közti kereskedelmet, nemzeti versenyjogot alkalmaznak, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EUMSZ. 101. cikkét ugyancsak alkalmazzák.

182. Az 1/2003/EK rendelet 5. cikke szerint a tagállamok versenyhatóságainak hatáskörük van arra, hogy egyedi esetekben az EUMSZ. 101. cikkét alkalmazzák. Az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése szerint: a közös piaccal összeegyeztethetetlen és ezért tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.
183. A kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról szóló bizottsági közlemény⁴ (a továbbiakban: TKKÉ közlemény) 13. pontja szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSZ. 81. és a 82. cikk alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy a Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. Az Európai Bíróság megfogalmazása szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érzékeltetőnek” kell lennie (22/71. sz. Béguelin-ügy [EBHT 1971., 949. o., 16. pont.]).
184. A 101. cikk megfogalmazásából, valamint a uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen három összetevővel kell foglalkozni: 1) a tagállamok közötti kereskedelem, 2) hatással lehet, 3) érzékeltetés fogalma.

A) A „tagállamok közötti kereskedelem” fogalma

185. A TKKÉ közlemény 20. pontja szerint: *„A kialakult ítélkezési gyakorlatban a „kereskedelem” fogalma olyan eseteket is magában foglal, amelyekben a megállapodás vagy magatartás a piaci verseny szerkezetére gyakorol hatást. Az a megállapodás és magatartás, amely a Közösségben működő versenytárs kikapcsolásával vagy az ezzel való fenyegetéssel gyakorol hatást a Közösségen belül folyó verseny szerkezetére, a közösségi versenyszabályok hatálya alá*

² Hivatalos Lap 2004. évi magyar különkiadás, 8. fejezet, 2. kötet 205. o

³ 2009. december 1-i hatállyal az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 81. és 82. cikke az EUMSZ. 101. és 102. cikke lett. Az új 101. és 102. cikkek tartalmilag azonosak a korábbi 81. és 82. cikkel. A jelen határozat szempontjából a 101. és 102. cikk alatt a 81. és 82. cikkre utalást kell érteni, ahol ez szükséges.

⁴ Hivatalos Lap C 101., 2004.4.27., 81. o.

tartozhat⁵. Ha egy vállalkozást kikapcsolnak, vagy ennek veszélye fenyegeti, az befolyásolja a Közösségen belüli verseny szerkezetét és azokat a gazdasági tevékenységeket is, amelyekkel a vállalkozás foglalkozik.”

186. A jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya több, az Európai Unió Hivatalos Lapjában ajánlati felhívással közzé tett nyílt közbeszerzési eljárás, melyek magyarországi vasútvonalak (szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt projekteket foglaltak magukban. Ezen eljárások nyitottak voltak úgy magyarországi, mint más tagállamokban honos vállalkozások számára. Ez tehát azt jelenti, hogy az Európai Unió bármely tagállamában bejegyzett vállalkozás, amely teljesíteni tudja a közbeszerzési eljárás által, az egyes projektek elnyeréséhez szükségesként megjelölt kritériumokat (pl. ilyenek lehetnek a megfelelő referenciák megléte, a projektek sikeres kivitelezését szavatoló egyéb biztosítékok) és megfelelő pályázatot nyújt be a kiírónak, esélyes az adott közbeszerzési eljárás megnyerésére. Elvileg tehát az eljárás alá vont vállalkozásokon kívüli más, az EU-ban működő, vasútépítéssel foglalkozó vállalkozás is képes lehetett indulni a vizsgált közbeszerzési eljárásokon.
187. Egy a közbeszerzési piaci versennyel foglalkozó tanulmány⁶ is foglalkozik a magyar közbeszerzési eljárásokon induló, ill. azokat megnyerő külföldi vállalkozásokkal. A tanulmány szerint és az abban bemutatott statisztikai adatok szerint a külföldi (más tagállambeli) vállalkozások magyar közbeszerzési eljárásokon való indulása, ill. azok elnyerése valójában korántsem egy elméleti, hipotetikus lehetőség, azok valóban potenciális versenytársai lehetnek egy adott eljárás folyamán a magyar vállalkozásoknak. Ezt bizonyítja az is, hogy – egy kivételével – a vizsgált közbeszerzési eljárások mindegyikén nyújtott be ajánlatot külföldi vállalkozás konzorciumi tagként. Megjegyzendő, hogy a magyar illetőségű, a tendereken induló vállalkozások egy része külföldi vállalkozás közvetlen vagy közvetett irányítása alá tartozik.
188. Az eljárás alá vontak magatartásának egyik elsődleges célja⁷ az volt, hogy közbeszerzési eljárások során az egyes eljárások nyertesei közülük kerüljenek ki (cserébe az adott eljárásban alvállalkozóként bevonásra kerülnek a megállapodás további résztvevői vagy egy másik közbeszerzésben a megállapodás további résztvevői közül kerül ki az adott tender nyertese). Az említett magatartás célja így egyben az is volt, hogy a többi potenciális pályázót kikapcsolják. Tekintetbe véve, hogy a potenciális versenytársak más tagállamban honos vállalkozások is lehettek, önmagában a magatartás alkalmas lehetett arra, hogy hatást gyakoroljon a Unión belüli verseny szerkezetére (a tényleges hatás megléte nem szükséges feltétele a versenyjogi felelősség megállapításának). Az egyzetetések és megállapodások ezenfelül alkalmasak lehettek arra, hogy az eljárás alá vontak

⁵ Lásd pl. a T-24/93. sz. és egyéb, Compagnie maritime belge egyesített ügyeket [EBHT 1996., II-1201. o., 203. pont], valamint a 6/73. és 7/73. sz. Commercial Solvents egyesített ügyekben [EBHT 1974., 223. o.] hozott ítélet 23. pontját.

⁶ Tátrai Tünde: Verseny a közbeszerzési piacon (Közgazdasági Szemle, LVI. évf., 2009. szeptember (835–848. o.)).

⁷ Emellett szintén cél volt, hogy az egymással való, a projektek elnyeréséért folytatott verseny vállalkozások számára „negatív hatásait” mérsékeljék, illetve kiiktassák. Ilyen lehet például a verseny eredményeképpen létrejövő árszínvonal alacsonyabb volta, amely a vállalkozások számára nyilvánvalóan kisebb profittal járhat.

esetében stabilizálják azok magyarországi piaci részesedését, és egyben gátolják az új piacra lépők (a potenciális versenytársak) piacra való belépését, amely így a Unióban működő versenytársak kikapcsolásával vagy az ezzel való fenyegetéssel szintén hatást gyakorolhatott a Unión belül folyó verseny szerkezetére.

B) A „hatással lehet” fogalma

189. A „hatással lehet” kifejezés arra utal, hogy jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előre láthatónak kell lennie annak, hogy egy megállapodás, illetve magatartás közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére.
190. Az uniós jog alkalmazási köre a megállapodások és magatartások olyan csoportjaira terjed ki, amelyek alkalmasak határokon átnyúló hatások kiváltására, függetlenül attól, hogy az adott megállapodás vagy magatartás ténylegesen kivált-e ilyen hatást.⁸
191. A TKKÉ Közlemény szerint az egy tagállam egészére kiterjedő horizontális megállapodás (azon belül a kartell) általában alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon.
192. Az érintett terméknek jelen eljárásban a 2004-2007. közötti időszakban, a MÁV Zrt. illetve annak Európai Program Igazgatósága által, majd a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt. által közbeszerzési eljárás keretében, a magyarországi vasútvonalak (szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt projektek minősülnek. Az érintett földrajzi terület országosnak tekinthető, a kiírt projektek Magyarország számos régióját érintik, a versenykorlátozó megállapodás kapcsán ezen belül földrajzilag elkülönült terület nem azonosítható. Ebből következően egy egész tagállam területére kiterjedő magatartásról van szó. Tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljáráson induló vállalkozások egymásnak versenytársai, a köztük lévő megállapodás, ill. összehangolt magatartás horizontális jellegű. (Lásd az Európai Bizottság horizontális iránymutatását.⁹) Összességében tehát az előző bekezdésben említett, egy tagállam egészére kiterjedő horizontális kartellről van szó, amely jellegénél fogva alkalmas rá, hogy a tagállamközi kereskedelemre hatást gyakoroljon.
193. A kereskedelem szerkezetére gyakorolt „közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális hatás” tekintetében a jelen ügyben megállapítható, hogy az eljárásban vizsgált magatartások legalább közvetett hatást mindenképp gyakorolhattak a tagállamközi kereskedelemre, hisz az eljárás alá vont vállalkozások magatartásukkal más tagállambeli vállalkozások (és esetlegesen további magyar vállalkozások) számára megnehezíthették az adott közbeszerzési eljárásokban

⁸ TKKÉ közlemény 27. pontjának utolsó mondata

⁹ A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 81. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló iránymutatás (HL C 3., 2001.1.6., 2-30. o.; magyar kiadás 8. fejezet 2. kötet 25 – 53. o.) Ennek 1. pontja szerint az együttműködés „horizontális természetű”, amennyiben a piac azonos szintjén (szintjein) működő gazdasági társaságok megállapodást kötnek, vagy összehangolt magatartást folytatnak.)

való sikeres részvételt (a tenderek megnyerését), vagyis magatartásuk összehangolásával potenciális versenytársaik kikapcsolására törekedtek.

C) Az érzékelhetőség fogalma

194. Az EUMSZ. 101. cikke csak azokra a megállapodásokra és magatartásokra alkalmazható, amelyek alkalmasak arra, hogy az Unión belül legalább minimális szinten határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. A tagállamközi kereskedelemre gyakorolt hatásnak érzékelhetőnek kell lennie. Az érzékelhetőség megállapítása során a „kereskedelemre gyakorolt hatás nem érzékelhető mértéke” szabály, a NAAT szabály (non-appreciable affect on trade) az irányadó. A NAAT egy olyan negatív vélelem, amely kimondja, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakorló megállapodások milyen feltételek mellett nem érintik egyébként érzékelhető mértékben a tagállamok közti kereskedelmet.
195. Jelen megállapodás a tagállamok közötti kereskedelemre „jellegénél fogva” képes hatást gyakorolni, figyelembe véve, hogy a hazai vasútépítési piacot több évre lezáró megállapodásról van szó. Ebben az esetben, csak akkor lehet megállapítani, hogy az EUMSZ. rendelkezéseit mégsem kell alkalmazni, ha a felek együttes piaci részesedése az öt százalékot nem haladja meg, vagy az érintett vállalkozások által a megelőző pénzügyi évben teljesített, a megállapodás által lefedett termékekre vonatkozó nettó éves forgalma nem lépi túl a 40 millió eurót.
196. Jelen eljárásban azonban vélelmezhető, hogy az eljárás alá vontak vasútépítésből származó éves nettó árbevétele túllépi a 40 millió eurót, és az öt százalékot meghaladó piaci részesedésük is megállapítható.
197. Mindezek alapján a tagállamközi kereskedelemre gyakorolt hatás érzékelhető mértékűnek tekinthető.

VI.2. A megállapodás a versenyjogban

198. A Tpv. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. A (2) bekezdés a) pontja szerint e tilalom vonatkozik különösen a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására, d) pontja szerint a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
199. Az EUMSZ. 101. cikke a Tpv-tel azonos szabályozást tartalmaz. E szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen: a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése, c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása.

200. A versenyjogi értékelés kapcsán leszögezendő az a – számtalan versenytanácsi határozatban, a Legfelsőbb Bíróság által hatályában fenntartott több jogerős bírósági ítéletben¹⁰ megállapított – tétel, mely szerint a vállalkozások közötti megállapodások versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást. A piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás megátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között.
201. Versenyjogi szempontból nem akkor jön létre egy, a Tptv. 11.§-ába vagy az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző megállapodás, ha azt a szerződő felek a polgári jogi vagy társasági jogi alapon érvényesen aláírják, hanem akkor, amikor a megállapodásban rögzítettekre vonatkozóan a felek közötti akarategyezség megállapítható. A versenyjogi értelemben tiltott megállapodáshoz nem szükséges feltétel az, hogy az polgári jogi vagy társasági jogi értelemben érvényes legyen, illetve az sem, hogy az bármilyen írásbeli formát öltön.¹¹ Szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.
202. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tptv. 11.§-ának (2) bekezdése, illetve az EUMSZ. 101. cikke (1) bekezdésének második, példálózó része rögzíti. A Tptv.-ben és az EUMSZ.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén [Tptv. 11.§ (2) bekezdés a)–h) pontok, EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdés a)-e) pontok] a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a jogszabályi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezi hátrányos versenykövetkezmények bekövetkezhetőségét.¹² Ennek megfelelően törvényileg nevesítetten tiltott a piacfelosztás. Jelen esetben piacfelosztásnak minősül, az a körülmény, hogy a résztvevők a nyertes vállalkozásokat a pályázatok benyújtására nyitva álló határidő leteltét megelőzően meghatározták, arról egyeztettek. Ugyancsak tiltott az árrögzítés, amely jelen jelen ügyben egyes vizsgált projektek kapcsán a közbeszerzési eljárásban ajánlattevő vállalkozásoknak a pályázati árakra vonatkozó, a nyertes ár meghatározását magában foglaló magatartása.
203. A Tptv. 13. §-a szerint nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve , ha az a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására,

¹⁰ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7., 2.Kf. 27.232/2007/14., 2.Kf. 27.052/2007/22. számú ítéleteit.

¹¹ Lásd például Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy a Törvényszék T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletét, T-49/02-T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyben 2005. július 27-én hozott ítéletét.

¹² Ugyanezt mondja ki a fentebb idézett közösségi horizontális iránymutatás 18. pontja és számos európai bírósági eset is. (Pl. 246/81., Belasco kontra Európai Bizottság, 56, 58/64 egyesített ügyek, Etablissements Consten and Grundig-Verkaufs GmbH)

vagy b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik. A Tpv-t-vel analóg az uniós szabályozás is. Az EUMSZ. 101. cikk nem alkalmazandó a kisebb jelentőségű megállapodásokra, mivel azok céljuknál vagy hatásuknál fogva nem alkalmasak a verseny érzékelhető korlátozására¹³. Az Európai Bizottság csekély jelentőségű megállapodásokról (de minimis) szóló közleményének¹⁴ 7. pontja alapján a vállalkozások közötti olyan megállapodások, melyek a tagállamok közötti kereskedelmet befolyásolják, a 101. cikk (1) bekezdése értelmében nem korlátozzák érzékelhetően a versenyt, ha a megállapodás részes feleinek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 10 %-ot a megállapodás által érintett piacok egyikén sem, amennyiben a megállapodás olyan vállalkozások között jött létre, melyek e piacok bármelyikén egymásnak tényleges vagy potenciális versenytársai. Ugyanakkor a közlemény 11. pontjának 1. alpontja szerint a 7. pont nem alkalmazandó azokra a megállapodásokra, melyek nagyon súlyos korlátozást tartalmaznak. Ilyen korlátozásnak tekinthetők az a) alpont értelmében azok a korlátozások, amelyeknek a célja, közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek ellenőrzése alatt álló tényezőkkel együttesen az árak rögzítése a termékek harmadik személyeknek történő értékesítése során; a c) alpont értelmében pedig a piacok vagy a vevők elosztása.

VI.3. Versenyjog és közbeszerzés

204. A vasútépítéssel és vonalszakaszok felújításával foglalkozó vállalkozások működéséhez elengedhetetlen a megrendelések szerzése és azok teljesítése. A megrendelésekhez jutás egyik módja a pályázaton való (sikeres) részvétel. A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) értelmében a közpénzből fedezett és megbízhatóan ki is fizetett munkák közbeszerzési pályázatokon szerezhetők meg. Az éves költségvetési törvény rendelkezései szerint bizonyos megrendelések csak közbeszerzési pályázatokon való részvétellel voltak megszerezhetők, s így ezen munkák kapcsán másképpen nem is folyhatott verseny a piaci szereplők között.
205. A jelen eljárásban vizsgált magatartást az érintett vállalkozások közbeszerzési eljárások keretében fejtették ki. Az érintett közbeszerzési eljárásokat szabályozó, a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL., majd az azt követő Kbt. kinyilvánított célja a közpénzek ésszerű felhasználása átláthatóságának és széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása. Ezt a Kbt. 1. §-a az eljárás alapelvei között úgy fogalmazza meg, hogy a közbeszerzési eljárásban - ideértve a szerződés megkötését is - az ajánlatkérő köteles biztosítani, az ajánlattevő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát és nyilvánosságát, illetve az ajánlatkérő köteles biztosítani az esélyegyenlőséget és az egyenlő bánásmódot az ajánlattevők számára.

¹³ Horizontális iránymutatás 15. pont.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (Hivatalos Lap C 368., 2001.12.22., 13-15. o.)

206. A Tpvt. és az EUMSZ. e törvényi rendelkezésekhez – sajátos versenyszempontjai szerint – tilalmi szabályok felállításával csatlakozik. A pályázati kiírók versenytisztaságot sértő magatartása önállóan vagy a pályázókkal való összefüggésében a Tpvt. 7. §-a alá vonhatóan kizárólag bírói hatáskörbe tartozóan, míg a pályázók versenykorlátozó magatartása a GVH által a Tpvt. 11. §-ának és az EUMSZ. 101. cikkének megsértése miatt indított eljárásban vizsgálható.

VI.4. Piaci háttér – az érintett piac

207. Egy magatartás versenyhatásai az érintett piacon vizsgálhatók. A Tpvt. 14. §-nak (1) bekezdése alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi piac figyelembe vételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni az azt a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
208. A piac meghatározásának alapvető célja mind a termékek, mind a földrajzi dimenziójában az, hogy azonosítsa a vállalkozás azon tényleges versenytársait, amelyek képesek korlátozni a megállapodásban érintett vállalkozások magatartását és megakadályozni azokat abban, hogy a tényleges verseny kényszerítő erejétől függetlenül viselkedjenek.
209. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban versenyjogilag értékelhető magatartások vonatkozásában – tekintettel a vizsgált megállapodások tárgyára – érintett árunak a 2004-2007. közötti időtartamban, a MÁV Zrt. Vezérigazgatóság Európai Program Igazgatósága által, majd a Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt. által közbeszerzési eljárás keretében, a magyarországi vasútvonalak (szakaszok) felújítására, átépítésére, rehabilitációjára kiírt projektek minősülnek. A versenyjogi helyettesítés elemzése – és így az érintett termék és földrajzi piac meghatározása során – tekintetében elvileg ezen érintett áru és földrajzi terület, mint kiindulópont játszik szerepet.
210. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy 2004-2006-ban a vizsgált tendereken induló vállalkozások köre jellemzően a vasútépítésben jelentős piaci részesedéssel és ismeretekkel rendelkező eljárás alá vontakra volt szűkíthető. 2003-ban még csak kevés számú vasútépítő cég, jellemzően a Magyar Államvasutak utódcégei voltak jelen a magyar piacon (például a Dombóvári Vasútépítő Kft., Győri Vasútépítő, MÁVÉPCCELL, MÁV MTM, MÁV Hajdú, Szentesi Vasútépítő). 2003-2004-től a referenciák miatt külföldi érdekeltségű vállalkozások is megjelentek a magyar piacon, de a vasútépítésben résztvevő külföldi vállalkozások köre is viszonylag állandónak mondható a vizsgált közbeszerzési eljárások ajánlattételi adatait összevetve. A vasútépítési piac az uniós pénzek megjelenésével vált jelentősen fejlődő iparággá; 2006-ban útépítő

vállalkozások is beléptek a vasútépítési piacra. (Vj-174/2007/83., Vj-174/200/87., Vj-174/2007/95.)

211. A vizsgált magatartások versenyjogi megítéléséhez a helyettesíthetőséggel kapcsolatos végkövetkeztetés (és ezáltal az érintett piac további pontosítása) ugyanakkor szükségtelen, mert a versenykorlátozó megállapodás piacfelosztó és árörögítő jellege miatt a csekély jelentőség nem merülhetett fel [Tpvt. 13.§ (2) bekezdés, illetve az Európai Bizottság de minimis közleménye alapján]. A Legfelsőbb Bíróság által is megerősített bírói gyakorlat szerint [pl. Legf. Bír. Kfv.IV.37.258/2009/8., Vj-21/2005.)] mivel a jogsértés a Tpvt. 13. §-nak (2) bekezdése alapján a piaci részesedésektől függetlenül megállapítható, azok legfeljebb a jogsértés súlyát és az esetlegesen kiszabandó bírság összegének mértékét befolyásolhatják.

VI.5. A 2004-2005. tenderekre vonatkozó versenykorlátozó megállapodás

212. A Versenytanács a rendelkezésére álló bizonyítékokat – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-a (6) bekezdésének megfelelően – egyenként és összességükben értékelte. A Versenytanács a vizsgált magatartás értékelése során egyaránt értékelte az előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatások során lefoglalt irati bizonyítékokat, az ügyfelek és harmadik személyek által becsatolt irati bizonyítékokat, továbbá a meghallgatott ügyfelek nyilatkozatait és a tanúvallomásokat.
213. A Versenytanács figyelemmel volt a bizonyítékok értékelése kapcsán kikristályosodott bírói gyakorlatra, mely szerint a kartell megállapodásokat – jogellenes és titkos természetüknél fogva – ritkán foglalják a polgári jogi megállapodás formai követelményeinek is megfelelő módon írásba akarategységüket tükröző nyilatkozataikat, így meglehetősen nehéz objektív és kétséget kizáró bizonyítékot felmutatni jogsértésük igazolására. Ez azonban nem lehet akadálya annak, hogy a rendelkezésre álló – akár nagyobb részben egy forrásból származó, más bizonyítékokkal azonban megtámogatott – adatok alapján a jogsértés megállapítására kerüljön sor.¹⁵
214. Az egyes bizonyítékok értékelése során a Versenytanács figyelemmel volt arra a körülményre is, hogy azok jellegük folytán – a kartell megállapodás előző bekezdésben kifejtett sajátosságára figyelemmel – milyen bizonyító erővel bírnak. E körben figyelemmel volt a Versenytanács arra, hogy a Tpvt. 65. § (2) bekezdése szerint az ügyfél a versenyfelügyeleti eljárás során köteles ugyan közölni az érdemi döntéshez szükséges adatokat és rá nézve terhelő bizonyíték rendelkezésre bocsátását nem tagadhatja meg, ám nem köteles jogsértést beismerő nyilatkozatot tenni.
215. Mindez a versenykorlátozó megállapodások vizsgálatakor azért válik jelentőssé, mert sok esetben az adott jogsértést – vagy annak egyes mozzanatait – az írásbeliség jellemző hiánya következtében kizárólag nyilatkozatok, illetve tanúvallomások alapján lehetséges feltárni. Adott eljárás alá vontak képviselőinek

¹⁵ Lásd pl. a Fővárosi Ítélet tábla 2. Kf. 27.564/2007/18. számú ítéletét.

a vizsgált magatartással kapcsolatos pusztán tagadó nyilatkozatainak értékelése során a Versenytanács figyelemmel volt arra, hogy a jogsértő magatartás egyes mozzanatait felfedő ügyféli nyilatkozat ugyanakkor adott esetben akár a jogsértést beismert nyilatkozatnak minősülhetne.

A) A piac sajátosságai

216. A vasútépítési piacon a kereslet alakulása viszonylag jól kiszámítható rövidtávon. Ennek oka egyrészt, hogy a 2004-2006 közötti időszakban a vasúti pályarekonstrukciós munkákat a MÁV Zrt. EU Program Igazgatósága írta ki. Másrészt a kiíró minden évben tartott egy nyilvános előadást a piacon aktívan tevékenykedő cégek számára az elkövetkező évben tervezett pályarekonstrukciós munkákról, a várhatóan kiírásra kerülő tenderekről. A kivitelezői tájékoztatókra rendszerint az év elején került sor és arra az EU Program Igazgatóság által ismert vállalkozások kaptak meghívót, illetve a tájékoztatóról szóló hirdetmény országos napilapban (2004-2006-ban a Világgazdaságban) is megjelent.
217. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozások számára a pályázat kiírójának személye, a várható munkák nagysága és jellege ismert volt. Ez a piaci helyzet elősegíthette a piaci szereplők magatartásának koordinációját a jövőben kiírandó projektek tekintetében, így egy – a majdani tenderekre vonatkozó – átfogó piacfelosztó megállapodás lehetősége adott.

B) A megállapodással kapcsolatos bizonyítékok értékelése

218. A Versenytanács a tényállás megállapítása során az irati bizonyítékok, ügyfélnyilatkozatok és tanúvallomások sorából kiemelte azon mozzanatokat – vállalkozások közötti találkozókat, résztvevőket és ott felmerülő témaköröket –, amelyek több forrásból is alátámasztottnak minősülnek. Ennek kapcsán a Versenytanács elsődlegesen a vállalkozások közötti találkozókat mérte fel – melyek azok a találkozók, amelyek több ügyfél által is elismerten megtörténtek, azok megtörténtét adott esetben irati bizonyíték, illetve tanúvallomás is alátámasztja.
219. Ezt követően a Versenytanács az adott találkozókon résztvevők azonosítását végezte el a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. Ebben a tekintetben is irányadónak tekintette a Versenytanács azt, hogy a bizonyossághoz nem szükséges, hogy az adott mozzanathoz kapcsolódó minden egyes bizonyíték – vö. ügyféli nyilatkozat – egybevágyó legyen. Elégségesnek minősülhet az is, hogy adott résztvevői kör megjelenéséről több bizonyíték – köztük nyilatkozat, vallomás vagy irati bizonyíték – is egybehangzó információt tartalmazzon. Utal továbbá e körben a Versenytanács a fenti 213. és 215. pontokra is.
220. A Versenytanács az adott találkozókon elhangzott tárgykörök tekintetében a fentiekhez hasonlóan járt el, ám ebben az esetben különös hangsúlyt fektetett azon irati bizonyítékokra, amelyek közvetlenül vagy közvetve igazolják, hogy az adott témakörök felmerültek egyes találkozókon.
221. A Versenytanács különös gondot fordított a XV. rendű eljárás alá vont által – részletes feltáró nyilatkozata – mellett szolgáltatott irati bizonyítékok

hitelességének vizsgálatára. Ennek indoka éppen az volt, hogy – ahogyan azt a fentiekben is jelezte a Versenytanács (lásd 213. pont) – a kartellmegállapodások bizonyítása során nem jellemző egy egységes, okiratba foglalt szerződés révén a bizonyítás. Egy engedékenységi kérelem nyilvánvalóan szolgálhat a bizonyítás alapjául – ezt ismeri el többek között a magyar joggyakorlat is a Közlemény, illetve a Tpv-t módosító. 2009. évi XIV. törvény révén – lásd a hatályos Tpv-t. 78/A. §-át –, de a nemzetközi (többek között EU, USA) gyakorlatban is bevett szokás.

222. Adott engedékenységi kérelem esetén is ugyanakkor általában elvárt, hogy ne pusztán valamely nyilatkozat legyen az alapja a bizonyításnak, szolgáljon az engedékenységet kérő az általa előadott körülményekről egyéb – a nyilatkozatán túli – bizonyítékokkal. A jelen esetben erre sor került, a XV. rendű eljárás alá vont szolgáltatott ilyen bizonyítékokat. Nem osztotta tehát a Versenytanács II., X. és XIV. rendű eljárás alá vontak azon aggályát, mely szerint a bizonyítékok egyetlen forrásból származóan nem alkalmasak a jogsértés igazolására. Megjegyzi a Versenytanács, hogy eljárás alá vontak előadásaik során összemosták az ún. „egy tanú nem tanú” elvét azzal a körülménnyel, hogy adott engedékenységi kérelem kapcsán többféle bizonyíték is azonos eljárás alá vonttal összefüggésben kerülhet adott hatóság kezébe. Önmagában ez a körülmény ugyanakkor (lásd fentebb) nem lehet akadály a bizonyításnak – abban az esetben, ha a szolgáltatott bizonyítékok önmagukban hitelesek és egységükben egy koherens rendszert alkotnak a bizonyítandó tény kapcsán.
223. A XV. rendű eljárás alá vont által benyújtott határidőnaplók áttekintése során – a naptárbejegyzések folyamatossága nyomán – arra a következtetésre jutott, hogy azokat a tulajdonosa naptárként használva folyamatosan vezette. Ennek következtében megalapozottnak minősítette a Versenytanács azon – a XIV. rendű eljárás alá vont által tett – nyilatkozatokat, amelyek az egyes találkozókra vonatkoznak.
224. A Versenytanács a feljegyzésben leírt találkozói tényét a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megfelelően alátámasztottnak látja, mivel a 2004. novemberi 29-i feljegyzéssel és Sz. I. nyilatkozatával (Vj-174/2007/82.) és határidőnapló-bejegyzésével összhangban G. I. (Vj-174/2007/87.) és F. F. is elismerték a találkozón való részvételüket. Bár S. J. tagadta, hogy a feljegyzésben említett találkozón részt vett volna, Sz. I. és F. F. egybehangzóan ezzel ellentétesen nyilatkoztak és G. I. is lehetségesnek tartotta a S. J. találkozón való részvételét (Vj-174/2007/187.). H. Zs. kezdetben tagadta (Vj-174/2007/95.), hogy részt vett volna a találkozón, később azonban úgy nyilatkozott (Vj-174/2007/188.), hogy nem emlékszik, részt vett-e. Sz. I., G. I. (Vj-174/2007/187.) és F. F. ugyanakkor egybehangzóan állítják, hogy H. Zs. részt vett a megbeszélésen.
225. Bár a 2004. november 29-i találkozón résztvevő személyek – Sz. I. kivételével – cáfolták, hogy a találkozón projektek egyeztetéséről lett volna szó, a Versenytanács a megbeszélésről készített feljegyzést, az azt alátámasztó ügyfélnyilatkozatot a bizonyítékok értékeléséről szóló fenti 212-213. pontokban leírtak alapján összességében a jogsértést megfelelően alátámasztó bizonyíték-halmaznak értékelte.

226. A megbeszélésen résztvevő személyek azon előadását, hogy a találkozó a Magyar Vasutasok Szövetségének keretében zajló, a vasútépítési piac helyzetével foglalkozó találkozó volt, a Versenytanács figyelmen kívül hagyja, mert az nem releváns, ugyanis az elhangzottakat és a feljegyzésben foglaltakat, vagyis a jogsértést nem cáfolja. Egyrészt Sz. I. sem cáfolta, hogy a megbeszélésen általános vasutas kérdésekről is szó volt a feljegyzésben foglaltakon kívül, másrészt F. F. maga is elismerte, hogy a megbeszélésen a kiírandó projektek szóba kerültek, harmadrészt a Szövetség tagjainak csak egy töredéke volt jelen a megbeszélésen (tíz vállalkozásból négy) és olyan cég is bizonyítottan részt vett a találkozón (Hoffmann Rt.), amely ekkor nem volt szövetségi tag.
227. A Versenytanács rámutat továbbá, hogy Sz. I. nyilatkozatai az eljárás során feltárt egyéb irati bizonyítékokkal (pl. 2004. november 29-i feljegyzés, határidőnaplóbefeljegyzések) koherens rendszert mutatnak. Továbbá a személyes előadások, tanúvallomások során az eljárás alá vont vállalkozások részéről tett nyilatkozatok nagyrészt alátámasztják a Sz. I. által tett nyilatkozatban foglalt tényeket, például a vállalkozások között megtartott találkozók tényét sok esetben valamennyi, a találkozón résztvevő vállalkozás elismerte. Ahogy az Európai Bíróság, és a Törvényszék is kiemeli *„általában különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni azt a nyilatkozatot, amely az azt tevő érdekei ellen irányul. Ha a dokumentumok észrevételezésére felkért személy jogsértés elkövetését ismeri be, és így a kérdéses dokumentumokból közvetlenül kikövetkeztethető tényeken túli körülményeket vall be, ez eleve azt jelzi, hogy e személy elhatározta az igazság elmondását, ennek ellenkezőjére utaló különleges körülmények hiányában.”*¹⁶
228. A Versenytanács utal arra is, hogy Sz. I. a Vasútépítők ügyvezetőjeként a társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján köteles ellátni, tehát nyilvánvalóan nem tett volna a jogsértés tényére utaló nyilatkozatot, ha ennek következményeit nem mérlegelte volna megfelelően. Utal e körben a Versenytanács a XV. rendű eljárás alá vont azon nyilatkozatára is, hogy egy jogsértés elismerésével járó feltételezett piaci előnyök – melyeket az egyéb eljárás alá vontak egyfajta motivációs körülményként igyekeztek megjelölni – esetlegesen (azaz nem valószínűsíthető kell mértékkel bekövetkeztük), amelyek életszerűen nem állhatnak arányban azzal a sokrétű – versenyjogi, közbeszerzési, magánjogi stb. – következménnyel, amellyel a jogsértésben való részvétel megállapítása nyomán szükséges a cégnek szembenéznie. Mindez tehát súlytalanná teszi II., X. és XIV. rendű eljárás alá vontak azon előadását, mely szerint XIV. rendű eljárás alá vont a beismert nyilatkozatot és a bizonyítékokat annak érdekében tette, illetve szolgáltatta (sőt hozta volna létre), hogy ezzel piaci előnyt szerezzen versenytársaival szemben.
229. Mindezek alapján a Versenytanács Sz. I. nyilatkozatainak is különös jelentőséget tulajdonított a jogsértés bizonyításában. Az egyéb eljárás alá vontak tárgybani

¹⁶ Ld. a T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz. JFE Engineering Corp. és társai kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben 2004. július 8-án hozott elsőfokú bírósági ítéletet [EBHT 2004., II-2501. oldal], melyet az Európai Bíróság C-403/04. és C-405/04. sz. alatti eljárásban helyben hagyott, illetve a T-109/02., T-118/02., T-122/02., T-125/02., T-126/02., T-128/02., T-129/02., T-132/02. és T-136/02. sz. Bolloré SA és társai kontra Európai Bizottság ügyben 2007. április 26-án hozott elsőfokú bírósági ítélet [EBHT 2007., II-947. oldal].

nyilatkozatait a bizonyítékok értékelése kapcsán súlyuknak megfelelően vette figyelembe. E körben a Versenytanács visszautal a fenti 214. és 215. pontokban kifejtettekre.

230. Különös gondot fordított a Versenytanács a XIV. rendű eljárás alá vont által becsatolt feljegyzésre, amely a jogsértő megállapodás tartalmi körülményeit részletesen taglalja. A Versenytanács a feljegyzés készítésének keletkezési körülményeit részletesen feltárta (lásd 64. pont). Ennek során figyelemmel volt az iratot csatoló ügyfél nyilatkozatára, a feljegyzés – és annak fordítása – készítésében közreműködő tanúk vallomására, a feljegyzés elkészültéhez kötődően becsatolt adathordozókon talált információkra, az egyéb eljárás alá vontak nyilatkozataira, és W. Z. – X. rendű eljárás alá vont által becsatolt – nyilatkozataira. Mindezek értékelése kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy a 2004. november 29-i találkozón történt piacfelosztásra vonatkozó megbeszélés bizonyíthatóan megtörtént, a feljegyzés nem a jelen eljárás „érdekében” született. (Ezzel kapcsolatban utal a Versenytanács a 63. pontban foglaltakra is, amely körülmény önmagában cáfolja az eljárás alá vontak felvetését.)
231. A Versenytanács figyelemmel volt a XIV. rendű eljárás alá vont azon előadására is, mely szerint a feljegyzés egyfajta „felettesnek való megfelelés” érdekében született volna. A Versenytanács e körben is kiemeli, hogy – a hivatkozott motiváció önmagában nem szolgálhat életszerűen magyarázattal annak megszületésére – figyelemmel arra, hogy a feljegyzésben foglaltak igen súlyos következményeket vonhatnak maguk után, amely következményekkel a készítője is nyilvánvalóan tisztában volt (illetve lett volna).
232. A Versenytanács hangsúlyozza, hogy az adott feljegyzés – és készítésének körülményei – annak bizonyítása kapcsán jelentős a jelen ügyben, hogy a jogsértő piacfelosztó megállapodás megtörtént-e. Nem szükséges ugyanakkor, hogy a feljegyzés készítésével és fogadtatásával járó belső folyamatok minden egyes momentumára kétséget kizáróan váljon bizonyítottá – itt ismét utal a Versenytanács arra a fent kifejtett elvre, miszerint a bizonyítékok egyenkénti értékelése kapcsán, ám azok összessége alapján szükséges a bizonyítottsággal kapcsolatban következtetést levonni. Nem szükséges a feljegyzés készítésének minden egyes mozzanatát kétséget kizáróan bizonyítani azért sem, mert a jelen versenyfelügyeleti eljárásnak nem az volt a tárgya, hogy adott feljegyzés miként készült el – még kevésbé az, hogy ezt a feljegyzést bizonyos W. Z. olvasta-e vagy sem.
233. Nem osztotta a Versenytanács a X. és XIV. rendű eljárás alá vontak álláspontját abban a kérdésben, hogy a feljegyzés fordításának és elküldésének tárgykörében felvett tanúvallomások (Vj-174/2007/305. és 306.) egyes körülmények kapcsán feltűnően egyező fordulatot tartalmaznak, miközben más kérdésben nem voltak képesek adott körülményeket felidézni. Ezzel kapcsolatban egyrészt rámutat a Versenytanács hogy a kérdéses fordulatot nem idézi pontosan X. rendű eljárás alá vont, hiszen egészen pontosan a „dohányzott, mint mindig fordulat” hangzott el a vallomások során (lásd Vj-174/2007/315. és 316.), az eljárás alá vont által idézett „éppen dohányzott” fordulat helyett. A ténylegesen használt fordulat indokát éppen Sz. I. tanú kérdésre adott válasza adta meg (Vj-174/2007/316.), amelyben

előadta, hogy W. Z. erős dohányos, volt az állandó dohányzás tehát egyfajta jellegzetessége volt – amelyet így nyilvánvalóan képesek lehettek felidézni a tanúk, szemben egyes egyéb körülményekkel, amelyek évek távlatában nem felétlenül maradnak meg az emlékezetben – sőt, azok rögzülése adott esetben akár éppen a vallomás életszerűsége kapcsán vethetnének fel kételyeket. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy az idézet nem a tanú saját szándékából tett előadásának részét képezte, hanem egy kérdésre adott válaszban hangzott el. A kérdést – találkozott-e W. Z. úrral a tanú a feljegyzés elküldését követően? – a II. rendű eljárás alá vont jogi képviselője tette fel B. B. R. tanúnak (Vj-174/2007/305.). E körülmény ugyancsak arra utal, hogy nem megalapozott a tanú előre felkészülésének-összebeszélésnek sejtetése.

234. Nem tartotta alaposnak a Versenytanács XIV. rendű eljárás alá vont azon kifogását sem a vallomásokkal kapcsolatban, mely szerint B. B. R. nem minősülhet elfogulatlannak, hiszen jelenleg is munkaviszonyban áll XV. rendű eljárás alá vonttal. Önmagában a munkaviszony fennállása nem adhat alapot arra, hogy a tanú vallomásának hitelessége megkérdőjelezhetővé váljon. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a tanú munkaviszonya ráadásul ugyan fennáll, de fizetés nélküli szabadságon van.
235. Nem osztotta eljárás alá vont álláspontját a Versenytanács abban a kérdésben sem, hogy B. B. R. tanú emlékezetét XV. rendű eljárás alá vont képviselőjével 2009. novemberében – a pendrive GVH-hoz való benyújtását megelőzően – nyilvánvalóan megtörtént kapcsolatfelvétele olyképpen befolyásolta volna, hogy az vallomásának hitelességét befolyásolná. Rámutat a Versenytanács, hogy a tanúhoz számtalan kérdést intézett, és az e kérdésekre adott válaszok általánosságban nem utaltak arra, hogy a tanúk egymással összebeszélve adták volna elő vallomásukat. A vallomásban elhangzottak összhangban voltak a pendrive-on és a HDD-n megtalált állományok vizsgálatának eredményével is.
236. Rámutat továbbá a Versenytanács, hogy osztja ugyan II., X. és XIV. rendű eljárás alá vontak azon véleményét, hogy az adathordozókon szereplő egyes adatok minden kétséget kizáróan nem igazolhatják azt, hogy a feljegyzés az ott szereplő adat szerinti időpontban készült, ám a bizonyítékok összessége alapján nem látja életszerűnek eljárás alá vontak azon előadását, hogy minden becsatolt bizonyíték egyfajta manipulálás áldozata lenne. Megjegyzi ezzel összefüggésben a Versenytanács, hogy éppen – az egyes eljárás alá vontak által elvárt –, időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírással hitelesített dokumentumok léte nem lenne életszerű a jelen körülmények között, hiszen Magyarországon 2004-ben nem volt szokványos, hogy belső levelezést – még ha az valóban tartalmaz jelentős elemeket – ilyen formában készítsen el egy vállalkozás. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy az elektronikus dokumentumokhoz kapcsolódó metaadatokkal kapcsolatos kifogások sorát (lásd XIV. rendű eljárás alá vont kifogásait a 161. pontban) éppen X. rendű eljárás alá vont által felkért informatikai szakértő véleménye cáfolja (lásd 156. pont), amely részletesen taglalja, hogy egyrészt az egyes ún. forensic szoftverek által mutatott adatok miképpen vetendők össze, illetve a word sajátossága alapján milyen speciális eredmények születhetnek (vö. például, hogy a „last printed” dátum akár meg is előzheti a „created” dátumot adott esetben, vagy a hozzáférés időpontja adott esetben 00:00:00 perc lehet.)

237. A Versenytanácsnak nem állt rendelkezésére olyan elektronikus adathordozó, amely a címzett W. Z. postafiókjába való megérkezést alátámasztotta volna, ám ismét rámutat a Versenytanács arra, hogy nem is ennek bizonyítása volt a jelen ügyben szükséges.
238. Ezzel összefüggésben is figyelemmel volt a Versenytanács a X. rendű eljárás alá vont által csatolt nyilatkozatokra is (Vj-174/2007/294. és 327.), ám azokat a XV. rendű eljárás alá vont nyilatkozatát, a becsatolt okirati bizonyítékokat, illetve a tanúvallomásokot cáfoló nyilatkozatként nem tudta elfogadni. Elsőként megjegyzi a Versenytanács, hogy – elfogadhatósága esetén – az adott nyilatkozat pusztán azt cáfolná, hogy W. Z. megkapta-e a kérdéses feljegyzést, ám elvileg a tényállást módosító körülmény (ti., hogy végül nem kapta meg a dokumentumot a címzett) nem befolyásolná a végkövetkeztetést a jogsértés kapcsán. Utal ugyanakkor a Versenytanács arra, hogy az elektronikus adathordozó (HDD) és a tanúvallomások alapján a kiküldés tényét is bizonyítottnak lehet tekinteni. Figyelembe veendő továbbá, hogy éppen a nyilatkozó W. Z. tesz ellentmondásos kijelentéseket nyilatkozatában, hiszen egyrészt állítja, hogy nincs tudomása az adott feljegyzésről, másrészt kijelenti, hogy erről (ti. a feljegyzésről) az eljárás megindulását követően tájékoztatta őt a cég alkalmazottja. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy az adott nyilatkozat nem viseli magán a Ket. rendelkezései szerinti jegyeket, így nem vehető például tanúvallomásként figyelembe (hiszen hiányoznak belőle azon formai kellékek, amelyeket a jogszabály megkövetel). A közjegyző előtt tett nyilatkozat pusztán annyit jelent, hogy a közjegyző hitelesen igazolja a nyilatkozatot tevő személyazonosságát. Ellentmondásos továbbá a nyilatkozattal kapcsolatban az is, hogy míg W. Z. leszögezi miszerint minden lényeges körülményt elmondott a kérdéssel kapcsolatban, arról azonban nem tartja szükségesnek nyilatkozni, hogy a nyilatkozat megtételekor a jogsértéssel érintett Swietelsky-csoport egyik vállalkozásának alkalmazásában állt (lásd 24. pont, sőt azt állítja, hogy a Wiebe alkalmazásában áll (Vj-174/2007/327).
239. A Versenytanács értékelése szerint az elektronikus adathordozókon elérhető elektronikus levelek és word dokumentumok a feljegyzés elkészítésének körülményei kapcsán önmagukban koherens képet alkotnak és egybevágóak a tanúvallomásokban és a XV. rendű eljárás alá vont nyilatkozataiban foglaltakkal is. E szerint 2004. november 30-án elkészült egy magyar nyelvű összefoglaló az előző napi tárgyalásról, amelyet Sz. I. német nyelvű fordítást kérve továbbított B. B. R. számára. Ő még aznap délután lefordította az összefoglalót és ezt el is küldte a címzettnak. Összességében a Versenytanács kiemeli, hogy a 2004-2005. években a érintett tenderekre vonatkozó jogsértés bizonyítékai egybefüggő logikai láncot alkotnak. A rendelkezésre álló bizonyítékok és a múltbeli tényleges események a jogsértés elkövetését megfelelő mértékben alátámasztják.

C) A megállapodás értékelése az egyes tenderek tükrében

240. A 2004. november 29-i találkozón készített feljegyzés és Sz. I. nyilatkozatai alapján így megállapítható, hogy a kérdéses napon az Atrium Hyatt szállodában összegyűlt felek általános piacfelosztó megállapodást fogadtak el. Ennek lényege az volt, hogy megállapodtak
- a Kecskemét – Kiskunfélegyháza tender,

- a Rákospalota - Újpest tender,
- a Cegléd - Szolnok tender,
- a győri tender, és
- a 2005-ös Zalaegerszeg - Ukk tender és (a jelenleg is kivitelezés alatt álló) Ukk (bez) – Boba delta (bez) vágányszakasz rehabilitációjára vonatkozó tender

egymás közötti felosztásáról. Ezek közül a piacfelosztás elveit a találkozókor már kiírásra került Kecskemét – Kiskunfélegyháza tender kapcsán részletesen meghatározták, míg a jövőben további kiírandó tenderek vonatkozásában pedig arról határoztak, hogy ezen munkákból mindenki arányosan részesül majd.

241. A fenti tenderek közül – a 2004. novemberi találkozó bizonyítékai, illetve az adott tenderek konkrét megvalósulásának körülményei alapján – a megállapodás szerinti piac felosztást bizonyíthatóan végre is hajtották a Kecskemét – Kiskunfélegyháza, illetve a győri tender kapcsán.
242. A Versenytanács elvégezte a megállapodás egyes tenderek kapcsán történő részletes értékelését is.

A Kecskemét - Kiskunfélegyháza tender

243. Az 1. számú táblázatból látható, hogy a közbeszerzési eljárás bontása (a pályázat beadási határidő lejárt) a 2004. november 29-i találkozót követő időpontban volt, a pályázat kiírása és a vállalkozások előminősítése viszont ezt megelőzően történt meg.
244. A Versenytanács rendelkezésére álló bizonyítékok – a 2004. november 29-i megbeszélésről készített feljegyzés és Sz. I. nyilatkozata – alapján megállapítható, hogy a találkozón résztvevő vállalkozások:
- a.) versenykorlátozó céllal megállapodtak a nyertesek (MÁVÉPCELL, Szentesi Vasútépítők) és az alvállalkozóként bevonandó vállalkozások (Hoffmann Rt, MÁV MTM) személyében és
 - b.) versenykorlátozó hatást elérve nagyrészt meg is valósították a megállapodást.
245. Ezen tender tekintetében a 2004. november 29-i megbeszélésen elhangzott, hogy a Szentesi Vasútépítő mindenáron ragaszkodik a munkához, a MÁVÉPCELL is szeretne abban részt venni, illetve a Hoffmann Rt. is szeretne abból arányosan részesedni. A Vasútépítők nem kívánt részt venni a munkában, a MÁV MTM pedig csak kapacitásainak felszabadulását követően, 2005. második felében szeretett volna bekapcsolódni a kivitelezésbe.
246. A feljegyzés szerint a felek abban is megállapodtak, hogy Szentesi Vasútépítő és a MÁVÉPCELL konzorciumban indulnak és a Szentesi Vasútépítő lesz a konzorcium vezetője. (A konzorciumban való indulás alternatívája a fő-alvállalkozói kapcsolat lett volna, ami azért jöhetett reálisan szóba, mert mind a MÁVÉPCELL, mind a Szentesi Vasútépítő önállóan is elő lett minősítve a

projekten való indulásra.) A megállapodás részét képezte az is, hogy a többi vállalkozás alvállalkozóként fog részt venni a munka kivitelezésében.

247. Megállapítható, hogy a közbeszerzési eljáráson elvileg valamennyi, a találkozón résztvevő vállalkozás elindulhatott volna, mivel az ajánlatkérő 2004. januárjában valamennyiüket előminősítette. Ténylegesen azonban csak a MÁVÉPCELL és a Szentesi Vasútépítők, illetve a MÁV MTM nyújtottak be ajánlatot. Az első két vállalkozás közösen indult konzorciumban (Alföld Vasútépítő Konzorcium) a Szentesi Vasútépítő vezetésével, a MÁV MTM pedig egy német vállalkozással indult közös konzorciumban. A MÁV MTM vezette konzorcium az Alföld Vasútépítő Konzorciumnál alacsonyabb árajánlatot adott be. A Hoffmann Rt. és a Vasútépítők nem nyújtottak be pályázatot.
248. A projektet az Alföld Vasútépítő Konzorcium (MÁVÉPCELL, Szentesi Vasútépítő) nyerte meg.
249. A nyertes konzorcium később alvállalkozóként bevonta a munka kivitelezésébe a Hoffmann Rt-t és a Vasútépítőket.
250. Mindezek alapján megállapítható, hogy a tenderen való indulás és a közbeszerzési eljárás kivitelezésének adatai is nagyrészt megfeleltethetők a 2004. november 29-i találkozón elhangzottaknak, mivel a Szentesi Vasútépítők–MÁVÉPCELL alkotta konzorcium nyerte meg a tendert, majd alvállalkozóként a projekt megvalósításába a Hoffmann Rt.-t bevonta. A korábbi megállapodástól való némi eltérés abban mutatkozik meg, hogy a Vasútépítők is részt vett a kivitelezésben, a MÁV MTM viszont nem kapott alvállalkozói megbízást. Mindez azonban önmagában nem mond ellent annak a ténynek, hogy a megállapodás legfőbb elemeiben megvalósult, míg egyes részletek tekintetében a felek akár tovább is folytathatták egyeztetéseiket – ahogyan azt a Fővárosi Ítéltábla a Vj-56/2004-es ügy felülvizsgálata során a 2.Kf.27.167/2008/22. számú jogerős ítéletében is megállapította.
251. Jelen projekt esetében tehát a 2004. november 29-i megállapodás végrehajtásaként bekövetkező versenykorlátozó hatás létrejött is megállapítható.

A Rákospalota – Újpest tender

252. A 2. számú táblázatból megállapítható, hogy a közbeszerzési eljárás kiírására a 2004. november 29-i megbeszélést követően került sor.
253. A Versenytanács rendelkezésére álló bizonyítékok – a 2004. november 29-i megbeszéléstől Sz. I. által készített feljegyzés és Sz. I. nyilatkozata – alapján megállapítható, hogy a megbeszélésen résztvevő felek versenykorlátozó céllal egyeztettek egymással e közbeszerzési eljárás kapcsán.
254. A 2004. november 29-i megbeszélésnek tárgya volt a Rákospalota – Újpest tender és a találkozón résztvevő felek versenykorlátozó céllal megegyeztek arról, hogy a tárgyalat projektekből minden vállalkozás egyenlő arányban fog részesedni és a későbbiekben a projekt konkrét elosztásáról tárgyalnak.
255. Minderre azonban nem kerülhetett sor, mivel közbeszerzési eljárás az előminősítést követően abbamaradt, nem került kiírásra. Beszédese azonban az a

tény, hogy a közbeszerzési eljárás valamennyi, a 2004. november 29-i eljárásan résztvevő társaság előminősítette magát, amely utalhat arra, hogy a projekt későbbi felosztása napirenden volt.

256. Összességében ezen közbeszerzési eljárás kapcsán megállapítható, hogy a felek a tender felosztásáról versenykorlátozó céllal megállapodtak egymással.

A Cegléd - Szolnok tender

257. A 3. számú táblázatból megállapítható, hogy a közbeszerzési eljárás kiírására a 2004. november 29-i megbeszélést követően került sor.
258. A Versenytanács rendelkezésére álló bizonyítékok – a 2004. november 29-i megbeszélésről Sz. I. által készített feljegyzés és Sz. I. nyilatkozata – alapján megállapítható, hogy a megbeszélésen résztvevő vállalkozások 2004. november 29-én versenykorlátozó céllal megállapodtak abban, hogy Cegléd-Szolnok munkát is a későbbiekben úgy fogják elosztani, hogy a megbeszélésen érintett közbeszerzési eljárásokból mindenki összességében azonos módon részesüljön.
259. Sz. I. ügyfélnyilatkozatai és egyéb rendelkezésre álló adatok és beszerzett bizonyítékok, így különösen a közbeszerzési eljárásról való indulás és az alvállalkozói bevonás adatai¹⁷, illetve Sz. I. 2005-ös határidőnapló bejegyzése utalnak arra, hogy a 2004. november 29-i feljegyzésben említett vállalkozások a Sz. I. által elmondottaknak megfelelően 2005. júniusában találkozó gyűltek össze. E találkozó célja a projekt konkrét elosztása lehetett. Ugyanakkor a beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a felek a korábbi versenykorlátozó célzatú megállapodást tovább pontosították, vagy módosították volna ekkor. Nem tárt fel a GVH vizsgálata arra vonatkozó bizonyítékot sem, hogy a felek a megállapodást végre is hajtották volna.
260. Összességében ezen közbeszerzési eljárás kapcsán megállapítható, hogy felek a tender felosztásáról versenykorlátozó céllal megállapodtak egymással.

A győri tender

261. A 4. számú táblázatból megállapítható, hogy a közbeszerzési eljárás az eljárás alá vontak közül kizárólag 2004. november 29-i találkozón részt vevő egyes cégek, a MÁVÉPCCELL, a Wiebe és a Vasútépítők indultak el (az utóbbiak közös konzorciumot alkotva).
262. A Versenytanács rendelkezésére álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a felek
- a.) versenykorlátozó céllal megállapodtak a nyertesek és az alvállalkozóként bevonandó vállalkozások személyében és

¹⁷ Itt a Versenytanács elsősorban arra utal, hogy a Szentesi Vasútépítő és a MÁVÉPCCELL ismételt közös konzorciumban indult, míg a többiek nem adtak be pályázatot, holott például a MÁV MTM, mint helyben lévő vállalkozás szempontjából ez reális lépés lett volna. A nyertes konzorcium a Hoffmann Rt.-t és a Colast alvállalkozóként foglalkoztatta.

- b.) versenykorlátozó hatást elérve részben meg is valósították a megállapodást, hiszen annak megfelelően a X. rendű MÁVÉPCELL és a XV. rendű Vasútépítők kivételével a többi vállalkozás tartózkodott a tenderen való részvételtől.
263. A Versenytanács e közbeszerzési eljárás kapcsán különös hangsúllyal veszi figyelembe a 2004. november 29-i találkozóról készült feljegyzést, Sz. I. Vj-174/2007/82. számon felvett nyilatkozatát és azt az alátámasztó határidőnapló-bejegyzést.
264. A beszerzett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a 2004. november 29-i keret-megállapodás szerint a Vasútépítők mindenféleképpen szeretett volna nyerni a projekten, a Colas és a MÁVÉPCELL későbbi tárgyalásuktól tette függővé, hogy más munka fejében lemond-e a kivitelezésről, a MÁV MTM és a Szentesi Vasútépítők pedig nem kívántak indulni a kiírandó közbeszerzési eljáráson.
265. További konkrét egyeztetés céljából Sz. I. 2005. október közepére szervezett találkozót a Cotton Club étterembe, melyen rajta kívül F. F., H. Zs. és S. J. vett részt. A találkozón általános vasútépítési dolgok és a győri projekt konkrét elosztása volt a téma.
266. A Versenytanács a találkozó tényét a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megfelelően alátámasztottnak látja, mivel Sz. I. nyilatkozatával (Vj-174/2007/82.) és határidőnapló-bejegyzésével összhangban F. F. és H. Zs. is elismerték, hogy ilyen résztvevői körrel részt vettek a találkozón. S. J. is csak azt tagadta, hogy versenykorlátozó célú egyeztetésen vett részt, elismerte azonban, hogy egy konferencia utáni sörözésen részt vett ebben az időszakban, ahol a győri projekt is szóba került. Megjegyzi a Versenytanács, hogy S. J. egyéb tárgykörökben tett nyilatkozatait több esetben több, egymástól független forrásból származó bizonyíték is cáfolta, amely összességében is befolyásolja, hogy jelen nyilatkozatát milyen súllyal veszi figyelembe a Versenytanács.
267. A találkozó témája kapcsán megoszlanak a GVH előtt tett nyilatkozatok. Sz. I. szerint a téma Győr állomás átépítése volt a 2004-es megállapodás folytatásaként. Sz. I. elmondta, hogy a találkozón F. F. kijelentette, hogy ő nem kíván a győri munkában részt venni; S. J. a 2004-es megállapodással ellentétben együtt akart indulni a Vasútépítőkkel, amiből majdnem vita is lett; H. Zs. pedig csak tíz százalék alatti alvállalkozást kért. Sz. I. előadása szerint végül abban maradtak S. J. kérésére, hogy a projekt beadása előtt ketten még egyszer találkoznak.
268. Bár H. Zs., F. F. és S. J. tagadták, hogy a találkozón konkrét projektek elosztásáról lett volna szó, mégis Sz. I. nyilatkozatát támasztja alá az, hogy S. J. maga is elismerte, hogy érintőlegesen szó volt a győri projektről. Ezen kívül H. Zs. Sz. I. nyilatkozatában összhangban maga is kiemelte, hogy Sz. I. a találkozón felhozta a győri projektet; elmondta, hogy számára fontos ez a projekt, ennek kapcsán vita volt S. J. és Sz. I. között; ő maga pedig felajánlotta, hogy a Vasútépítők tender-nyertessége esetén a Colas alvállalkozói munka tekintetében rendelkezésre áll.
269. Mindezek alapján a Versenytanács értékelése szerint megállapítható, hogy a felek főbb vonalakban megegyeztek a projekt elosztásáról és a megállapodást részben végre is hajtották, hiszen annak megfelelően a X. rendű MÁVÉPCELL és a XIV.

rendű Vasútépítők kivételével a többi vállalkozás tartózkodott a tenderen való részvételtől. A nyertes személyére vonatkozó esetleges megállapodás végleges részletei ugyan a Versenytanács álláspontja szerint nem nyertek egyértelmű bizonyítást – vö. Vasútépítők és Mávécsep cell közötti kétoldalú egyeztetések kapcsán előadott körülmények. Mindez azonban nem befolyásolja azt a végkövetkeztetést, hogy az adott tender része volt a felek közötti versenykorlátozó (piacfelosztó célzatú) megállapodásnak és ezt a megállapodást erre a tenderre vonatkozóan részben végre is hajtották a felek.

A zalai tenderek:

270. A Versenytanács rendelkezésére álló bizonyítékok – a 2004. november 29-i megbeszélésről Sz. I. által készített feljegyzés és Sz. I. nyilatkozatai – alapján megállapítható, hogy a megbeszélésen résztvevő vállalkozások a 2004. november 29-i találkozó alkalmával versenykorlátozó céllal egyeztettek egymással és megállapodtak, hogy a több projektet maguk között egyenlően osztják el. A megállapodás bizonyíthatóan lefedte a ténylegesen már lebonyolított 2005-ös Zalaegerszeg – Ukk és a jelenleg is kivitelezés alatt álló Ukk – Boba tendert is is.
271. Ugyanakkor nem áll rendelkezésre adat arra nézve, hogy a felek a projektek elosztását később végre is hajtották volna. Ennek valószínűleg az az oka, hogy ezek a közbeszerzési eljárások időben viszonylag távol állnak a megállapodás elfogadásától (a Zalaegerszeg – Ukk projekt 2005-ben lett kiírva, de csak 2006-ban valósult meg, míg az Ukk – Boba tender jelenleg is kivitelezés alatt áll). Az eltelt idő alatt a piaci feltételek lényeges megváltoztak, új szereplők (útépítő cégek) léptek be a piacra, korábbi, jelentős vasútépítési vállalkozások (pl. MÁV Hajdú, MÁV MTM) eltűntek vagy súlytalanok váltak, így a keret-megállapodás változatlan körben és feltételekkel való végrehajtásának nem lehetett realitása.
272. Összességében ezen közbeszerzési eljárás kapcsán megállapítható, hogy felek a tenderek felosztásáról versenykorlátozó céllal megállapodtak egymással.

D) A bizonyítékok beszerzése – a vizsgálati eljárás

273. A Versenytanács nem osztotta a II. rendű eljárás alá vont azon aggályait, mely szerint a versenyfelügyeleti eljárás az Egyezménybe, illetve az EJEJ gyakorlatába ütköző lett volna. Nem hivatkozhat eljárás alá vont alappal az Egyezményben a bíróságokkal – és így adott magatartás megítélésnek teljes rendszerével, beleértve annak közigazgatási eljárást követő bírósági felülvizsgálattal – kapcsolatos követelmények maradéktalan érvényesítésének kötelezettségére pusztán a közigazgatási eljárás során. A Legfelsőbb Bíróság által is megerősítettek szerint „a versenyfelügyeleti eljárás során a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslatához való jog biztosított azáltal, hogy a versenytanács határozata ellen három szinten is lehetőség nyílik a bírósági felülvizsgálatra” [LB Kfv.III.37.084/2009/15., Vj-56/2004]. Nem hivatkozhat a Legfelsőbb Bíróság gyakorlata szerint alappal az előzetes értesítés nélküli helyszíni szemle kapcsán szükséges rendőri jelenlétre sem az eljárás alá vont, mert az Egyezmény is lehetőséget biztosít arra, hogy helyszíni kutatást, házkutatást megfelelő indokkal és megalapozottsággal a hatóságok lefolytathassanak.

274. Nem tartotta alaposnak a Versenytanács a II. rendű eljárás alá vont védett tanúval kapcsolatosan előadott kifogását sem. Az eljárás alá vontak ugyanis a védett tanú nyilatkozatában foglaltakat megismerhették, arra vonatkozóan előadásukat megtehették. A Ket. jelen eljárásban irányadó 54. § (4)-(5) bekezdése szabályozza ugyanakkor, hogy védett tanú személyazonosító adatait miképpen szükséges kezelni, amely szerint nem betekintheők azok az adatok, amelyek alapján a védett tanú személye beazonosíthatóvá válik. Mindez a Tpvt. 44. §-a alapján a jelen eljárásban is alkalmazandó rendelkezés, így nyilvánvalóan nem sérthette eljárás alá vont jogszabályban biztosított jogainak gyakorlását.
275. Nem befolyásolta a Versenytanács értékelése szerint a XIV. rendű eljárás alá vont védekezéshez való jogát az a körülmény sem, hogy egyes iratok utólag kerültek iktatásra. A hivatkozott iratokat eljárás alá vont iratbetekintési jogának gyakorlása során megismerhette, arra vonatkozó észrevételeit mind írásban, mind szóban megtehetette. Nyilvánvalóan alaptalan az előadása a jogosultságainak sérelme tárgyában pusztán arra hivatkozással, hogy egyes iratok időbeni keletkezésüket követően kerültek iktatásra. Eljárás alá vont kifogásában nem jelölt meg – és erre nem is lett volna képes, hiszen ilyen nincs is – olyan körülményt, amely azt alapozná meg, hogy az adott iratokban rögzített eljárási cselekmények nem az ott megjelölt időpontban és körülmények között zajlottak volna le.

E) Összegzés

276. 2004. november 29-én öt eljárás alá vont vállalkozás - a II. rendű Hoffmann Rt., a X. rendű MÁVÉPCCELL, a XI. rendű MÁV MTM, a XIV. rendű Szentesi Vasútépítő és a XV. rendű Vasútépítők – az Atrium Hyatt szállodában tartott találkozójukon olyan megállapodást fogadtak el, amely értelmében a találkozó résztvevő felek öt, később kiírandó projekt vonatkozásában a piac egymás közti arányos felosztásában állapodtak meg. Erről tanúskodik a 62. pontban részletesen ismertetett 2004. november 29-i találkozóról készített feljegyzés és Sz. I. azt kiegészítő ügyfélnyilatkozatai.
277. A Versenytanács értékelése szerint az előző pontban felsorolt vállalkozások a Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdésébe, és (2) bekezdésének a) és d) pontjába, illetve az EUMSZ. 101. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjába ütköző versenykorlátozó megállapodást kötöttek, amikor számos projektre nézve megállapodtak a piac felosztására irányuló megállapodást hoztak létre és a megállapodásnak megfelelően versenykorlátozó hatást elérve több vasúti projekt vonatkozásában fel is osztották maguk között a piacot.
278. Nem osztotta a Versenytanács a X. rendű eljárás alá vont álláspontját abban a tekintetben, hogy a felelőssége nem állapítható meg annak következtében, hogy a jogsértés elkövetését követően szerezte meg a vállalkozást tulajdonosa és az adásvételi szerződésben szavatoló nyilatkozatot tett a versenyjogi jogsértések kapcsán az eladó. Rámutat ezzel kapcsolatban a Versenytanács, hogy egy adásvételi szerződésben tett szavatoló nyilatkozat jogintézménye ugyanis éppen azt a célt szolgálja, hogy amennyiben egy nem várt esetben utólag mégis bebizonyosodna adott múltbeli jogsértés megtörténte, akkor adott esetben erre alapozva a vevő felléphessen valamilyen magánjogi igénnyel. Önmagában tehát egy ilyen nyilatkozat valamely magatartás „meg nem történtét” nem képes

igazolni egy közigazgatási eljárás során. Más oldalról a Versenytanács a beszerzett számos bizonyíték összességének értékelése alapján bizonyítottan látta a jogsértés elkövetését.

VI.6. A jogsértés szankciói

279. A Tpvt. 77. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács – egyebek mellett – megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, a Tpvt. 78. § szerint bírságot szabhat ki a Tpvt. megsértőivel szemben. A kiszabandó bírságnak egyrészt arányosnak kell lennie az elkövetett jogsértéssel, másrészt elrettentő erőt is kell hordoznia. A bírság összege nem lehet több a vállalkozás, illetve a határozatban azonosított vállalkozáscsoportnak a határozat meghozatalát megelőző, vagy ennek hiányában az utolsó hitelesen lezárt üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-ánál. A Tpvt. 78. § (3) bekezdése példalódzó felsorolását adja a bírság összegének mérlegelésekor alkalmazható szempontoknak, kiemelve a jogsérelem súlyát, a jogsértő állapot időtartamát, a jogsértéssel elért előnyt, a jogsértő felek piaci helyzetét, a magatartás felróhatóságát, az eljárást segítő együttműködő magatartását, illetve a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását. A törvény szerint a jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége határozhatja meg.
280. A versenytanács a bírság kiszabása során a Tpvt. 78. §-ban és különösen annak (3) bekezdésében meghatározott szempontrendszer szerinti mérlegelést végzett. A bírság összegének meghatározása során valamennyi vállalkozás esetében figyelembe vette a feltárt, jogsértéssel érintett közbeszerzési pályázatok összértékét (releváns forgalom), mivel ezen összeg tükrözi a jogsértéssel érintett időtartamot, továbbá a magatartás földrajzi kiterjedtségét is.
281. A releváns forgalom figyelembevételét követően a bírság összegét jelentősen befolyásoló tényezőnek minősült a jogsértő magatartás jellege. A Versenytanács e körben arra volt tekintettel, hogy a piacfelosztó és árörögítő megállapodással (kartellezéssel) megvalósuló magatartás a versenyjogi jogsértések legsúlyosabb formájának minősül (ez következik részben a Tpvt. 13. § (2) bekezdéséből, amely ilyen magatartás esetén nem teszi lehetővé, hogy a 10 százalékos piaci részesedési küszöböt el nem érő, csekély jelentőségű megállapodások kivételt képezzenek a tilalom alól). A súlyosan jogsértő magatartást közbeszerzési eljárások keretében kiírt pályázati összejátszás útján folytatták a felek. Figyelemmel volt ugyanakkor arra is a Versenytanács, hogy a jogsértő megállapodással érintett tenderek nem mindegyikében került a verseny teljes mértékben kizárásra (lévén hogy volt a kartellban nem érintett ajánlatadó is), illetve egyes esetekben a versenykorlátozó hatás – a minden érintett tender esetében bizonyításra kerülő versenykorlátozó célzat mellett – külön nem került bizonyításra.
282. A jogsértés súlyának felmérése mellett a Versenytanács figyelembe vette a jogsértő felek piaci helyzetét is. A jogsértéssel érintett felek a jogsértéssel érintett időszakban – 2004 vége és 2005 vége között – a magyarországi vasútépítési piacon jelen levő legjelentősebb vállalkozásokat magukban foglalták, ám nem

fedték le teljes egészében (ez látható abból, hogy egyes tenderek esetében más – hazai, illetve egyes külföldi – vállalkozások is az indulók között voltak). Ennek kapcsán értékelte a Versenytanács azt is, hogy a jogsértő felek között az adott időszakban kiemelkedő piaci súllyal bírt a X. és XI. rendű eljárás alá vont, őket követte a XIV. és XV. rendű, illetve a II. rendű eljárás alá vont eljárás alá vont.

283. A felróhatóság körében értékelte a Versenytanács azt, hogy a bizonyítékok alapján láthatóan a jogsértő felek a nyilvánvalóan jogsértőnek minősülő magatartást eltökélt és határozott céllal kívánták megvalósítani.
284. A fentiekén túlmenően a XIV. rendű Szentesi Vasútépítő kapcsán súlyosító tényezőként értékelte a Versenytanács, hogy a vállalkozás olyan vállalkozás-csoportba tartozik – és tartozott már a jogsértés elkövetésekor is – amely többszörös és különös ismétlőnek minősül a jogsértést elkövetése kapcsán. A Versenytanács ugyanis a jelen eljárásban feltárt jogsértő megállapodás megkötését megelőzően már két alkalommal (lásd 36. pontot) állapította meg a Strabag-csoporthoz tartozó valamely vállalkozásról versenyfelügyeleti eljárást lezáró határozatban, hogy pályáztatási eljáráshoz kötődően piacfelosztó és árrögztítő, a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított és szabott ki bírságot emiatt. A XIV. rendű eljárás alá vont vállalkozás tehát a Versenytanács korábbi határozatai ellenére tanúsított olyan magatartást, amely a már jogsértőnek minősített magatartással megegyezőnek minősül. A Versenytanács szerint a bírság összegének megállapítása során az ismételt jogsértés körében – az adott vállalkozás ismétlődő jogsértése mellett – azért szükséges figyelemmel lenni arra, hogy a jogsértő vállalkozással azonos vállalkozás-csoport valamely tagja elkövetett már hasonló jellegű jogsértést, mert elvárt, hogy adott gazdasági egységként a piacon racionálisan és – a versenyjog által is elfogadottan, lásd a Tptv. 15. §-át – összehangoltan működő vállalkozás-csoport egységesen tartozik felelősséggel az iránt, hogy az adott csoporthoz tartozó minden egyes vállalkozás versenyjognak megfelelő magatartását a csoport irányítója kikényszerítse és elérje, hogy a jövőben a gazdasági egységként működő vállalkozás-csoport egyetlen tagja se kövessen el hasonló jellegű jogsértő magatartást.
285. Nem vette ugyanakkor figyelembe az ismétlődő jogsértést a II. rendű eljárás alá vont vállalkozás esetében, a vállalkozás ugyanis a jogsértő megállapodás megkötésének időpontjában nem tartozott az azonosított (azaz a Colas) vállalkozás-csoportba. Részben hasonló okból nem számított az ismétlődés súlyosító tényezőnek a X. rendű eljárás alá vont vállalkozás esetében, itt az előző indokon túlmenően az is megállapítandó, hogy a Swietelsky vállalkozás-csoporthoz tartozó vállalkozással szemben ráadásul első alkalommal 2005. szeptember 16-án – azaz a jelen eljárásban vizsgált magatartás tanúsítását megelőzően – állapított meg jogsértést a GVH.
286. A Versenytanács az előző pontokban kifejtetteken túl – figyelemmel a Tptv. 78. § (3) és (1) bekezdésére – tekintettel volt az eljárás alá vontaknak a határozat meghozatalát megelőző, utolsó hitelesen lezárt üzleti évben elért nettó árbevételére is. Ennek körében azt is mérlegelte, hogy a II., X: és XIV. rendű eljárás alá vont vállalkozások ugyan önállóan is jelentős árbevétellel rendelkeznek, másrészt azonban olyan vállalkozás-csoport részei, amelynek révén az adott gazdasági egység pénzügyi ereje az egyes eljárás alá vont pénzügyi

teljesítőképességét jelentősen meghaladja. Mindez azért jelentős körülmény, mert a Versenytanács megítélése szerint a bírságnak olyan összegűnek kell lennie, amely hathatósan bírja arra az érintett vállalkozáscsoport valamennyi tagját a jövőben, hogy efféle jogsértő magatartástól tartózkodjanak. A Versenytanács tehát elsősorban a bírság kellő elrettentő erejének elérése érdekében tartotta szükségesnek, hogy a fenti eljárás alá vontak tekintetében a határozatban azonosított vállalkozás-csoportok árbevételére tekintettel vegye figyelembe a bírság legmagasabb összegére vonatkozó jogszabályi korlátot.

287. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a bírság maximum tekintetében a vállalkozáscsoporthoz tartozás körülményének figyelembe vételét az is indokolja, hogy a jogsértés óta eltelt időszakban olyan átrendeződés ment végbe a piacon, amelynek során a vasútépítésbe beszálltak az útépítő cégek is – melyek a fenti három vállalkozás-csoport másik, jellemzően fő profilját képezik.
288. Végezetül a Versenytanács megvizsgálta azt is, hogy az így kalkulált bírságösszeg nem haladja-e meg a Tptv. 78. § (1), illetve (2) bekezdésében meghatározott, különböző számítási módszerek szerinti bírságmaximumot. Ennek kapcsán megállapította, hogy a kiszabott bírság összege az egyes eljárás alá vont vállalkozások esetében önállóan ugyan meghaladná az utolsó hitelesen lezárt üzleti évükben elért nettó árbevétel összegét, ám a II., X., illetve XIV. rendű eljárás alá vontak esetében nem haladja meg az adott vállalkozás-csoport Tptv. 78. § (2) bekezdése szerinti utolsó hitelesen lezárt üzleti évben – azaz 2008-ban – elért nettó árbevételének 10%-át. Ezen három vállalkozásra tehát a fentiek szerint kiszámított bírság kiszabását tartotta indokoltnak a Versenytanács.
289. A XI. rendű eljárás alá vont vállalkozás esetében ugyanakkor – hiszen itt nem azonosított a Versenytanács olyan vállalkozás-csoportot, amelynek a teljes árbevételére figyelemmel lett volna szükséges a bírságot kiszabni – szükségesnek tartotta a Versenytanács a fentiek szerint számított bírság összegét csökkenteni és kizárólag az előző hitelesen lezárt üzleti év 10%-nak megfelelő összegű bírságot kiszabni. Ugyan a Versenytanács rendelkezésére álló adat az adott üzleti év első nyolc hónapjáról szól, így elvileg lehetőség lenne ennek alapján egy egész évre vonatkozó becsléssel élni, ám a Versenytanács a jelen esetben ezt nem tartotta indokoltnak, hiszen az árbevételi adat a vállalkozás felszámolásának kezdetét megelőző időszakra esett.
290. A XV. rendű eljárás alá vont vállalkozás kapcsán ugyan az előző bekezdésben foglaltak alkalmazására a pusztán számadatok alapján szükség lett volna – azaz a számított bírság összege elvileg meghaladta volna a vállalkozás előző évi nettó árbevételének 10 százalékát –, ám a vállalkozás versenyfelügyeleti eljárás során tanúsított együttműködése, részletes beismerő és feltáró nyilatkozata – a Tptv. 78. § (3) bekezdésében rögzített – „az eljárást segítő együttműködő” magatartásnak minősült, amely – figyelemmel a GVH Elnökének a Versenytanács elnökének 3/2003. számú, a kartellek feltárását segítő engedékenységi politika alkalmazásáról szóló közleményre, különös tekintettel annak 12.b. pontjára – olyan súlyú enyhítő tényezőnek minősült, amely alapján bírság kiszabását a Versenytanács nem tartotta indokoltnak.
291. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlájára

javára kell megfizetni függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A bírság befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a megbírságolt vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme(bírság).

292. A Ket. 138. § (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tptv. 83. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkorai jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

VII.

Vizsgálati kifogások

293. XIV. rendű eljárás alá vont Sz. I. 2010. május 17-i tanúmeghallgatása során előterjesztett vizsgálati kifogása szerint a Ket. 54. § (2) bekezdésébe ütközik az a körülmény, hogy az adott személyt az eljárás során már ügyfélként is meghallgatta a GVH. A Versenytanács a kifogásnak nem adott helyet, ugyanis az eljárás alá vont által hivatkozott jogszabályi rendelkezés kifejezetten adott tanúmeghallgatás menetével kapcsolatos előírást tartalmaz, azt a célt szolgálva, hogy a tanút a meghallgatása körébe ne befolyásolja egyéb – akár más tanú, vagy szakértő meghallgatása, akár ügyfél nyilatkozata – körülmény. (Megjegyzi a Versenytanács, hogy az adott napon – azaz 2010. május 17-én – történt tanúmeghallgatások foganatosítása során is éppen ennek következtében hallgatta meg egymást követően, külön-külön tanúként B. B. R.-t és Sz. I.-t.) A Ket. 54. § (2) bekezdésében foglaltak félremagyarázását jelentené – és éppen ez sértené a törvényt – ugyanakkor az a megközelítés, hogy ez egyfajta abszolút korlátot jelent abban a tekintetben, hogy egy adott személyt, aki történetesen valamely ügyfél törvényes (vagy akár meghatalmazott vagy jogi) képviselője olyan körülményről nem hallgathatja meg tanúként a hatóság, amelyről személyes tudomása van.
294. X. rendű eljárás alá vont Sz. I., illetve B. B. R. 2010. május 17-i tanúmeghallgatásáról készült jegyzőkönyvek kapcsán előterjesztett vizsgálati kifogásában kérte azok – W. Z. úrral történt találkozásjukra vonatkozóan – kiegészítését azzal a mondattal, miszerint: „Most is tisztán látom magam előtt, ahogy hárman vagyunk az irodában és W. Z. úr cigerattázik”. A Versenytanács az eljárás alá vont vizsgálati kifogásának részben adott helyet (lásd Vj-174/2007/315. és 316.), hiszen elfogadta azt az előadást, hogy a tanúvallomásokban W. Z. dohányzásával kapcsolatosan előadottak relevánsak lehetnek, ugyanakkor az adott körülményekkel kapcsolatban elhangzottakat pontosan volt szükséges rögzíteni – így az eljárás alá vont pontatlanul megjelölt fordulat helyett a „Zitz úr dohányzott, mint mindig” fordulat került rögzítésre a tanúvallomások kiegészítésében.

VIII.

Egyebek

295. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-a biztosítja.
296. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság (Tpv. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
297. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 110. § (1) bekezdése a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a GVH Versenytanácsa nem foganatosíthatja.

Budapest, 2010. június 9.

dr. Szántó Tibor sk.
előadó versenytanácsstag

Bártfai-Mager Andrea sk.
versenytanácsstag

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanácsstag